

Gudbrandsdalens Sorenskriverembeter -1731

Nord- og Sør-Gudbrandsdal Tingbok nr. 9 (1720 - 1723)

Gaustum i Fåberg 10.9.1720, fol. 2a:

Den 10 September 1720 er Retten Administreret paa gaarden Gustum, tingstue udi Faaberg Præstegield, med efterskrevne Laurettes mænd Neml: Biørn Fløgstad, Ole Kitljen, Tosten Grønljen, Johannes Arljen, Ole Ljen, Ingebret Ljer, Gulick Høckljen og Knud Aarljen, oververende paa Fogdens Vegne, Vice Sorenskriver Mons. Lars Brun, tilligemed Lenssmanden Peder Tollesrud, og tingsøgende Allmue.

Er da først Læst, dend mig af Hans Kongl: Majt: allernaadigst meddeelte Bestalling, Sampt de Kongl. Forordninger og andere Høy Øffrigheds befahlinger, Ligesom i gaar paa Sønstevold i Gudsdall Publiceret er, og da Specialiter forklaret. Dernest efterskrevne skiøder oc andre breve.

Skjøte på øvre Dal:

Anders Ifversens brev ellr Skiøde, till Christopfer Andersen Dahl, paa odels og aasædes Retten till Dahl skylder 3 huuder, Dat. Tollesrud Tingstue d. 8 Juny Ao 1720.

Skjøte på Isakstua:

Lars Larsen Nordhoven hans skiøde til Ole Siversen, paa dend halve ødegaard Isackstuen kaldet, skylder 2 skind med Bøxell, Dat. Tollesrud d. 8 Juny 1720.

Skjøte på halve Furu:

Peder Christoffersen Boeleng, oc Amund Christoffersen Øre, deris Skiøde till Joen Pedersen paa 2 skind med Bøxell, som er halvdeelen i Furue, Dat. Boeleng dend 31 May 1720.

Skjøte på gods i Bjørstad:

Willum Skindstackrud, Arne Præsterud, Peder Simenrud, Sifver oc Erick Præsterud, deris Transport til Ole Christensen Biørstad paa 1 huud Jordegodz i hans paaboende gaard Biørstad, Dat. Tollesrud dend 9 Juny 1720.

Søskenskjøte på Røine:

Erick Christensen Unsum, Ole Christensen, oc Sergiant Henning Wingnæs deris skiøde til deris Broder oc Svoger Peder Christensen Rønne, paa 3 huuder oc 1 1/2 skind med Bøxel, udi hans paaboende gaard Rønne udi Faaberg sogn, Dateret Rønne d. 9 Juny 1720.

Søskenskjøte på Ravnum:

Peder Hattestad paa hans hustrue Marit Olsdaatters vegne, Sirj Olsdaatter Sl. Hans Hansens Encke, deris skiøde til deris Broder Mogens Olsen, paa 9 skind udi hans paaboende gaard Raufnum i Faaberg, Dateret Raufnum d. 9 Juny 1720.

Søskenskjøte på gods i Lundgård:

Arne Olsen Lexhuus oc Knud Olsen Moug, deris Skiøde til deris Broder Ole Olsen Lundgaard paa 1 huud i bemte Lundgaard udi Faaberg sogn, Dat. Lundgaard d. 9 Juny 1720.

Søskenskjøte på Mælum i Bakkene:

Peder Halvorsen, Rasmus Halvorsen, Tord Bleegen paa hans Hustrue Marit Halvorsdaatters vegne, oc formynder Lars Kitljen paa Kiersten Halvorsdaatters vegne, deris skiøde til deris

Broder Ole Halvorsen, paa alt deris Jordegods i Mellum, som dem arfveligen er tilfalden, oc med hans egen arfvelod, med underliggende Disserud skylder i alt 4 huuder 9 skind, Dat. Tollesrud d. 9 Juny 1720.

Søskenskjøte på Vottestad:

Ole Joensen Forset, Lisbet Joensdaatter Lars Nygaards, Kiersti Joensdaatter Niels Grønljens, Elj Joensdaatter Peder Sutttestads, oc Sirj Joensdaatter Arne Thomesen Bredsetters hustruer, deris Skiøde til deris Broder Gullick Joensen Vottestad, paa alt deris Jordegods udi Vottstad, som med hans egen lod, er i alt 2 skind med Bøxel, Dateret Tollesrud tingstue dend 8 Juny 1720.

Søskenskjøte på øvre Dal:

Henning Skoug, Ole Mellum, og Rasmus Besserud paa deris hustruers vegne, Skiøde til deris Svoger Christopfer Andersen, paa 2 huuder 3 skind udi hans paaboende gaard øvre Dahl, dat. Tollesrud d. 8 Junj 1720.

Søskenskjøte på nordre Langseth:

Christen Christensen, Ole Christensen, Torckild Christensen, Jens oc Lars Christensønner, samt Sidtzel oc Goro Christensdøttre, deris Skiøde til deris Broder Peder Christensen paa enhver deris anpart i hans paaboende gaard Langset, som med hans egen lod 3 $\frac{2}{7}$ skind, skyldte tilsammen 1 uud 11 skind, Dat. Langset d. 13 Juny 1720.

Kontrakt om bruken av Simenrud og søre Bleken:

Contract imellem de 2de Brødre Sergiant Tord Pedersen, og Soldat Jens Pedersen, at som deris fader Peder Simenrud ejer 2de gaarde Neml: Simenrud 2 huuder oc Søndre Bleeen 1 huud oc 9 skind, Saa indgaar de med faderens villje, at Sergiant Tord Pedersen skall nyde aasædet paa Bleeen, indtil Broderen Jens Pedersen selv dertil trenger, Men naar faderen ved døden afgaar, ellr Broderen trenger gaards brug, skal Tord Pedersen som Eldste Søn viige til Simenrud, oc Jens Pedersen til Bleeen, Dat. Tollesrud d. 10 Juny 1720.

Bygselbrev på Gurustad:

Proubsten Hr. Johan Rosings Bøxell Sedel til Henning Siverson paa en af Præsteboelets Jorder kaldes Gurustad i Faaberg Sogn som skylder aarlig 9 Skind med bøxel over 6 skind Bunde gods, dat. Faaberg Præstegaard d. 20 Decembr. 1719.

Gjeldskrav mot Røine og Syverud:

For Retten fremkom Lensmanden Peder Clemedsen, som paa Hans Jacob Smidts vegne, effter hans formynder Jacob Smidts begier, ved mundtlig kald og varssell, til i dag har indstefndt for giæld, Neml: Peder Rønne for 18 rdr. og Jacob Siverud for 7 rdr. som de skal være skyldig bleven til nu afgl. Assessor og Sorenskriver Smit for Embedsforretninger, over hvilke hand paastaar Dom, med omkostnings erstatning.

De indstefnte mødte og vedgaar Stefnemaalet, Siger at de selv haver betalt Assessor Smith i hans levende live, de nu effter hans død fordrende penge, hvorpaa de begge deris corporlig Eed aflagde. Altsaa Eragtes, at Peder Rønne og Jacob Siverud, bør for Assessor Smits Søns tiltale frij at vere.

Revers på bygselbrev på nordre Bleken:

Læst Niels Nielsen Blegens Revers paa hans gienpart Bøxell Seddell, udgiven af Ole Christophersen Traasetter paa 1 huud og 9 skind som gaarden Blegen skylder, dat. 13 Febr. 1720.

Laurettet for til kommende aar, dertil er udnefnt effterskrevne, Niels Grønljen, Peder Hoversljen, Bendt Studthoved, Biørner Fløgstad, Gudmund Fløgstad, Peder Simenrud, Jacob Snaghoell og Ole Alfsberg.

oo 00 oo

Brunsbekk under Nordhove i Fåberg 12.11.1720, fol. 6a:

Åstedssak om to løkker ved Isakstua:

Anno 1720 dend 12 November, Er Retten med effterskrevne, Eedsvorne Laurettesmænd, Neml: Gullick Høckljen, Ole Ljen, Knud Aarljen, Johannes Arljen, Ole Kietljen, Tosten Grønljen, Biørn Fløgstad, og Siver Balberg, paa Engebret Ljers Veigne, Satt og betient paa dend Pladts Brunsbeck under gaarden Nordhofven i Faabergs Præstegield, til en aastedts Sags forretagelse og afhandling, imellem Encken Anne Larsdaatter Nordhoven paa den ene, Contra Isachstuens opsidere anden side, Nerverende Lensmanden Peder Clemetsen Tollefsrud, Med endeel fleere gotfolck. Knud Aarljen oc Siver Balberg, igien fragaaen.

For Retten fremkom Arne Pedersen Dahlen her af Sogned, som beretter, af Encken Anne Larsdaatter Nordhoven at vere befuldmegtiget at tale hendis tarff i denne Sag, og indgaf et skriffelig Stefnemaal af dato 29 October 1720. Derved hun til i dag indkaldte Johannes Rejersen Isachstuen, med VehrSøn Ole Siversen Isachstuen, til prov og beviislighedes anhør og doms lidelse, formedelst de skall vilde bemegtige sig 2de EngeSlotter ellr Sveer, som Encken siger bør følge hendes brugende Part i gaarden Nord-Hoven, Samme Slotter ellr Sveer de indstefnte vell skall have hafft til brugs en rom tiid, imod 2 dages arbeid aarlig, Mens nu siden de selv er bleven Eyere af Isachstuen, vil de endog tileigne sig disse Engestøcker som en Eyendom, og icke enten gjøre arbeid derfor, mindre lade Engestøckerne vere Encken følgagtig, over hvilcket hun paastaar Dom til undgieldelse effter loven, og Processens forarsagede omkostning, Med videre Stefnemalets indhold, som oplæst blev. Indstefnte Johannes Rejersen og vær Søn Ole Siversen, Møder Personlig for Retten, og vedgaar Stefnemalets lovelige forkyndelse, Siger derhos, at de formeener at de paastefnte Engestøcker, er Bøxled under et med Pladtsen Isachstuen af Sl. Obriste Brun Ao. 1705 af hvilken Bøxell Seddel blev fremviist oc løst Copie paa slet Papir, saasom originalen skal være forkommed, lyder oc allenne paa Isachstuen, uden disse paastefnte Støcker at Nefne.

Citantjndens fuldmegtig Arne Pedersen Dahlen, begierede da at de indkaldede Prov af Retten motte vorde afhørde, Blev saa samptlige Prov, saavell efter Stefnemalet, som ellrs mundtlig varslede, for Retten fremkaldet, og Eedens forklaring for dennem af Lougbogen oplæst, med formaning deris sandhed at udsige, som de dereffter med Eed kand bekræfte:

Hvorefter det 1ste Prov Lars Embretsen Nordhoven fremstod, som siger sig ved 75 aar gl: oc opfød og boed paa gaarden Nordhoven ald hans tiid, vidner at hand icke andet kand mindes, end at Isachstuens opsiddere i langsommelig tiid, io har brugt de paastefnte Slotstøcker, som nu Nefnes dend eene Trøstueløcken og dend anden en Slot Svee, for samme brug siger vidnet, at Isachstuens opsidder, altid har giort 2 dages arbejde til dend Part i Nordhoven, hvor under de ligger, og Encken Anne Larsdaatter nu eyer og beboer, og har hand selv offte seet om Sommeren de Isachstuensfolck, samme arbejde at have forretted, baade nu i Enckens og hendes formands tider, Har og altiid hørt af andre, at samme arbejde skulle vere for bemte. 2de Slotters brug, Johannes Jefne af Øyer Sogn, som Fuldmegtig paa Johannes og Ole Isachstuens vegne tilspurde Proved om hand kand Sande med sin Eed, Det de 2de arbejdsdage alleene var for bemte. Slotstøcker, Dertil svarede Proved Ja, Videre spurde Johannes Jefne Proved om hand har hørt noged forliig derom, Proved svarede Nej.

2det Prov, Christen Mortensen Johannesstuen, siger sig at vere 64 Aar gammel, vidner, at have boed paa samme Part i Nordhofven som Enken nu beboer, i 13 aars tid, og flødt derfra for nu 20 Aars tid siden, I verende tid hand boede paa gaarden, forrettede Isachstuens opsiddere hvert aar 2 dages arbejde til hannem, for de paastefnte Slotters brug, og Siger vidnet aldrig andet at have vist, end bemte. Slotter io har hørt og bør ligge under den Part i Nordhovi, som hand som forbemte. i 13 aar har brugt, oc nu beboes og bruges af Encken, Siger ellers, at hand icke andet har hørt, end at samme arbejde, endog siden hans tid, af Isachstuens opsiddere, haver vered gjort til Enckens Part Nordhoven, Johannes Jefne tilspurdte vidnet om hand veed af noged forliig angaaende disse arbejdsdage, Vidnet svarede nej, fremdeelis tilspurdte Johannes Jefne vidnet om hand andet veed end at Slotterne io altid har vered brugt af Isachstuens opsiddere, dertil svarede Vidnet, hand veed icke andet.

3de Prov Embret Pedersen Brunloug, Barnefød paa Brunlaug, oc der boed ald sin tiid, er ved 75 aar gammel, Johannes Jefne forrestillede Retten at dette vidne Embret Pedersen, hans Søn har hafft Encken Anne Larsdaatter Nordhofvi til Egte, og hendød for 3 1/2 aar siden, hans Nafn var Peder Embretsen, Formeener derfor, at faderens Vidne icke bør ansees, Arne Dahlen herimod svarede, det hand formeener Citantjndens Rett med de andre vidner at beviise, og forbeholder sig videre paastand, Naar alle vidnerne ere afhørte,

4de Prov Ole Olsen Huusmand under Balberg, siger sig 64 aar gammell, fød i Ringsager Sogn, mens vered her i Faaberg Sogn 35 aar, Vidner at have tient paa Nordhofven for en 25 aars tid siden, oc ellers siden ofte arbejdet der paa gaarden, udi dend tid hand der tiente, oc ellers siden, har hand ofte seet, at Isachstuens folck har gjort arbejde til dend Part i Nordhofven som Encken nu beboer oc bruger, oc har altiid hørt, at det skulle vere for de paastefnte EngeSlotters brug, Veed icke af noged forliig derom at sige.

5te Prov Lars Larsen Nordhofven, som er det første Prov Lars Embretsen Nordhofvens Søn, ved 36 aar gammell, oc med faderen beboer dend anden halve part i Nordhoven, Bemte. Lars Larsen siger at have kjøpt Isachstuen for nu nesten 2 aar siden af Lieutenant Blichfeldt, oc nu i dette aar solt dend igien til Ole Siverson Isachstuen, med samme Rett som hand dend kjøbte, Mens veed icke at de omtvistede Engeslotter skulle høre derunder, Saasom hand ingen tiid andet har vist, end bemte. Engeslotter hører under Enckens Part Nordhofven, som altiid har nødt aarlig arbejde for des brug, af Isachstuens opsiddere, Siger ellers det hand icke andet veed end de Isachstuens opsiddere io i langsommelig tid har haft til brugs begge Engestøckerne, Arne Dahlen tilspurdte vidnet om hand har solt disse oftbemte. Engeslotter, tilligemed Isachstuen under et, dertill svarede vidnet Nej, Johannes Jefne tilspurdte vidnet Lars Larsen, om icke disse omtvistede Engeslotter blev omtalt da hand kjøbte Isachstuen af Lieuten: Blichfeldt, og om hand icke kjøbte heele Isachstuen med saameged brug som de har hafft, siden dend blev oprøddet, Vidnet svarede at da hand var hos Lieut: Blichfeldt om dette kjøb, var Encken Nordhofve samme tiid der, og begierte at motte faae sine tvende Enge Slotter igien som de Isachstuens opsiddere har hafft i brug for leje, Da svarede Lieut: Blichfeldt Encken, kand I icke forliges derom, Saa tag I Eders igien, videre har proved icke at sige.

6te Prov Karen Olsdaatter, fød paa Søndre Hofven, 36 aa gl. tilstaar at have tient hos Encken Nordhofven i hendes oc Sl. Mands tid i 14 aar, og kom først derfra i vaar, Imidlertid hun saaledes der har tient, veed hun oc har seet at de Isachstuens opsiddere aarlig har gjort arbejde til Encken oc hendes Sl: Mand, oc naar hun kand have vered i Setteren, har hun dog hørt, at arbejdet er bleven gjort, som hun siger altid har hørt skulle vere for de 2de Slotter som Isachstuens besiddere har hafft i brug, fra Nordhofvi som Encken bruger.

Fleere Prov hafde Citanten icke at føre, Mens Fuldmegtigen Arne Dahlen indleferede 3de adkomstbreve oc skiøder til den halve gaard Nordhofven som Encken beboer, Ejer og bruger,

1. Christen Mortensen Johannesstuens Skiøde paa En halv huud uden Bøxell i gaarden Nordhofven, udgiven til Peder Engebrets: Nordhofven, dat. d. 6 Decembr. 1711, og Publiceret d. 7 Martj 1712, som oplæst blev,

2. Janichen Brun /:som siden fick Lieut: Blichfeldt til ægte:/ hendis Skiøde til Peder Engebretsen Nordhofven paa 1 huud 5 skind 3 fetl: i gaarden Nordhofven, dat. d. 1 Febr. 1716 og tinglest d. 24 Dito, ligeledes oplæst,

3. Lieut: Blichfeldts skiøde til Encken Anne Larsdaatter Sl: Peder Embretsens, paa 3 skind og 2 fetl: med Bøxell udi dend gaard Nordhofvi og ødegaarden Rudstad eller nu Brunsbeck kaldet, dateret 27 Martj 1719, som dend 12te Juny samme aar tinglyst er, som og oplæst blev, videre hafde Citanten icke at indgive,

Paa Contra Parterne Johannes oc Ole Isachstuen deris veigne, Mødte som forbemt: Johannes Jefne oc forregiver at have indkaldet endeell vidner ved mundtl: Varsell, at vidne deris Sandhed i denne Sag, Som Encken oc er varslet at anhøre, Begierer derfor, at samme maa blive afhørte. Derpaa blev vidnerne fremkaldet Neml: Hening Siverson Skoug, Ole Joensen Husmann under Skoug, Tosten Gullicksen Moen af Ringsager Sogn, Karen Iversdaatter huusqvinde paa Fachstad, Marit Nielsdaatter i Huus paa Lyssgaards Eyer, som idag med Citantens vidner anhørte Eedens forklaring, oc nu videre derom erindret og formanet til Sandheds udsigende,

Hvorefter det 1ste Vidne Henning Siverson Skoug fremstod, og siger sig ved 46 aar, vidner at ald dend tiid hand kand mindis har Isachstuens opsiddere haft de paastefnte 2de Engeslotter i brug, Mens med hvad Rett veed hand icke, ey heller at derpaa har vered nogen ancke, førend nu da Isachstuen af opsidderen blev kiøbt, Citantens Fuldmegtig Arne Dahlen tilspurde Vidnet om hand icke veed eller har hørt, at Isachstuens opsiddere har gjort arbejde til Enckens Part i Nordhofven, Vidnet svarede: at hand vell har hørt de skal have gjort arbejde, Mens har det icke seet, videre tilspurdt, hvad vidnet har hørt, enten de omtvistede EngeSlotter bør høre under Nordhofven eller under Isachstuen, Proved svarede at hand i disse aaringer vel har hørt, at samme skulle høre under Nørdre parten i Nordhofven som Encken nu bruger, Johannes Jefne spurte Vidnet om hand andet ved, end at de Isachstuens opsiddere har haft Engestøckerne i hevd og brug i ald dend tid vidnet kand mindes, Vidnet svarede, hand ved icke andet, end de har haft det i brug, ligesom hand oven har proved, Mens kand icke Prove om nogen Hefd.

2det Vidne Ole Joensen Huusmann under Skoug, siger sig imod 70 aar gl: og opholt sig her i Eignen og Sognd en 47 aars tiid, oc ellers fød i Ringeboe, vidner at hand intet andet veed eller har hørt, end at de Isachstuens opsiddere io altiid har haft Trøstue løcken i brug, Mindes og at bemte Isachstuens opsiddere for ungefer 36 aar siden oprødde den anden omtvistede Slot Svee, af SamEjmarck, uden gierdes, Arne Dahlen tilspurde vidnet om hand veed at Isachstuen har gjort arbejde til Nordhofven eller ej, Vidnet svarede, hand veed icke noged derom, Fremdeelis tilspurt hvad har hørt, hvem Enge Slotterne skulle tilhøre, Vidnet svarede hand har hørt, at det skulle tilhøre Nørdre Parten i Nordhofven, Johannes Jefne tilspurde vidnet om hand andet veed, end de Isachstuens opsiddere io har betalt deris Skatt oc Landskyld, til Obriste Brun saalenge hand levede oc siden til hans Encke, vidnet svarede: at hand veed, at landskyld til bemte Obriste Brun og hans Encke er betalt, som hand meener skal vere en 30 aars tiid, Hvad vidnet forhen udsagde om Enge Sveerene at samme skulle tilhøre Nordre Parten Nordhofvi, det siger hand nu, var før dend tid at Obriste Brun fick Nordhofve med Isachstuen til Eye, Videre siger Vidnet, at i det første aar i Gyldenlewes Krig, var Christian Wind som da ejede godzet, Hans Fuldmegtig heroppe, Samme tid Bøxlede Encken Marthe Knudsdaatter Pladtzen Isachstuen, som hun da paaboede, hvorunder var Trøstueløcken, Arne Dahlen tilspurde vidnet hvor af hand veed at Trøstue løcken var under samme Bøxell, Vidnet svarede hand var nerverende oc hørte det blev omtalt, oc at Encken begierede det, som oc blev hende beloved,

3de Vidne, Tosten Gullicksen Moen af Ringsager Sogn, siger at vere 56 aar gammell, oc fød i Sundgaarden i Faaberg, tient paa Skoug i 6 aar, oc elles her i Bøigden til hand for et par aars tid siden fløtte til Ringsager Sogn, Vidner at imidlertid hand tiente paa Skoug, som nu er ved en 30 aars tid siden, lod Ole Isachstuen, som var Johannes Isachstuens formand, indhegne med en havfelde dend Enge Svee som nu er paastefnt, og ligger øverst paa Backene, var forhen en gammel Svee som ey var indhegnet, Mens hvem samme hafde nedfeldt veed hand icke, oc som samme havfelde var satt for nær opunder Fæ vejen hvor Creaturerne gick, lod Siver Skoug samme opkaste, derefter lod Ole Isachstuen havfelden nermere indtage, og fløttede dend lidet lengre Sør, paa dend sted dend nu staar, Trøstue løcken, siger Vidnet, var dend tid kuns en liden fleck, som blev brugt og høstet af Ole Isachstuen, Derpaa stod en liden Badstue som tilhørte Isachstuen, som siden brendte op, Arne Dahlen tilspurte vidnet, om hand icke veed eller har hørt hvem disse Enge Sveer skulle tilhøre, enten Isachstuen eller Nordhofve, Proved svarede, hand kand icke tro, at nogen gjorde slig indhegning, med mindre hand hafde lof dertil, Vidnet veed heller icke af noged arbejde for dets brug at vere giort saasom hand har vered Soldat oc meesten fraverende, Har heller icke hørt, at herom har vered nogen paa ancke førend nu,

4de Prov Karen Iversdaatter Huusqvinde paa Fachstad, ved 60 aar gammel, forklarer, at have tient paa Skoug i 4 aar, som nu alt er for 41 aar siden, udi dend tid hun der tiente, giætte hun fæd nordefter, lige op for Isachstuen, hvor Isachstuens Fæ og gick, mens ingen fleere, dend tid var dend nu paastefnte Enge Svee icke indhegnet, har ey videre at prove.

5te Prov Marit Nielsdaatter, i Huus paa Liusgaard Eyer, siger sig 57 aar gammell, tient paa Skoug for 36 aar siden, i 5 aar, da hun giætte Skougs Fæd oven for ødegaarden som ligger under Nordhofven, oc videre lige for Isachstuen, hvor Isachstuens Fæ og blev giedt om hver andre, som i Fællits Marck, I dend tid var hist og her nogle Braatter, Mens dend nu omtvistede Enge Svee var dend tid icke indhegnet, Trøstue løcken siger vidnet blev brugt af Ole Isachstuen, hvorpaa da stod en Trøestue eller Badstue, Veed intet videre at Prove, Arne Dahlen tilspurte vidnet om hun ved hvem Trøstue løcken tilhørte, enten Isachstuen eller Nordhofven, Proved svarede, hun veed intet derom,

Formedelst det nu er silde paa afftenen, optages Sagen til i Morgen, da vedkommende sig her igien indfinder.

Åstedssak om to løkker ved Isakstua - fortsetter:

Dend 13 Novembr: 1720 er dend fra i afftes opsatte Sag igien forretagen paa Pladtzen Brunsbeck, udi fornte: Laquettesmænds oververelse, hvor da Johannes Jefne i Retten indleverede Ole Siversen Isachstuens i hænde havende Skiøde paa dend halve ødegaard Isachstuen skylder 2 skind med bøxel udgiven af Lars Larsen Nordhofven d. 8 Junij 1720, og tinglyst d. 10de Septembr. samme aar, som oplæst blev, Dernest vill Retten forføye sig paa aasteden, for at begrandske de paa stefnte Støcker, oc Provene gjøre deris udviisning om deris tilstand, Dertil Johannes Jefne svarede, at som Sagen er indstefnt til Vinter Dag, Saa formeener hand sligt nu icke kand forretages, Arne Dahlen Replicerede, at som de omtvistede Slotter ligger strax herved og intet er som slig syn kand hindre, paastaar hand sligt nu maaskee, saa som begge støckerne ere indhægnede, og nu hver maa lade sig nøye dermed, sligt som det er, hvem det kand paafalde. Retten eragtede, at grandskingen kand skee beqvemmelig, saa som intet er som kand vere hinderlig. Derpaa forføyede Retten sig til Trøstue Løcken, som Provene gjorde udviisning paa, liggende imellem Brunsbeck og Isachstuen, paa den vestre side af AlfarVejen, streckende sig fra Alfarveyen ned til Elven Loven, Paa dend Søndre side til Brunsbeck adskilles dend med en liden havfelde, og paa dend Nordre Side til Isachstuen, fra skilles dend med et lidet Berg, hvorpaa staar et havfelde, Samme Enge Svee er klippig nederst med Elven, oc med nogen granskov begroed, Dernest begav Mand sig op over Backen, til dend anden paa stefnte Enge Sveen, som befandtes at

vere indhegnet lige op og imod Rudstad ødegaards eyer, som tilhører Nordhofvind, og gaar havfelden i lige linie fra bemte: Rudstadødegaards havfelde paa dend Nordre Side, Nest til Isachstuen, oc videre op i Berged, som Provene forklarede at vere det som de haver Vidnet om, oc efter nogles udsigende af Isachstuen opsiddere indhegnet, samme Enge Sveer i Sør oc Nord ved 180 skritt, derpaa staar en liden Engesvee lahde.

Arne Dahlen forrestillede, at som Provene nu har giort Udviisning paa de steder som de har proved om, begierer hand at de og nu motte Eedfæstes, Contra Partens fuldmegtig Johannes Jefne, forregiver endnu at have tvende Prov at føre til Sagens oplysning paa deris side, Hvilche de formedelst denne korte varsels tid ey har kunde frembringe, Samme Nafngives at vere Ole Brused af Ringsager Sogn, som er fød paa Skoug, oc Erick Grimsrud af Øyer, tient paa Ensbye, begierer derfor opsettelse i Sagen til en beleilig tid, Arne Dahlen svarede at Contra Parterne selv har tilstaaed at vere lovelig Stefnit, Saa de nocksom kunde ført deris Prov frem, saa mange de viste var dem til nøtte, Mens deraf er at mercke de selv intet got haab har om deris Sag, og søger kuns udflugter, oc dersom Retten skulle opsette Sagen, begierer hand som før, Provernes Eedfæstelse siden endeel ere gamle Mend, Fremstoed da for Retten Lars Embrets: Nordhofven, Christen Mortensen Johannesstuen, Ole Olsen Huusmand under Balberg, Lars Lars: Nordhofven, og Karen Olsdaatter, for hvilke en hvers Provning af Protocolen blev oplæst, som de saaledes i alle maader vedgick, hvorpaa de da aflagde deris Corporlige Eed med opragte Fingere, At vere saa sant oc Rett, som de det Sandeh: for Gud viide oc have hørt, Johannes Jefne paastod som før opsettelse i Sagen,

Eragtet!

Effterdi Contra Parterne beraaber sig paa fleere Prov og Vidnisbyrd, og forlanger tiid dertil, og Sagens opsettelse Saa udsettes denne Sag til dend 5 Juny 1721, da Part oc Contra Part sig igien paa aasteden indfinder, med hvis videre enhver til Sagens oplysning fornøden eragter, til Rettens nermere afhandling.

oo oo oo

Tollersrud i Fåberg 15.2 1721, fol. 12a:

Anno 1721 dend 15de Februar, blev Retten betient paa Tollersrud udi Faaberg Præstegield til almindelig Sage oc Skattetings holdelse med almuen der samme steds, Med efterskrevne Laurettesmend, som sidste ting blev udnefnt, Neml: Niels Grønljen, Peder Hoversljen, Bendt Studtzhoved hvilcke dette aar har Sored, Biørner Fløgstad, Gudmund Fløgstad, Peder Simenrud, Jacob Snagholl, og Ole Torgiersruud, istedenfor Ole Alfsberg, som endnu ikke har Sored, Oververende Fogden Svend Steenersen, var og tilstede Lensmanden Peder Tollessrud, med meenige tingsøgende allmue,

Blev da først allerunderdanigst Læst og Publiceret hans Kongl. Mayt: allernaadigst forordninger, og anden Høy øffrigheds ordres og befalinger, ligesom paa Gudsdals ting dend 13 hujus, fra No. 1 til 8 begge inclusive, findes Special opreignet. Dernest:

Søskenskjøte på Alfsberg:

1. Gudmund Hansen og Niels Hansen oc Sødskende Deris skiøde til deris Broder Ole Hansen paa ald deris arve part i gaarden Alfsbiereg, som med hans egen part skylder 6 skind, Betalt derfor i alt 52 rdr. 2 ort, Dat. Tollersrud dend 14 February 1721.

Pantebrev på Nordhove:

2. Lars Larsen NordHofven, hans Pandtebrev till Peder og Amund Christopher Sønner BoelEng og Øre /: paa 1 Huud og 7 skind i gaarden NordHofven, hvorpaa en hver har forstragt 200 og tilsammen 400 rdr, samme brev er dat: Giørstad dend 28 Octobr: 1720.

Pantebrev på Mæhlum i Vingrom:

3. Torsten Engebretsen Mellems Pandte brev til Peder Christopher: BoelEng paa 2 skind som Mellem skylder, for Pandte Penge 28 rdr. dateret Jørstad dend 28 Septembr: 1720.

Pantebrev på Furu:

4. Gutorm Baardsen Furu, hans Pandte brev til Povel Olsen Hoff paa 2 skind i hans ejende gaarde Plads Furu, for 42 rdr. laante Penge, Dat: Jørstad d. 26 Octobr: 1720.

Bygselseddel på ødegården Bø v/Røine:

5. Prousten Hr: Johan Rosings Bøxel Seddel til Peder Christens: Rønne paa Bøe Engeland skylder 1 Huud med Bøxel til Faaberg Præstebol, Dat. 12 Septembr: 1720, Derhos anviist Revers og Landskyldbog efter Forordningen.

Odelsavståelse på Boleng:

6. Obriste Nicolay Christian Reichwein hans Odels afstaaelse til Peder Christophersen Bolum(!) paa gaarden Bolum(!), for 150 rdr. Dat: 10 Marty 1708 og tinglyst d: 6 July samme aar, og som samme ichun var given paa 6 skil. Papir, Saa er samme i Rentekammeret til nye Stempling antagen d: 13 Dec. 1720 til 1 rdr.

Odelsavståelse på Bjerke:

7. Dito Reichwin, lige afstaaelse til Ole Nielsen Biercke, paa hans Odels Rett i bemte: Biercke for 50 rdr. Dat. 10 Marty 1708(!) og tinglyst dend 6 July samme aar, ligesaa paa nye stempeld til en halv Rdr. som forhen ichun var paa 4 skilling.

Skjøte på Søre Berg i Saksumsdal:

8. Dag Dagsen Berg hans skiøde til Soldat Peder Tomessen Bollong paa dend Pladtz Søndre Berg kaldet i Saxum Dahlen, skylder 2 kalvskind, derfor betalt 85 rdr. Dat: Berg d: 30 Decem: 1720.

Bygselseddel på Breiseth:

9 Arne Thomesen anviist Bøxel Sedel oc Revers fornyed efter Forordning, paa en af Faabergs Præsteboels Jorder kaldes Bræsetter, skylder 1 Huud.

Leiermål:

Kongl: Mayt: Foged Sr. Svend Steenersen angav, til dette ting at have ladet indkalde efterskrevne Kongens Sager,

1. Soldat Tord Christensen for sit andet lejermaal med Anne Povelsdaatter, Bemte: Tord Christensen møder Personl: for Retten, oc vegaar forseelse, Mens siger at hand intet har at betale bøderne med, Som endeel af almuen kiender hans tilstand, endog bevidner, Paa Anne Povelsdaatters vegne svarer lensmanden Peder Tollersrud, at hun vedgaar Stefnemalet og forseelsen,

2. Synnef Engebretsdatter, for lejermaal, Hun møder selv for Retten, og udlegger Lieut: Bernhoft ved de Trundhiembsche for hendes barnefader.

3. Christen Madzen og ægte hustrue Gunild Haagensdaatter for fortilig sammen leje, Manden mødt og vedstod forseelse.

4. Ole Christophersen og hans ægtevjede Anne Knudsdaatter, for ægtebøder, Manden møder oc vedstaar forseelsen.

5. Lars Joensen og hans ægtevjede Gunild Joensdaatter, for ægtebøder, Manden møder og tilstaar sin forseelse.

6. Niels Larsen og hans trolovede Karen Svendsdaatter, for ægteskabs bøder, Lensmanden Peder Tollefsrud, svarer paa hans vegne og vedgaar gierningen.

Fogden æskede Dom i Sagen,

Afsagt.

De indstefnte Neml: Soldat Tord Christens: som anden gang har begaaed lejermaal med Anne Povelsdaatter, Synnef Ingebretsdaatter, som selv tilstaar lejermaal med Lieut: Bernhoft, tilfindes hermed efter Lovens 6 B. 13 Cap. 1 Art. at betale deris Bøder, Neml: Tord Christensen med 24 lod Sølv, og en hver af qvindfolckene med 12 lod Sølv, inden tid og under adfærd efter loven, eller i Mangel deraf at lide efter hans Kongl: Mayt: allernaadigste forordninger, De øfrige saasom Christen Madzen, Ole Christophersen, Lars Joensen og Niels Larsen, som alle vedgaar forseelserne, tilpligtes i følge af Lovens allegerede Articul, nu hver for sig, at betale Deris ægteskabs sigt med 6 3/4 lod Sølv, 15 dage efter denne doms lovelige forkyndelse, under adferd efter loven.

Bekreftelse på tidligere tilleggsopplysninger til fogderegnskapene:

Fremkom for Retten Monsr: Christopher Olsen som paa Forrige Foged afg: Christopher Bruns Enckes vegne forlangdende allmuens sandferdige tilstand om efterfølgende Poster, som hun til anteignelses besvarelse behøver, Blev da almuen af Retten tilspurt, hvorpaa deris svar er saa som følger:

1. At her i Sogned det Aar 1718 ingen løse Personer befantes, som efter forordninger til kom at skatte.
2. At samme aar ey fleere Rødnings Pladtzer befantes endsom, Gruen, Ormerud, Aspaasen og Kollerud,
3. At ingen vurderings sigter i dette Præstegield in Anno 1718 er falden,
- Og 4. At almuen icke er bekiendt at nogen slagsmaal eller andre Bøder /:Lejermaal undtagen:/ i det aar 1716 at vere falden. Hvorom fornte: Christopher Olsen, et vellbekrefttet Tingsvidne af Retten var begierende.

Tilleggsopplysninger til fogderegnskapene:

Kongl: Mayt: Foged Sr. Svend Steenersen angav at vere foraarsaged, effter det Kongl: Rentekammers udstedde anteignelser, i hans allerunderdanigste Regenskaber, at æske almuens tilstand om effterskrevne Poster, hvorpaa deris tilstand er som følger,

1. At det aar 1719 ingen fleere Rødnings Pladtzer, end Gruen, Ormerud, Aspaasen og Kollerud, befandtes.
2. At Anne Olsdaatter, Item Gurj Carlsdaatter, som udi Barsell Seng haver mist sin hilsen, intet er eller var ejende.
- 3de. At Matriculen for Anno 1720, ey med meere er forbedret, end Isacstuen, Rotterud, Aspaasen, og Kollerud, som for skyld er oplagt, Item ey meere Jordebogs Rettighed end en graslycke i almindingen under Houger for 3 læs høe, og en græsløcke paa Nordsetteren under Sundgaarden for 5 læs høe, oplagt.
4. At ingen løsse Personer eller haandvercks folk, sig Anno 1720, her i Sogned har befunden, som effter Forordningen kunde tilkomme at skatte.
5. At ingen Boeds lodder /:Helge Oudenhuuses undtagen hos hvilcke Deris Mayt: alleene er tilfalden 3/4 skind i dend gaard Qvalen i Saxums Dahlen som odelsmanden Halvor Povelsen erbyder sig at indløse med 4 rdr: hvorføre ingen effter tilspørgelse meere vilde give :/ 6te og 10de penge, Forlofs penge, vurderings sigter, Slagsmaal eller andre bøder, udi afvigte aar 1720 er falden.
- 6te. At ingen huusmand in Ao 1720 her i Sogned befandtes, som efter Forordningen kunde ansees at skatte.

Om forrestaaende Poster, var Fogden af Retten et bekrefttet Tingsvidne begierende.

Ærekrenkelser i fylla:

Fremstillede sig for Retten Svend Henningsen, som ved Mundtl: varsell har indkaldet Peder HammersEng og Ellef Skaarsetter for ærrørige ord som skall vere passeret paa hiem reisen fra byen, nu nest forre Juel, derom hand til vidnessbyrd tillige har indkaldet Jens Rustaden og Povel Fluxrud som vidner i denne Sag, De indstefnte Møder samtige og Vedgaar at være stefnt lovelig, Part og Contrapart forestillede Retten, at hvis smaat som kand vere passeret, er skeed i Druckenskab, oc vedkommende nu for Retten derom er forEened, Saa at ingen er misnøjed, eller haver noged hinanden at beskylde, uden ærligt, Saa ophører denne Sag uden videre søgning, efterdi vedkommende som forbemte. er venner oc velforligte, som de for Retten med haand reckning bekreftede.

Tilleggsopplysninger til matrikkelen:

Kongl: Mayt: Foged Sr. Svend Steenersen Lod oplæsse Høyædle og Velbaarne Hr. Conferents Raad oc Stiftsbefalingsmand de Tonsbergs ordre af 23 Decembr: 1720 og derefter Eskede almuens tilstand om nogen gaard, huusmands Plads, qvern, Saug eller anden Herlighed udi dette Sogn befindes som ey til Contributioners svarelse findes udi Matriculen anteignede. Hertil almuen Eenstemig svarede: at de aldeelis intet veed, nogen af forbemte: Poster af Matriculen at vere udelugt, som derudi med rette bør vere indført, Mens sligt forlængst at vere udsøgt og Matriculen indlemmede.

Formedelst det er silde paa afftenen, og i Morgen Søndag, Saa forfløttes tingdagen for de endnu overblevne Sager til dend 27 February førstkommende paa Jørstad at forretages, da vedkommende Parter og Contraparter, samt Lauretted sig der sammesteds betimelig indfinde, hvor en hver skal vederfares hvad lov og Rette medføre.

oo 00 oo

Jørstad i Fåberg 27.2.1721, fol. 19b:

Anno 1721 dend 27 February, er Retten /efter opsettelse fra sidste Ting her i Faaberg Sogn den 15 February:/ betient paa gaarden Jørstad, til en opsatt Sags forretagelse, med efterskrevne Laurettesmende, Neml: Niels Grønljen, Peder Hoversljen, Bendt Studtzhoved, Børner Fløgstad, Gudmund Fløgstad, Peder Simenrud, Jacob Snaghøll, og Ole Torgiersrud, hosverende Lensmanden Peder Tollesrud, med flere gott folck,

Unighet om husleie av husværet Diserud under Mæhlum:

Hvorda fremkom for Retten Ole Halvorsen Mellum, og gaf til kiende, til sidst ting at have indkaldet hans Broder Peder Halvorsen Mitjørstad, Ole Halvorsen (RF: Christoffersen) Traasetter og hans Leilending Niels Nielsen Bleegen, formedelst de icke eftter mindelig anmodning vil betale han: 2de aars Resterende Huuseleye til sidst avigte Juel forfalden, for huusvered Disserud under hans gaard Mellum, som Tord Olsen Besidder, til dend ende hand oc har varsled bemte Tord Olsen som en med Interessered til Sagen at svare, oc Samptlige at vere Dom undergIVEN til hans skadesløs betaling med omkostnings Erstatning.

De indstefnte mødte Personl: for Retten, som Vedgaar Stefnemaalets lovelige forkyndelse, oc vedtager Sagen, Derpaa indgaf Citanten Ole Mellum en Contract, Dateret 12 Juny 1717 oc tinglyst d: 10 Septem: samme aar, opretted imellem Citantens fader afg: Halvor Peders. Mellum, oc citanten selv Ole Halvorsen Mellum, hans Broder forhen Corporal Peder

Halvorsen, og Soldat Tord Olsen Bleegen, hvorudi bemte. Tord Olsen Bleegen afstaar gaarden Bleegen for Corporal Peder Halvorsen til brug og besiddelse, imod at Tord Ols: igien er forundt et huusverelse under Mellum Disserud kaldet, foruden nogen huusleyes svarelse hans lifs tiid, Mens Bleegens besiddere derfor at svare Mellums besiddere aarlig 3 rdr., hvilchen contract oplæst blev. Efter hvilchen Contract Citanten Ole Mellum paastaar, sin huusleye at bør betales af hvem som Retten anseer dertil bør vere ansvarlig, enten Peder Halvorsen, som igien har mageskiftet gaarden Bleegen fra sig til Ole Traasetter, imod Mit Jørstad, eller og bemte Ole Traasetter, eller hans leilending paa Bleegen Niels Nielsen, saasom ingen af dennem slig Huusleye i Mindelighed vill betale,

Indstefnte Ole Traasetter indgaf et af Peder Mit Jørstad overlevered adkomst brev til gaarden Bleegen, da de Mageskiftede gaarderne Jørstad og Bleegen, imod hver andre, samme er et Pandte brev udgiven af Poul Mathisen boende på Toten, til Iver Pedersen Blegen, derved hand Pandtsetter ham 1 huud oc 9 skind i Bleegen til brugelighed for 280 rdr., v-igienløst i 7 aaremaal, dat: 13 Martj 1714 oc tinglyst d. 13 Junj samme aar, Denne Iver Pedersen døde samme aar, oc Tord Olsen Disserud kom siden i ægteskab med Iver Pedersens Encke, Paa Fundamente af dette Pandte brev, siger Ole Traasetter, at have indgaaed Mageskifte med Peder Mitjørstad, og ingen andre vilkaar end samme indeholder, ved Mageskifted indgaaed, Peder Halvorsen Mitjørstad indgaf et Mageskifte brev af 2 April 1718 som dend 15 Juny samme aar er tinglyst, hvorved bemte: Peder Halvorsen afstaar til Ole Christophersen Traasetter, gaarden Bleegen, imod Mit Jørstad, som en hver sit skal beholde til odel og Eyedom, og hvad tyngsel eller bebyrdelse paa bemte gaarder henger, skal forblive ved sin forEening paa begge sider, som oplæst blev.

Hvorefter Peder Halvorsen paastaar oc formeener at Ole Traasetter eller hans leilending Niels Bleegen bør betale de 3 rdr: aarl: for Huusvered Disserud, til Mellum, siden Ole Traasetter sligt i Mageskifte Brevet haver vedtaget formedelst de ord, at hvad tyngsel eller byrde ved gaardene henger, forbliver ved sin for Eening paa begge sider saa som hand paa Mitjørstad har en huusmand Nafnl: Haagen Amundsen, som der nyder til føderaad ungefehr 5 maal ager, og føde 3 støcker fæ og nogle Smaa Creatur, som Peder Halvorsen siger for ham er byrde nock.

Arne Dahlen, paa Peder Halvorsen Mit Jørstads veigne tilspurdte Ole Traasetter om hand vil holde Mageskifte breved for gyldigt, eller icke, Ole Traasetter svarede, at hand vil holde det saaledes som de bleve forEenede Mundtlig om Mageskifted paa gardene i sig selv, og da var de 3 rdrs udgift som skulle henge paa Bleegen icke nefnt, hvorom hand begierer at føre, 3de prov, som vare oververende, samme tid som de bleve forEenede om Magestiffte, hvilched Prov til dend ende er indstefnt, Neml: Ole Christensen Traaset, Erick Nielsen Bjerke, og Goen Johansen Hauland, hvilchen sidste er Broder til Ole Traasetters Hustrue og derfor icke admitteres, De 2de første Mødte Personl: for Retten, og vedgaar at vere lovelig Stefnt, og effter at Eeden af lovbogen for dennem blev oplæst oc derpaa formaned derris sandhed at udsige, fremstod bemte: Ole Christensen Traasett og Erick Niels: Biercke aflagde Eed og vandt, at de begge om vaaren /:som de ej rettere erindrer, end io var 1718:/ var paa Traaset efter Ole Traasets egen begiering, for at vere vidne til, hvorledes hand og Arne Dahlen paa Peder Halvorsens veigne vare accorderede og foreenede om gaardene Bleegen og Mit Jørstads Mageskiffte, og da de om effter Middagen kom til Traasett, hørte de at Ole Traaset og Arne Dahlen alt vare forEenede med hver andre om Mageskifted, og sagde til Vidnerne, at de alt vare Venner og vellforligte om Mageskifted, at det skulle gaae for sig, og at Peder Halvorsen skulle give Ole Traasetter til, imellem Bytted 10 rdr., lige saa hørte de, at en hver skulle sige sine til, at fløtte til Sommermaal om de kom hiem igien, Saasom Peder Halvorsen Jørstad oc Niels Nielsen Bleegen, da var udi Kongens tienniste, og kom de icke saa snart hiem igien, skulle det beroe til neste aar, som oc skeede, Mens om de 3 rdr: udgift til Mellum, hørte de intet Nefne. Videre hafde de icke at Prove.

Hereffter indleiveredede Ole Traasetter sit og Niels Nielsen Bleeegens underskrevne indleg i Sagen, dat. 27 Febr. 1721 som oplæst blev, derhos hand Erbød sig, effter Arne Dahlens paastand, at aflegge sin Eed, det hand icke ved handlingen om Mageskiffet, var accorderet eller forEened om de 3 rdr. udgiffit af Bleeegen, Mens alleene om Mageskiffet paa gaardene i selv,

Effter at Sagen saavidt var ageret blev Parterne saaledes forEenede, Citanten Ole Halvorsen Mellum, skal have aarlig for Huusvered Disserved som Tord Olsen besidder 2 rdr 2 ort, som hannem aarl: betales af effterskrevne, Neml: Niels Nielsen Blegen svarer 1 rdr 1 ort, Peder Halvorsen Jørstad 2 ort, og Tord Olsen Disserved 3 ort, som de belover, aarlig til Ole Mellum i rette tid at erlegge og betale, uden nogen Modsigelse eller Difficultet, saalenge contracten varer, Effter samme deeling de endog paatager sig det Resterende for 2de aar til sidst afvigte Juel at erlegge, hvilchet forliig alle vedkommende for Rette med haander Baand Stadfæstede, Det de og hermed tilpligtes at holde og etter komme, under lovens adfærd.

oo 00 oo

Brunsbekk ved Nordhove i Fåberg 5.6.1721, fol. 21a:

Åstedssak om to løkker ved Isakstua - fortsetter:

Anno 1721 dend 5 Juny, er Retten satt oc betient paa Pladtzen Brunsbeck under gaarden Nordhoven i Faabergs Præstegield, til en aasteds Sags afhandling, imellem Encken Anne Larsdaatter Nordhoven paa dend eene, oc Isachstuens besiddere anden side, effter opsettelse fra dend 13 Novembr: 1720, oc er Retten betient med samme Laurettesmænd som forrige gang, Nembl: Gullick Høckeljen, Ole Ljen, Johannes Aarljen, Ole Kitljen, Tosten Grønljen og Biørn Fløgstad, som alle ere Eedsoren oc icke beslegtet til Parterne. Hvorda først blev oplæst af Protocolen dend opsettelse, som paa de in Citerede Isachstuens besidderes siide afvigte aar blev paastaaed oc forlanged til fleere Provs førelse, Som af Retten samme tiid bevilged blev, Hvoreffter Part oc Contrapart til i dag blev forrelagt, sig her igien paa aasteden at indfinde, med hvis beviisligheder, enhver til Sagens nærmere oplysning kunde finde fornøden at føre. Arne Dahlen som Fuldmegtig paa Encken Anne Larsdaatter Nordhovens Vegne, fremstillede sig for Retten, og gaf tilkiende, at endskiønt denne Sag afvigte aar, paa de inciterede Isachstuens besidderes begier til i dag blev opsatt, Saa møder dog ingen, Hvorpaa 2de af laurettet blev hensendt til Isachstuen som ligger strax herhos, for at fornemme om de ville svare til Sagen, da de alleene fandt Ole Siversens Hustrue hiemme, som svarede: De svarer icke til Sagen i dag, Dernest paastod Fuldmegtigen Arne Dahlen Dom i Sagen effter de Prov og beviisligheder som Citantjnden afvigte aar have ladet føre, hvormed hand formeener tilstreckelig at have beviist at Eyendommen til de paastefnte Engestøcker hører under Enckens part Nordhoven, endskiønt Isachstuens besiddere samme en rom tiid har hafft i brug imod aarlig arbejde, som hand siger, endnu med fleere Prov kunde beviises, formoder og at Retten ey offtere opsætter denne Sag imod loven, som da vill foraarsage alt for store omkostninger, som hand icke seer de indstefnte Suffisant for, at indstaae oc svare, Helst Encken Anne Larssdaatter allerede store omkostninger haver anvendt, formoder derfor at hun nu af Retten vorder til kiendt, at nyde erstatning af de indstefnte, i mindste 20 rdr. som i alt hand videre indstiller til Rettens forsvarlige Dom oc Kiendelse.

Afsagt.

Det til denne Sags begyndelse d: 28 Octobr: 1720 udstedde Stefnemaal, forklarer hvorudi Citantjnden Encken Anne Larsdaatter Nordhovens Klagemaal bestaae, og hvad hun paaskadiger, Neml: 2de Engestøcker eller Slotter, dend eene Trøstue Løcken kaldet, og dend anden en Slott-Svee, uden andet Navn, som hun siger begge henhører under hendis paaboende og eyende halve part i gaarden Nordhoven, og dog en rum tiid af Isachstuens besiddere vered

brugt imot et par dages aarlig arbejde, Mens effter at de udi afvigte aar 1720 fick Pladtzen Isachstuen, som forhen laae under dend anden halve part i Nordhoven, lagt i aparte skyld, oc selv bleven eyere deraf, vil de endog tilegne sig disse Engestøcker som en Eyendom med Isachstuen, oc hverken giøre det sædvanlige arbejde derfor, mindre lade dem vere følgagtige med videre Stefnemaalets indhold. Til hvilced at beviise: Citantjnden ved Sagens forretægt lader føre endeel Prov, som effter Actens udviisning alle stemmer et derudi, Naar de siiger: at De icke andet veed eller Mindes, end de omtvistede Engestøcker, io vell af Isachstuens besiddere i lang tiid haver vered brugt, Mens imod toe dages aarlig arbejde til Enckens part Nordhoven, Ja selv seet at sligt arbejde er vorden aflagt, og altid hørt, at det skulle vere for Engestøckernis brug, som skulle høre under Enckens part Nordhoven. Derimod de indstefnte Isachstuens besiddere vil formeene at have Bøxlet Engestøckerne under et med Pladtzen Isachstuen af Sl: Obriste Brun, som forhen eyedede ald gaarden Nordhoven, Det de dog ey Lovel: har beviist, vill og paastaae Hævd og Rødnings Rett, har og ladet føre endeel Prov, som ligeledes vidner om Engestøckernis brug under Isachstuen lang tiid, Mens om Eyendommen maa de tildeels tilstaae at have hørt, skulle henhøre under Enckens part Nordhoven, Ligesaa at derfor skal vere gjort aarlig arbejde, Det Ole Jonsen ellers vill sige, at Trøstue Løcken, skulle vere Bøxled med Isachstuen i Gyldenlewe Krig af Christian Wind, som da skal have eyed Nordhoven, derudi er han eene, uden følgeskab, oc saaledes v-effterretlig, foruden at Retten ved Examinationen befant dette vidne v-stadig i hans Provning, Qvindfolckene Prover alleene om giætning, som icke gjør noged i denne Sag, De øfrige paaberaabte Prov, hvoreffter opsettelse til i dag skeede, er icke fremkommen, Ey heller lader de indstefnte Svare til Sagen, alligevell holder Retten det v-forsvarligt, lenger dermed at opholde,

Naar nu Retten Collationerer oc overveyer de paa begge sider førde beviisligheder, som fornemmelig ankommer paa Vidnerne, Thi den indleverede Skiøder, melder intet om Engestøckerne i særdeelighed, Saa er det v-imodsigeligt, at Isachstuens besiddere, io har gjort aarlig arbejde til Nordhoven for Engestøckernis brug, oc saaledes hafft dem med lov og villie fra begyndelsen, Alligevel vil de nu, effter at de selv er bleven eyere af Isachstuen, icke vide af sligt arbejde, Mens tvertimod beholde Engestøckerne som en Eyendom til Isachstuen, Som denne Rett, imod saa klare oc Eensstemmende Eedfæstede vidners udsigende, icke kand bjfalde, Og det Isachstuens besiddere vil indvende om Hævd, er af ingen verd, thi de har selv sidet som Huusfolck for Leye, oc hafft disse Engestøcker til hielp med lov, imod arbejde, Saaledes er det en leye, Hvorpaa ingen Hævd kand fanges, Rødnings Rett kand ey heller siges de har, Saasom dette er kuns 2 smaa Engestøcker, der ligger i Bøigden, under en skyldsatt gaard, oc icke i almindig, som icke kand bygges paa, eller blive til nogen gaarde Pladtz, som loven fordrer om Rødnings Rett skal fanges. Foruden at Trøstue Løcken var Eng, før de den fick i brug, oc Enge Sveen, en Svee eller Braatte, som forhen var nedhuggen før de dend indhegnede, dog staar begge deele med megen Skov bevoxen.

Effter sliig beskaffenhed kiendes for Rett, at de paastevnte Engestøcker Neml: Trøstue Løcken, liggende imellem Brunsbeck oc Isachstuen, paa dend vestre siide af Alfar Veyen, og EngeSveen beliggende østen for, lige op for Brunsbeck eller Rudstad ødegaards giærde, oc videre op til Hovene, effterdags bør følge Encken Anne Larsdaatters brugende halve Part i gaarden Nordhoven, til benøttelse oc brug, oc Isachstuens besiddere, i saamaader sig ey dermed videre at befatte, uden de det anderledes med villje kand formaae, Processens omkostning betaler Johannes oc Ole Isachstuen til Citantinden Anne Larsdaatter Nordhoven med Otte Rdr. som de hermed tilpligtes at udreede, femten dage effter denne doms lovelige forkyndelse, under adfærd effter Loven.

oo 00 oo

Tollersrud i Fåberg 14.6.1721, fol. 24a:

Anno 1721 dend 14 Junii er Retten til almindelig Sage og Skattetings holdelse med almuen af Faabergs Præstegield, Betient paa Tollersrud anordnede Tingstue sammesteds, med effterskrevne Laugrettesmend, Niels Grønljen, Peder Hoversljen, Bendt Studtshoved, Biørn Fløgstad, Gudmund Fløgstad, Peder Simenrud, Jacob Snaghoel, oc Ole Torgiersrud, oververende Kongl: Mayt: Foged Sr. Svend Steenersen, Lensmanden Peder Clemmedsen med Meenige Tingsøgte almue. Allerunderdanigst læst:

1. Hans Kongl: Mayt: allernaadigste Placat, om 2de aarlige Marckeders afskaffelse, saa der effterdags ej meere end et Marcked aarlig d: 6 Julj maa holdes, Dat. Friderichsberg d: 21 April 1721.

Skjøte på Lysgård:

2. Major Lorentz Bruns udgivne Skiøde til Sorenskriveren Mogens Winsnes paa gaarden Liusgaard, skylder 2 1/2 huud, oc 3 Bismerpd. 18 mrk. fisk, som med ald tilliggende er soldt for 1600 rdr. Og om gaarden nogen tid igien indløses skal samme 1600 rdr igien betales med sine skadesløs Renter, imod at landskylden derudi afreignes, samme Skiøde oplæst af Kongl: Mayts. Foget, og datt: Liusgaard d: 31 Martj 1721.

Innløsningsbevis på Ånnerud:

3. Fogden afg. Christopher Bruns Beviis til Rasmus Pedersen paa 6 skind i Aanerud som til kongen haver vered forfalden, hvilke 6 skind hand med det øvrige som hand har indløst, beholder til Eyendom etc: Dat. Isum dend 6 Martj 1714.

Skjøte på Ulland:

4. Jacob Olsen Ulleland i Saxumsdalen, hans Skiøde til Knud Povlsen Brustuen paa 1 huuds skyld i Ulleland, derfor betalt 200 rdr. Hvoraf Rente skal betales, om dend nogen tid igien vorder indløst, imod at landskylden kortes, dat. Tollersrud d: 13 Junii 1721.

Søskenskjøte på Håvardslie:

5. Gutorm Olsen, Ole Olsen, og Bendt Torstensen Studtzhoved, deris skiøde til derris Broder Peder Olsen Hoversljen, paa deris anpart arvegods i bemte Hoversljen, som med hans anpart skylder en Huud, Dat: Hoversljen d: 23 May 1721.

Pantebrev på Ulland:

6. Christen Olsen Ulleland, hans Pandtebrev til Tord Erichsen Smestad paa 1 huud, siger en Huud, i Ulleland, imod Pandtepenge 120 rdr. som svares rente af, dat: 7 Junii 1721.

Pantebrev på Holme:

7. Johannes Iversen Holme, hans obligation og Pandtebrev til Siver Christensen Holme, paa en Huud i Holme, imod Pandtepenge 50 rdr. som er Siver Holmes Stifbørns arfve Midler, som svares rente af, samme brev Datt: 4 Junii Anno 1721.

Arveavkall:

8. Jens Erlandsens afkald til hans kieristes formynder her i Faaberg, for hendis tilfaldne arf effter hendis Sl. Fader oc Moder som var 200 rdr. som bemte Jens Erlandsen nu qviterer for, med rente, og holder formynderne fri oc kravesløs, Dat: Kongsberg d: 20 Aug. 1720.

Odels- og pengemangelslysning på Nordhove og Onsum:

9. Capitain Todderud paa Hr. Justits Raad Rosencrantzes vegne som laugverge og Fuldmegtig for Fru Charlotta Amalia Wind, afg. Sl. Hendrich von Aherenstorffis, lyser efter givne fuldmagt velbemte Frues Pengemangel til efftermelte godzes indløsning, som hun som odelsbaaren effter Loven vil indløse, effterdi det er solt i hendis v-Myndige aar uden lovbydelse etc. af samme gods er i Faaberg sogn, Nordhoven med underliggende ødegaard Rudstad, 3 Huuder 4 skind, 2 qtr. Lagesild med Bøxel, oc Onsum 1 Huud uden Bøxell, samme indsigelse dat: Wilberg udj Edswold Sogn d: 1 Martij 1721.

oo 00 oo

Nordre Audenhus i Fåberg 30.6.1721, fol. 30a:**Besigtigelse av Nordre Audenhus:**

Anno 1721 dend 30 Junii, holdtes besigtelse paa dend gaard Oudenhuus Nordre, i Wingerum til Faabergs Præstegield, med effterskrevne 6 besigtelses Mænd Neml: Knud Moe, Arne Rindall, Halvor Hover, Arne Lexhuus, Christen Rinden oc Peder Rønne, som af Lensmanden paa Fogdens Vegne ere udnefnt, fornte: gaard nordre Oudenhuus har opsidderen Ole Amundsen sig nyelig tilforhandlet af forrige Eyer oc Odelsberettigede, hvilche til denne besigtelse vare indvarslede, og vare tilstæde Jon Jensen en gl. Mand, som forhen har beboed gaarden, oc der nu har føderaad, Disligeste Poul Amundsen Berg fra Gudsdall, Vincentz Svendsen Ørestuen her af Sogned, som paa egne oc de andres Vegne vedtog Besigtelse. Nerverende Lenssmanden Peder Tollersrud, med endeel fleere gotfolck, Forretog da,

1. Stuen med en liden kofve ved: Er i sig selv meged gammel, Tømmered og laffterne meesten forraadnet, Saa at dette huus duer til intet, uden til Brendeved,
2. Ildhuused: er i samme stand, oc duer heller icke uden til Brendeved,
3. Tvende Boer med Loftt over, Staar paa Veggene endnu en 4 á 6 aar, Mens Taged er gandske forraadnet, Svalerne er forfalden oc fiælerne borte, oc i dend Nedre Boe er intet gulff.
4. Wedskaaren, Veggerne passerer uden aabod, Mens Taged er forfalden oc forraadnet, oc vil forsynes med Nytt.
5. Hæste Stalden kand ligeledes passere Nogle aars tiid, Mens taged er Heel Brøstfeldig oc forfalden,
6. Korn Lahden med gulff paa begge sider, oc et ljdet Halmhuus ved, kand i Nødsfald endnu vere brugelig et par aars tid, endskiønt det heele Huus med Tag, lov-broe oc alt, saa got som er forfalden oc fast v-brugbar.
7. Fæhuused kand ligeledes passere et aars tiid eller to, endskiønt de underste Stocke ere gandske forraadnet, saa som huused staar i en Sump, Gulved inden udi er gandske forraadnet, og Nogle tilger reent borte.
8. Sovfiøset, Er for saavit i passabel stand, endskiønt Huused i sig selv er af gran-tømmer, ligesom de andre Huuse, som icke er saa bestandig som fuure tømmer, Mens taged fattes nogen Reparation.
9. En Boe med Lofft over, er gammel oc forraadnet, oc duer til intet, uden at nedtage til Brendeved.
10. En liden Stolpe Boe, er gl. oc Brøstfeldig, faar dog til Nød endnu passere en 2 á 3 aars tiid.
11. En Trøstue, Veggene ere gode, saasom dend først for Nogle aar siden er opbyggt, Mens fattes tag oc offn, som Huused endnu icke har vered forseet med, som sig bør, er ellers ilde opsatt oc huggen, foruden at opsidderen klager, at dend skal vere for ljden,

12. Høelahderne udi Engene, 1. Strand Lahden, er i passabel Stand, Mens taget er Brøstfeldig. 2. Mit Lahden, er forraadnet oc v-døgtig. 3. Svart Lahden er fast forraadnet og v-døgtig. 4. Backe Lahden er slet forraadnet og v-døgtig, 5. Svec Lahden, veggene er passabel Mens taget forraadnet oc v-døgtig.

13. Et ljdet qvernhuus, er for Nogle aar opsatt oc for saavit i passabel stand.

14. Sætterhuusene bestaaende af Ildhus, Boe og Fæhuus, skal effter endeel af Besigtelse Mændenes udsigende vere i slet oc Brøstfeldig tilstand, Saa de over et par aars tiid, icke kand vere brugbar.

En Høelahde i Sætteren, skal vere i passabel stand.

Gierdes eller Skiegaardene til gaarden, var ingen fleere end omkring Strandjordet, saa og Fægaden som gaar fra gaarden, hvilke vare de fleste forfaldene da opsidderen Ole Amundsen i vaar tiltræde gaarden, oc besørger hand nu effter haanden, igien at faae opsatt Nye gierder hvor det fornøden gøres, Gaardens Ager, er i slet tilstand, formedelst dend forhen haver vered vanbrugt, oc ey bekommed dend giødning oc Dørckning som vedbør, hvilcket nu vil koste møye, arbejde oc bekostning, inden kand bringes i tilbørlig Stand, Engene er med megen Skov bevoxen, behøver derfor Rydning oc Renskning førend kand komme i ret stand igien. Denne Besigtelses forretning, begierede Ole Amundsen beskrevet, under lovelig Bekreftning.

oo 00 oo

Kjølveien ved Korsrud i Fåberg 14.7.1721, fol. 31a:

Uenighet om bruk av noe sameiemark mellom Syverud, Horn og Alfsberg:

Anno 1721 dend 14 Julii, er Retten betient paa Kjølvejen strax ved dend gaard Kaarsrud i Ruusbøigden till Faabergs Præstegield, till en aasteds Sags afhandling imellem Siverud og Hond's opsidere paa dend eene, og Alfsbergs opsider anden siide, oc er Retten betient med efftermelte 6 Laquettesmend Neml: Bendt Studtzhoved, Biørn Fløgstad, Peder Simenrud, Jacob Snaghoel, Peder Hoversljen oc Niels Grønljen, Hosverende Biøgde Lensmanden Peder Tollersrud. med endeel fleere tilsøgte almue, Hvorda fremkom for Retten Lensmanden Peder Tollersrud, som befuldmegtiged paa Rasmus og Niels Siverud, samt Ole Haands vegne, og angav ved mundtlig kald og varsel til i dag her til aasteden at have indkaldet Ole Alfsberg, til Bevisligheders paahør, formedelst hand i formeentlig Sameje oc fællids Marck har gjort adskillige indhægninger og forflødt de gamle havfelder, som de siger er gjort tvært imod en Rettens forhandling og indgangene venlig forliig, derfor at ljde Dom til samme udlagde havfelders indtagelse, med omkostnings erstatning, forbemte. Citanter vare og selv tilstede, Indstefnte Ole Alfsberg møder selv personlig for Retten, og antager Sagen.

Derpaa indgaf Peder Tollersrud en Rettens forhandling, passeret herpaa aasteden dend 30 Augustij 1689 som oplæst blev, Hvormed Citanterne de Siveruds besiddere beviiser, at det stöcke Marck som Hans Alfsberg dend tid hafde indlagt Synden for dend gamle haffelde, oc der Synden for, skall blive til fælleds Hafn, Fægreste og græsbæd, og oven for dend gl: trer Haffelde skal Hans Alfsberg ey videre indheigne, endsom med vedkommendes lov oc minde kand have etc.

Nock indleverede en gl: Laquettesmends forretning af dato 1620 dend 13 Novembr., som Oplæst blev, dermed vill citanterne beviise at Alfsberg haver vered en Rødning under gaarden Siverud etc., videre indlevered en gl: forretning af dato 1632 dend 1 Decembr., som melder at Peder Vaalen har Pandtsatt til Christen Alfsberg 3 skind i bemte: Alfsberg, for 22 rdr. v-igiennløst i et hundrede aar, som oplæst blev, Endnu en lige forretning af dato 1643 d: 3 Martij, hvorved odelsarfvingerne har soldt deris odelsrett til 1 Huud i Siverud, til Niels Siverud oc hans arfvinger for 4 rdr., som oplæst blev.

Derefter begierede Peder Tollersrud at motte faae ført endeel indstefnte Prov, som skal kunde vidne hvad brug saavel Siverud som Haands besiddere her i Marcken fra alders tiid haver hafft, samme Prov ere disse Neml: Marit Gulbrandsdaatter, Ingebiør Pedersdaatter, Sidtzel Knudsdaatter, som alle tre blev fremkaldet og Eedens forklaring forrelæst, oc videre formanet til Sandheds udsigende, saaledes som de siden med Eed kand bekreffte.

Fremstod da Marit Gulbrandsdaatter, som siger sig 64 aar gl: tilholder i Wingerum under Gilleberg, Mens fød paa Haand, vidner, at hun i hendis ungdom da hun var hos hendis forældre som da boede paa Haand, blev Haands oc Siveruds fæed tilsammen giæt oc hafned opetter til Beckedalen, som ligger ved Kiølveyen, strax Synden for Korsrud hvor Retten nu holdes, som varede saalenge hendis forældre boede paa Haand, Mens effter deris død kom hun derfra, oc kunde da vere en 20 aar gl:, hørte i dend tiid ingen ancke derpaa af nogen, 2det vidne Sidtzel Knudsdaatter siger sig ved 70 aar gl: fød i Ourljen, og boed paa Haand med hendis Mand Elling Reers: i en 16 aars tiid, Mens flødt derfra for en 24 aars tid siden, vidner, at i dend tid hun boede paa Haand, blev hendis fæ tilligemed Siveruds, giæt opunder Kiølveyen, Søreffter, i dend tiid hafde Hans Alfsberg en Svee ved Svee Hoven, som hand var bange for at Creaturne skulle komme derind, laae derfor derinde samme Sommer med en Bøsse at skremme giædene at de icke skulle springe over haffelden, vidnet svarede paa Contraparternes tilspørgende at slig giætning ingen tiid blev dem forbuden, eller noged modsagt, hafde ey heller nogen Sveehugst her, alleene nogle læss ved blev hentet herfra, Mens iust fra hvad steed, ved hun iche, Ole Alfsberg sagde, at Sidtzel Knudsdaatter er Søster til Niels Siveruds forrige Hustrue, formeener derfor hun icke bør ansees, Peder Tollersrud hertil svarede, at dette vidne er indstevnt af Ole Haand, oc kand iche formeenes at prove hvad som passered er i dend tiid hun boede der.

3. Engebor Pedersdaatter siger sig 48 aar gl: oc boende paa Snaghoel, vidner at hun iche andet veed, end at Siverud oc Haands fæ, altid er bleven giæt oppaa Kiølen, Mens hvor høit op, veed hun iche.

Contra Parten Ole Alfsberg forregav at have stevnt Contra i Sagen, dog Mundtlig, 1ste. det hand formeener, at contracten af 30 Augustij 1689 som af hans Sl: Fader icke er underskrevet eller forseigled, ey heller holdet, nu langt mindre af ham kand holdes, siden det efter hans tancker er imod loven, 2. at Siverud icke har fremviist Contracten, da hans Sl: fader forfløtte havfeldene, oc hafde de smaa engestøcker saa lang tiid i brug, 3. Citanterne at fremviise sine breve oc adkomster, med hvad Rett de kand have at komme lenger op endsom andre deris Naboer, som har sin eyendom ned til Elven, 4. fordi de giætte med deris fæ op i hans hafner oc eyendeele, derfor at ljde Dom, med omkostnings erstatning, Begierede dereffter at føre endeel Prov, som hand til Sagens oplysning agter at føre, Neml: Halvor Rasmusen Bratland, Peder Pedersen Smedzrud, Dordi Arnesdaatter og Kari Olsdaatter, som forhen anhørte Eedens forklaring med de andre, oc nu videre formanet deris sandhed at udsige,

Blev da først afhørt Halvor Rasmusen Bratland 58 aar, vidner at hand veed oc har hørt at Siverud har hafft sin Vedehugst oc Barckefleckning til gaards nøtte oven for Svee-Hoven saavit hvor dend gamle havfeld bryde af i Sør, til Mellum havfelde, Mens Svee-hugst til under og paa Svee-Hoven, Om fæ hafn, ved hand intet at Prove.

2. Peder Pedersen Smedsrud 56 aar, vidner offte at have hørt af Sl: Hans Alfsberg sige, det hand iche vilde viide af dend Contract eller forliig at sige, som var sluttet imellem Siverud og Alfsberg, oc at hand icke dermed var fornøyd,

3. Dordi Arnesdaatter 42 aar gl., opholder sig paa Mellums ejer, Vidner at da hun tiente paa Alfsberg i 6 aars tiid, hørte hun tit Hans Alfsberg sige, det hand icke var fornøyd med en Contract som var giort imellem Siverud og Alfsberg angaaende bruged i Marcken, efftersom hand samme icke hafde underskrevet eller forseigled, tilmed giort i hans fraverelse, Citanten tilspurte Vidnet hvorvit hun har seet de Siverud oc Haand har giæt deris qvæg, Svarede at

have seet dem giætte ved Mellum Sveen opunder Kiølveyen, oc naar Creatureerne haver gaaed uden Hyrde, har hun og seet at fæd haver gaaed over Kiølvejen, hvor de har villed,

4. Kari Olsdaatter, Boende paa Korsrud, en Encke ved 59 aar, vidner, alltid at have hørt der har vered ancke oc Mundhuggen om hafningen oc græsningen, imellem Siverud oc Alfsberg, Ved ej videre at sige.

Fleere Prov eller Beviisligheder hafde Contra Parten icke at førre eller indlevere, Mens Citanten begierede at dend begrandskning som Retten i dag gjorde over de Nye indhegninger som er gjort af Ole Alfsberg, imod seeniste indgangne forliig, motte beskrives oc i Protocolen indtages, som saaledes befandtes,

1. Findes indlagt oven for Langelj Berget, fra Skalberged, hvor der staar en liden gran som blev Mercked, ved Haffelden, der inden for ligger tvende store Steene, en Mindre oc en stor, derved stod dend gamle haffelde, og gaaed derfra lige opover Backen til nogle gran trær som blev mercked, oc staar samme gran trær tæt paa hver andre, paa dend Søndre Siide af denne Pladtz er indlagt et temmelig støcke ligesaa er indlagt fra Berged i lige linie fra dend forberørte havfelde, og lige op i Berged, et temmelig stort støcke som Ole Alfsberg tilstaar at have indlagt for 3 a 4 aar siden. Deroven for ved Svehoug Berget, har Ole Alfsberg lige saa indlagt for 4 aar siden, en Kulsvee, hvorpaa nu staar en liden foerlahde, De gamle haffelde steder er ødelagde oc opbrendte, Dog synes det endnu vell hvor de har staaed, Ovenfor dend gl: tver haffelde, har Ole Alfsberg indhegnet en liden Roug Svee, Tver haffelden, gaar fra dend nu indlagde Roug Svee, Nordeffter lige i Korssrud haffelden,

Parterne hafde intet videre at indgive Mens begierede Provenes Eedfestelse som samptl: blev fremkaldet, oc en hvers Provning af Protocolen oplæst, som de tilstod saaledes at vere ret som de sandest viide og have hørt, hvorpaa de deris Corporlige Eed effter loven aflagde.

Citanterne setter derpaa i Rette, oc Refererer sig til de i Retten lagde Beviisligheder oc førde Vidner, at det maa forblive effter Det forliig som for Retten er indgaed dend 30 Augustij 1689. Saasom samme er v-svecked, oc udj omkostning paastaaes 16 rdr. Ole Alfsberg beraabte sig paa sin Contra Stevning oc de førte Vidner, oc formeener icke at kand ljde for det som af hans sl: Fader er indhegnet, oc hand icke har vidst at det ommeldte forliig at sige, bad derfor om en Retmessig dom,

Afsagt,

Det for Retten dend 30 Augustij 1689 indgangne forliig, imellem dend tid verende Ole oc Jacob Siverud og Hans Alfsberg, indeholder at det støcke Marck som Alfsberg da hafde indlagt Synden for dend gamle havfelde, paa det gl: sted der dend tilforn ligged haver, oc der Synden for, skal blive til fælleds Hafn, Færægste og gresbeed som forhen veret haver, oc oven for den gamle tver haffelde, skulle Alfsberg ej videre indhegne, end som med Samptl: vedkommendes lov og Minde kand have, Alligevel har itsige opsidder Ole Alfsberg, eller hans fader afg: Hans Alfsberg, icke villed vide af slig for Retten indgaed forpligt og forliig, Mens tvert imod gjort adtskillige indhegninger, Med samme Siverud og Haands besiddere, som nu tillige Stefnt haver, til Præjudice oc fornermelse, som ingen andre hiemraster haver, oc som samme dend tid for Retten indgangne forliig, effter loven i allemaader bør holdes, Saa kiendes for Rett, at Ole Alfsberg igien bør udlegge de indhegninger som hand eller hans Sl: Fader siden har gjort, som dereffter forbliver til fælleds Havn oc nøtte som forhen, aldeelis effter forbente: for Retten indgangne forliig, oc i saamaader forfløttes haffelden til de steeder dend forhen stod, Mens haffelden effterdags at holde, deraf holder Siverud og Haand derris deel effter lod oc anpart, Processens omkostning betaler Ole Alfsberg til Citanterne med 8 rdr: som alt effterkommes oc udredes inden tiid oc under adferd efter loven.

oo 00 oo

Gaustum i Fåberg 16.8.1721, fol. 39b:**Memorial fra ødegårdsmenn og husmenn i Gausdal:**

Anno 1721 dend 16 Augustij er Retten til et Extra Tings holdelse betient paa Gustum i Faabergs Sogn ed efftermelte Laugrettes mend af Gudsdals Prestegield Neml: Ole Brudal, Joen Frøsen, Gulbrand Østereng, Joen Bøe, Lars Føxen, Jon Bratland, og Lars Solberg oc Peder Vold, for at Examinere en af ødegaards- oc Huusmendene i Gudsdal allerunderd: udgivne Supplique til Hans Kongl: Mayt: som effter den Kongl: Slotts lovs ordre, af Høyædle oc Velbr: Hr: Conferentz Raad oc Stifttsbefahlingsmand de Tonsberg nu selv skal Examineres, Hvorda ødegaards oc hussmendenes Memorial blev oplæst, som er dat: d: 27 Junij 1721 oc tilstod de tilstedeverende huus oc ødegaardsmend, Klagemaalets rigtighed, Hr. Ole Stochflet som var tilstede, begierte ey videre end at nyde Beneficium Leges, i følge af Lovens 2 B: 12 Capit. 1 Ar:, Sampt og efter Biscopens Collats brev, at nyde det hans formand nødt haver, Til ydermeere at beviise hans Rett, producerte hans en under Rettes Dom af 13 Febr: 1715 imellem ham oc en ødegaards Mand Jon Aspesletten, Dernest en annen Dom af 12 Junij 1715 imellem hans: oc en Huusmand Niels Føxen, Eend oc en anden Dom af 12 Juni dette aar, imel: Præsten oc bemte: Jon Aspesletten, Sluttelig en beskickelse til forrige Sogne Præsts Encke, Berthe Sl: Knud Rings, af 13 Aug: 1721, med paateignede hendis Svar, hvortil hand sig Refererte, videre for at Soulagere baade ødegaards- oc huusmendene har hand imod taged udj det samme arbejde baade dem selv, deris koner oc alle derris Børn, som hand alle har holt med kost, alt, saalenge, indtil de har afgjort arbejdet, som hand vil formeene sig ellers icke at vere forbunden til. Almuen Refererer sig til derris Allerunderd: Supplique oc Loven.

oo 00 oo

Tollersrud i Fåberg 8.9.1721, fol. 41b:

Anno 1721 dend 8 Septembr. holdtes almindelig Høst Sageting med almuen af Faabergs Præstegield paa Tollersrud samme steds med efterskrevne Laugrettes mend neml: Peder Simensrud, Ole Torgiersrud, Biørn Fløgstad, Jacob Snaghoel Peder Hoversljen, Bendt Studtzhoved, Niels Grønljen oc Gudmund Fløgstad, Oververende Kongl: Mayt: Foged Svend Steenersen, med lenssmanden Peder Tollersrud oc Meenige tingsøgende Almue, Til først blev læst de Kongl: Patenter oc Forordninger, fra No. 1 til 6 inclus:: ligesom i Gudsdall d: 5 hujus anført er, Dernest:

Odelsbrev på Slottereng under Holen:

1. Hr: General Major Kruses odelsbrev till Arne Tommesen Breset paa SlotterEngen under Hoelen skylder 1 skind, dat: Christiania d: 4 Julij 1721,

Kontrakt om innløsning av nordre Audenhus:

2. Joen Jensen Oudenhuus med fleere, deris Contract med Ole Amundsen Baaberg, angaaende Nordre Oudenhuuses indløsning, hvis Rett de som odelsbaarne til hans: afstaar, imod at hand erlegger 325 rdr.

oc bliver Joen Jensens fremfødselsmand, d: Sigstad d: 7 feb: 1721.

Skjøte på nordre Audenhus:

3. Knud Olsen Moug, hans Skiøde og overdragelse til Ole Amundsen Baaberg /:nu Oudenhuus:/ paa nordre Oudenhuus skylder 1 1/2 huud, imod Penge 295 rdr. Datert Tollersrud dend 8 septembr: 1721.

Føderådskontrakt på Sørhove:

4. Contract imellem Knud Svendsen oc Lars Embretsen Sørhoven, om føderaad udj dend førstes lifstid, hvorimod denne sidst nyder hvis hand sig efterlader, saasom hand ingen lifsarfvinger haver, samme contract er datert Sør Hoven dend 1 Augustij 1721,

Bygselbrev på Horn:

5. Prousten Rosings Bøxel Seddel til Soldat Haagen Olsen, paa 4 skind i Haand, som er Præsteboels gods, Dat: 6 7br. 1721, derved fuldte Revers paa 12 skillings Papir.

Bygselbrev på Roverud:

6. Fogden Steenersens Bøxel seddel til Lars Madtzen paa Kongens gaard Rofverud skylder 1 huud oc 3 skind, dat 9 Junii 1721,

Leiermål:

Kongl Mayts: Foged har i Rette stefnt effterskrevne for begangne Lejermaal til Bøders udreedelse efter Loven.

1. Soldat Dag Ericksen for hans andet Lejermaal 12 rdr. oc Marit Jonsdaatter som hand besov 6 rdr. Dag Ericksen Møder for Retten oc tilstaar forseelsen, Mens beklager sig, hand intet eyer at betale Bøderne med, paa Marit Jonsdaatters vegne, svarer faderen Jon Dallerud, at hun er lovel: stefnt, Mens har ey noged at betale med.

2. Ingebor Olssdaatter for lejermaals bøder 6 rdr, oc dend hun beskylder for Barnefader som er bemte: Dag Ericksen, ligesaa for Leyermaal at Bøde 12 rdr. Dag Ericksen benegter for Retten at vere Barnefader til dette Ingebor Olssdaatters barn som hun gaar med under Beltet, oc erbyder sig at giøre sin benægtelses Eed, oc beskyldningen sig dermed at fralegge, oc at hand iche paa aar og dag med hende haftt omgengelse, alligevell vil qvindfolcked det hannem paatyde, oc siger sig med ingen anden Mands Person at have berøred, Eragtet, efftersom Ingebor Olssdaatter fremturer i sin beskyldning, Saa eragter Retten at med denne Sag beroer til Neste Ting, da de begge Møder uden videre Stefnemaal, Helst Qvinfolched forklarer ichun at have kort tid tilbage,

3. Berthe Madsdaatter en Encke, udlegger til Barnefader en Dragun Nafnl: Christen, af Capit: Jopwitzes Compagnie, hvilchen Person i afvigte aar med Companiet herfra af Marcherte, Hendes Lejermaals Bøder paastaar fogden, hun bør betale med 6 rdr.

Afsagt,

De indstefnte saamange som har tilstaaed sine forseelser, Bør i følge af Lovens pag: 965 § 1, betale kongens sigt, Neml: Soldat Dag Ericksen for hans andet leyermaal 12 rdr, oc qvindfolckene Marit Jonsdaatter 6 rdr oc Berthe Madzdaatter 6 rdr. Hvilched de udreeder inden tiid oc under adfærd effter loven, eller i mangel deraf at ljde effter hans Kongl: May: allernaadigste Forordning.

Spørsmål og svar om sundtrafikken ved Sundgården:

Fremstillede sig for Retten Maren Sophia, Sølfest Mortensens Hustrue, som boer i Sundgaarden i Faabergs Sund, og Eskede Laurettets og Almuens tilstand om effterskrevne:

1. Om icke Faabergs Sund af alders tid har vaaren forsiuned af Sundgaardens opsidder.

2. Om hun iche aaret 1719 motte fra sig sige Sundet, formedelst hun iche kunde nyde dend Sundtold af de andre fierdinger i Sognet, som af Aals fierdingen Neml: 2 Mæler Korn af hver fuldgaard, de andre al advenant.

3. Om icke Gudsdal Præstegield baade med Skydz oc i andre maader foraarsages at reisse over bemte: Sund offtere end om Tretten Sund i Øyer.

4. Om nogen vederhafftige folck vil paatage sig at holde Sundet, med mindre de nyder 2 Mæhler korn af hver fuldgaard af Faaberg Præstegield og halve Gudsdal.

Hvorpaa almuens svar er postviis saaledes:

1. At Sundet altid har fuldt Sundgaarden, som dertil ligger beqvemmest.
2. At denn: er vitterlig, at hun paa Sommertinget 1719 frasagde sig Sundet, formedelst de aarsager hun selv anfører.
3. Siger Almuen at heele Gudsdal, offtere, baade med skyds oc i andre Maader reiser over Faaberg Sund.
4. Af dend tilstædeverende Almue er der ingen som vil vere Sundmand saasom de dertil boer v-beqvemmelig, Men vil heller erlegge dend told som i Aals bøigden, Naar de fraverende dermed er tilfreds,

Og for Resten tilstaar almuen at Sølfæst Mortens: og Hustru Maren Sophia, altid har opvartet Sundet v-paaklagelig, men det sidste afvigte aar, da 2 Huusmænd paa almuens vegne opvartede Sundet, drugnede der en giente, formedelst disse Huusmends v-agtsomhed, Herom var Maren Sophia et bekrefftet tingsvidne af Retten begierende, Formedelst aftenens paakomst optages Retten til i Morgen,

oo 00 oo

Tollersrud i Fåberg 9.9.1721, fol. 42a:

Nye lagrettesmenn:

Anno 1721 dend: 9de September: blev udnefnt til Laurett i Faaberg Sogn for tilkommende aar 1722, Christopher Korsrud, Ole Ellingsberg, Peder Smedzrud, Ole Torgiersrud, Siver Præsterud, Niels Bleege, oc Amund Holen, samt Thore Bleege.

oo 00 oo

Tollersrud i Fåberg 14.10.1721, fol. 50a:

Anno 1721 dend 14 october blev det Extraordinaire Ting Continueret oc holden paa Tollersrud i Faaberg Sogn, med efftermeldte laurette Neml: Peder Simenrud, Gudmund Fløgstad, Jacob Snaghol, Peder Hoversljen, Niels Grønljen, Bendt Studtzhoved, Biørn Fløgstad oc Ole Torgiersrud, oververende Fogden Svend Steenersen, Er oc til stede lensmanden Peder Tollersrud, med øvrige Tingsøgende almue.

Tilleggsopplysninger til fogdens regnskaper:

Hvorda Kongl: Mayts: Foged Sr. Svend Steenersen Eskede laurettet oc heele almuens tilstand om effterfølgende Poster, Hvorpaa Deris svar paa en hver Post i sær er saaledes.

1. At ingen Boes lodder, 6te og 10de Penge, forløfs penge, Vurderings sigter, Slagsmaals eller andre Bøder, undtagen Lejermaals, indeverende aar, i dette sogn er falden.
2. At ingen Ledige karle, Bønder Sønner eller Huusmand befindes, som effter forordningen kand tilkomme at skatte,
3. Icke heller flere som svarer Rødnings Skatt, end Ormerud 48 s. saasom Gruen bruges under Gustum, og ingen opsidder paa Pladtzen findes, som samme kand svare, og Aspaasen og Kollerud er lagt for skyld, som derfor svarer effter skattebrevet.
4. At Matriculen og JordeBogen, ey med noget dette aar er vorden forbrevet,
5. At Tord Christensen, Anne Poulsdaatter, Synnef Engebretsdaatter som Anno 1720, og Dag Dagsen og Marit Joensdaatter, samt Berthe Madsdaatter som Anno 1721 har begaaet lejermaal, aldeelis intet er eyende, Mens er fattige folck som de fleste gaar og betler i bøigden, Herom var Fogden et bekrefftet Tingsviidne af Retten begierende.

Leiermål:

Lenssmanden Peder Tollersrud fremstillede for Retten Soldat Dag Ericksen af Hr. Capitain Walchendorphs Compagnie, som til sidstholdte Høste Sageting var indstefnt for begangne Leyermaal med Ingeborg Olsdaatter, som hannem for barnefader udlagde, som hand da vilde fragaae, Hvorforre Sagen til neste ting blev opsatt, Nu tilstaar bemte. Dag Ericksen for Retten, det hand icke kand fragaae, io at have hafft Legemlig omgiengelse med denne Ingeborre Olsdaatter, siden hand aufløde det første barn med hiende(!), Mens at hand iust skulle vere barnefader til dette sidste barn, drager hand selv i tviflsmaal, Alligevel paatager hand sig det nu, efterdj hand sig ey med Eed, Reent og med en god samvittigheed kand befrie, Paa Kongl: Mayts: Fogeds tilspørgende, tilstod Dag Ericksen at dette er hans tredie Leyermaal, Det første begaaed med ovenbemte: Ingebore Olsdaatter, v-berøgtet, Det andet med Marit Jonsdaatter en Encke, som førend hun blev gift, var besoved, Det 3die som hand nu har tilstaaed med fornte: Ingebore Olsdaatter, Hvoreffter Fogden Eskede Dom over ham og Ingebore Olsdaatter, for dette nu begangne Lejermaal,

Afsagt, Efftersom Soldat Dag Ericksen nu for Retten frjvillig tilstaar, og icke kand benegte, io at have hafft legeml: omgiengelse med Ingebore Olsdaatter, oc saaledes formodentlig er hendes barnefader, Saa kiendis for Rett, at bemte: Dag Ericksen effter Loven bør betale sin Lejermaals Sigt med 12 rdr. Qvindfolchet Ingebore Olsdaatter ligesaa 6 rdr som en hver for sig udreeder inden tid oc under adferd effter loven, eller i des Mangel at lide effter Hans Kongl: Mayts: allernaadigste forordning, oc som dette er Dag Ericksens 3de lejermaal, saa Remitteres saadant til det Militaire forum, paa slig hans forseelse at kiende, siden hand er en Virckelig Soldat i Hans Mayt; tienniste.

Bønder stevnet for ikke å ha vist fram sine odelsbrev:

Kongl: Mayt: Foged forklarede, effter ordre, at have ladet indstefne endeel gaarde Bønder her af Sognet, som afvigte aar icke mødte med deris odelsbreve, derom at Examineres, og efter beskaffenhed med nogen Mulct at ansees.

1. Peder Hoversljen, møder oc svarer, at hand icke hafde indløst gaarden Hoversljen, i forleden aar, Men producerede nu hans skiøde derpaa, som er datt: d: 23 May 1721, Hvoreffter hand nu først dette aar er bleven eyende gaarden, siger ellers icke at have Medveret i dend nu for Retten oplæste Klage, oc som hand for afvigte aar har svaret odelskatt, saa formoder hand for videre Straf at blive befriet, siden hand da intet brev hafde at forreviise, 2. Siver Giørljen, Møder, er nu ældgammel Mand over 70 aar, som icke hører vel, fremlagde hans Skiøde paa Giørljen som skylder 6 skind, af dato 20 April 1676, siger ellers, at hand afvigte aar icke vidste af tinget, saa som hand boer afsides en 1/2 miil fra bøigden, hvor intet budbyrd altid gaar, formoder ellers at hand som en ældgammel Mand vorder forskaanet, effterdj hand ingen Modvillighed har begaaed,

De øvrige indvarslede Neml: Joen Furu, Tosten Mellum, Tollev Huuse, Lars Narvesen Hoven, Morten Skieggestad, Asbiørn Aasen, Ole Berg, oc Peder Sørberg, er denne sinde icke tilstede.

oo 00 oo

Vålen Tingstue i Gausdal 14.2.1722, fol. 55b (utdrag):**Skjøte på Ulsrud i Auggedalen:**

10. Niels Aanerud, Erick Thoresen, Hans Torstensen oc Sidtzel Olsdaatter deris skiøde til Broderen Bendt Olsen Ulsrud paa deris andeel i Ulsrud, som med hans egen lod, oc det hand har indløst i alt skylder 6 skind, Dat: 24 octobr: 1721.

Pantebrev på Ulsrud i Auggedal:

11. Bendt Olsen Ulsruds Pandtbrev til Halvor Pauls: Qval i Saxumsdalen, paa 6 skind som Ulsrud skylder imod Pandte penge 60 rdr, som svares rente af, dat: 24 octobr: 1721.

Skjøte på Grimstad i Follebu:

13. Hans Olsen Skieggestad, Niels Olsen Brandsljen oc Gudmund Fløgstad, deris Skiøde til deris Broder Ole Olsen Grimstad, paa 1 huud 4 1/2 skind som Grimstad skylder, dat: 24 8br. 1721.

oo 00 oo

Tollersrud tingstue i Fåberg 16.2.1722, fol. 58b:

Anno 1722 dend 16 Februarij, blev Retten til almindelig, Vaar Sage og Skatte tings holdelse med almuen i Faabergs Præstegield, Betient paa Tollersrud tingstue sammesteds, med efftemeldte laurettemend Neml: Christopher Korsrud, Ole Ellingsberg, Peder Smedzrud, Ole Torgiersrud, Siver Præsterud, Niels Blegen, Thore Blegen, oc Amund Hoelen, oververende Kongl: M: Foged Sr. Svend Steenersen, Er oc tilsteede lensmanden Peder Clemedts: med Meenige tingsøgte almue.

Hvorda til først er læst:

1. Hans Kongl: M: allernaad: Forordning om Skatternis paabud i Norge for aar 1722, Dat: 17 Janv: 1722.
2. Hr: Major Tritzchlers odels og Penge mangels lysning, til alt det gods som fra hans afg: værfader Gen: Lieut: Tritzchler, er solt oc udkommen etc: dat: 26 Junii 1721.

Odelsbrev på Nordre Berg i Saksumsdal:

3. General Major Kruses odelsbrev till Ole Ols: Nordberg, paa Nordberg skylder 1 hd. Dat: 20 Decembr: 1721.

Odelsbrev på Åsen i Nordre Ål:

4. General Major Kruses odelsbrev til Asbiørn Asbiørns: Aasen, paa Aasen skylder 3 skind, dat: 7 febr: 1722.

Skjøte på deler av Skjeggestad I:

5. Morten Mortensen Skiæggestads Skiøde til hans vær Søn Niels Hansen paa 7 1/2 skind 18 mrk. fisk i Skieggestad, med bøxel over 1 huud meere, for 260 rdr, dat: 24 octobr: 1721.

Skjøte på deler av Skjeggestad II:

6. Morten Mortensen Skiæggestads Skiøde til Thomas Hansen Skiæggestad paa 1 1/2 skind med bøxel, saa og Bøxel oc Herlighed over 2 huuder meere Skiæggestad, for 240 rdr. Dat: 24 8br. 1721.

Skjøte på Øyjordet (Lilleravnum):

7. Jacob Knudsen Lille Raufnum, skiøde til Peder Iversen Furu, 6 skind i Lille Raufnum for 184 rdr, d: 16 febr. 1722.

Skjøte på Arlien:

8. Halvor Bergersen Jefne, oc Hans Christophersen Mandstad deris skiøde oc nærmere beviis til Broder Johannes Holmsen, at hand rettelig er Eyende med hans arvepart, gaarden Arljen skylder 2 huuder, derudi de paa deris Hustruers Vegne arvede 1 huud, oc Johannes Holmsen selv 1 huud, dat: 12 nov. 1721.

Bygselbrev på Reistad:

9. Stiftskriver Schøyendahls Bøxell sedell til Peder Larsen paa gaarden Reestad, Lillehammer Kirke tilhørende, skylder 2 huuder 4 skind, som Moderen for Sønnen opladt, Dat: 3 Febr: 1722, uden Revers.

Bygselbrev på Gilberg:

10. Dito Hans Bøxel Seddel til Ole Larsen paa gaarden Gilleberg, skylder 1 huud 3 shd. Lillehammer Annea(!) tilhørende, som faderen Lars Olsen for Sønnen opladt, dat: 6 febr: 1722, ingen Revers anviist.

Bevilling på fiskevarpet Riseodden:

11. Proubsten Hr. Johan Rosings bevillings seddel til Peder Langsett, Peder Suttestad oc Hans Backe paa et Fiskedrette Riise odden under Riiseødegaard, Faaberg Præstegaard tilliggende, 30 Dec. 1721.

Søskenskjøte på tingsvitne på Lier:

Fremstillede sig for Retten Ingebret Ericksen Ljer, som fremlagde tvende hans Søsteres Skiøde til hannem udgiven d: 12 Junii 1719 paa 4 1/2 skind i Ljer, sagde derhos at hand selv har arved som eene Broder 4 1/2 skind, effter Forældrene, Mens blev intet Skifftebrev oprettet, forlangede derfor herom almuens tilstand som svarede, at dette sig saaledes i Sandhed forholder, og at fornte: Ingebret Ericksen som Odels og Aasædes Mand Rettelig nu er eyende gaarden Ljer skylder 9 skind, hvorom Ingebret Ericksen, et Lovel: tingsvidne beskrevet af Retten var begierende.

Odels- og pengemangelslysning på halve søre Jørstad:

Fremstillede sig for Retten Hans Larsen Jørstad som paa egne og Samptlige hans med Sødskendis vegne tilkiende gav, at deris Fader Lars Jørstad, for 9 a 10 aars tid siden, har soldt oc afhendt til Tosten Fliflet, halvparten i gaarden, og som dette er deris odelsgoods som de tencker igjen at indløse, Saa lyser de nu effter loven derris Rett dertil, og tillige deris Pengemangel, oc Reserverer sig for det øfrige deris paatale til Lovelig tiid, fornte: Hans Larsen siger sig 38 aar gammel, Herom var Hans Larsen et Lovelig tingsvidne beskrevet, af Retten begierende.

Fattigdom og oppbud på søre Audenhus:

Fremkom for Retten Niels Niels: Oudenhuus og Hustrue Anne Olsdaatter som forklarede lychelig(!), ey lengere at vere god for at bruge gaarden Søndre Oudenhuus, der skylder 1 1/2 huud, Mens siger sig Nødsaged samme at maa opbyde til Neste odelsmand, formedelst armod oc fattigdom, hvorom de æskede almuens tilstand, Som svarede: at dennem er iche v-bekjendt, at Niels Nielsen Oudenhuus er en arm oc fattig Mand, og derfor ey lengere ved gaarden skall kunde udholde, saafremt dend ellers schal blive ved magt, Almuen siger og at

Siver Mickelsen Oudenhuus, Soldat ved Velbaarne Hr: Obriste Prætorii Regiment, nu i Holsten, er dend nærmbeste odelsberettiget at bruge samme gaard, indtil hans afg: Eldre Broder Amund Mickelsen /: som døde for 5 aar siden ved Friderichstad, som Soldat ved det Oplandsche Regiment, Hans 5 børn blir saa store, gaarden at kand antage, hvoraf dend ældste Mickel Amundsen ichun er i 12te aar, Og paa det gaarden imidlertid, iche skulle udkomme til brugs i fremmedes hænder, de v-myndige i sin tiid til skade, forrestiller almuen, at fornte: Siver Mickelsen, som endnu herom v-vidende, sligt motte vorde kundgiort og beretted, paa det hand om hans løsladelse kunde gjøre allerunderdanigst ansøgning, Herom var Niels Oudenhuus et bekrefftet tingsvidne af Retten begierende, som hannem iche kunde nægtes.

Betaling for dragonhester og strie til det militære:

Kongl: M: Foged Sr: Svend Steenersen, gav Retten tilkiende, effter Hr: Casserer Weybyes Creditiv af 6 Nov: 1721, at have betalt de in Anno 1716 og 1717 udtagne Dragon Hæste, saasom her udj Faaberg hos Anders Øfre Dahl for en Hæst 30 rdr. og Arne Rindal, for en Hæst 24 rdr, og udj disse penge alleene kortet 1 1/3 Procto: for Stempeld Papir og prompte betaling, herom æskede Fogden bemte: tvende Mands tilstand, som selv for Retten var tilstæde, som svarede, saaledes rigtig at vere afbetalt. Derhos beklagede Peder Rønne sig, at hos hans qvinde samme tiid blev udtaget effter Slodtzlovends ordre 150 al: Strje, imod løffte om betaling, som endnu iche er erholdet, samme Strje siger hand blev levered til Hr: General Major Otteken, imod hans Regimentz kvartermesters qvittering - herom var fogden tingsvidne af Retten begierende.

Krenkelse av møydom:

For Retten fremkom Sr: Erland Steenersen, og indleverede, som fuldmegtig paa Gulbrand Skaars Veigne, et skriftlig Stevnemaal af 27 octobr: 1721 derved Gulbrand Skaar til dette ting indkalder Ole Jacobsen Snaghoel, formedelst hand har locket hans Daatter Ingebor Gulbrandsdaatter, at lide Dom, hende en sømmelig hiemgift at betale, siden hand hende iche til ægte har begiert, samt at svare omkostning, etc: Indstefnte Ole Jacobsen møder iche, Mens Stefnevidnerne Iver Jungerud og Clemmed Olsen afhiemlede Stevnemaalet med Eed,
Eragtet,

Det er afbeviist at Ole Jacobsen Snaghol, lovelig er vorden Stefnt, thi forrelegges hannem laudag til Neste ting, herom at Møde, med tilsvar i Sagen, under Rettens videre afhandling, oc haver Citanten denne laudag lovelig at see forkyndt.

oo 00 oo

Jevne i Øyer 17.2.1721, fol. 60a (utdrag):

Gjeld på Li i Øyer:

Fremkom for Retten Rasmus Siverud af Faaberg, som har i Rette Stefnt Jens Tollefsen Lj for skyldig giæld 3 ort 20 s. derfor at lide Dom til betaling, med omkostnings erstatning, Indstevnte Jens Tollefsen mødte iche, Men Stevne vidnerne Erick Johannesen oc Torgier Olsen afhiemlede ved Eed at Jens Tollefsen, lovelig er Stefnt, derfor,

Eragtet,

Stefne vidnerne har lovelig afhiemlet Stevnemaalet, thi forrelegges Jens Tollefs: laudag til Neste ting, at møde med fornøden tilsvar, under Rettens videre afhandling.

oo 00 oo

Nordre Langseth i Fåberg 24.4.1722, fol. 69a:**Unighet om delingen av nordre Langset:**

Anno 1722 dend 24 Aprill, med effternefnte 8te laquettes mænd af Faabergs Præstegield, Ole Torgiersrud, Thore Blege, Amund Hoelen, Ole Ellingsberg, Siver Præsterud, Peder Smedtzrud, Niels Bleegeen oc Christopher Korsrud, Blev retten satt og betient udj en Odels oc aasædes Rets Sag som Peder Christensen Langset fører Imod hans broder Ole Christensen Langset, Paa gaarden Langset i bemte: Faaberg, hosverende paa lenssmændens vegne Clemed Olsen med fleere tilsøgte got folck, Hvorda for Retten fremkom dend Dannemand Arne Dahlen, som fuldmægtig for Peder Langset, som oc selv var tilstede, oc fremlagde et skriftlig Stevnemaal af 8 Decembr: 1721. Derved hand til dette aars Jorde tiisdag indkalder hans Broder Ole Langset til at lide dom, at imodtage de 90 rdr som hand har gived for 6 1/2 skind gods i Langset, oc samme for ham at rødig giøre til dette aars fardag etc: Stefningen blev af Retten oplæst, Indstefnte Ole Langset og Moderen Karen Torckelsdaatter, Mødte Personlig for Retten, oc vedtager at svare til Sagen,

Citanten begierede at føre tvende Prov som skal kunde vidne at Lars Clausen, som forhen eyede oc brugte 6 1/2 skind her i gaarden Nordre Langset som et aparte aasæde, gav samme godtz til citanten Peder Christensen, førend hand døde, endskiønt hand da var ljden, samme Prov er Barbara Pedersdaatter og Ragnild Mathisdaatter, for hvilcke Eedens forklaring blev oplæst, er ydermeere formanet til sandheds udsigende, under paafølgende Straff,

Iste Prov Barbara Pedersdaatter en gammel Pige, siger sig ved 80 aar, tilholder paa Suttestad, forklarer, at i de sidste tider som Lars Clausen levede, og hafde indgived sig til Brøds hos Citantens Fader Christen Langset, var hun paa Langset, da hørte hun flere end engang, af Lars Clausens egen Mund sige, at hand hafde gived Christen Langsets Søn Peder Christensen, som dend tiid kuns var ljden, de 6 1/2 skind gods her i Langset, som hand selv Neml: Lars Clausen, eyede oc forhen brugte, hvilcke ord, hun oc hørde nyss før hand døde, at forstaa dagen før, videre har hun icke at vidne.

2 Prov Ragnild Mathisdaatter en gl: Pige ved 64 aar, tilholder under Høstmellingen, Vidner, at hun vaaged over Lars Clausen, oc hørde dagen før hand døde, det hand sagde at skulle give Peder Christensen hans godts i Nordre Langset, samme tid var derhos Tommes Breset oc Ole Søndre Langset, som begge ere hendøde.

Citantens Fuldmægtig begierede at disse tvende Prov motte Eedfæstes, hvorpaa deris Vidnisbyrd af Protocolen dennem blev forrelæst, som de sagde saaledes ret oc i sandhed at vere, ligesom de have hørt, derpaa de da Corporlig Eed effter loven aflagde, med opragte fingere,

Ellers paastaar Citanten, at maa blive tilfunden hans Sl: Faders aasæde som dend der heele gaarden under et aasæde samlede, oc langsommelig tid brugt, endog over hævds tiid, Refererer sig ellers til de sidste Vidner, oc Stevningen paastand,

Indstevnte Ole Christensen Langset indgav en Skiffteforretning af 13 Julii 1720, udferdiged af Vice Sorenskriver Lars Brun paa Arfve tompen Langset, hvormed hand vil beviise, at de imelem ham oc citanten Peder Christensen som Eldre Broder, samme tid pro & Contra har vered Disputeret om dend paastevnte aasædes Rett til 6 1/2 skind i Gaarden Langset, oc endelig derudi falden Skiffte Rettens eragtning og Kiendelse saaledes, at hand derover skal beholde aasædes og besiddelses Retten frem for sin ældre Broder saa som dend mellemste Broder Christen Christensen dermed har vered fornøyet, Hvilchen Skifteforretning oc eragtning Hand begierede oplæst, og i denne act indtagen, saameged som fornøden giøres, Hvorefter hand paastaar at nyde hvis hans: allerede engang ved Rettens kiendels er tillagt, med samt omkostning for v-beføyet paaførde Process.

Encken fremstillede sig for Retten, oc sagde at dend Eldste Søn har brug nock, foruden disse 6 1/2 skind, oc kand foruden dem leve, oc som gaarden forhen har vered tvende aasæder, saa formoder hun, dend blive saa endnu, Paa det hendis Søn Ole Christensen oc kand have brød,

Hos hvem hun nu opholder sig, saasom hun icke for knur kand vere hos Peder Christensen som hun icke taaler som en gl: qvinde. Parterne har effter tilspørgende ey videre at indgive, Mens begierede en lov forsvarlig Dom.

Effter at Sagen saaledes var udageret til Doms, kom Parterne med hver andre, effter got folcks mellem handling udi en venlig oc mindelig forEening saaledes:

Peder Christensen Langsett frafalder Hans prætension og paastand i denne Sag, og forbliver hans Broder Ole Christensen i brug og besiddelse af hans 6 1/2 skind, som for ham og hans afkom fremdeeles forbliver et aparte aasæde i gaarden Langset, ligesom i forrige tider haver vered, hvor imod Ole Christensen efftergiver Peder Christensen de 23 rdr som hand for hans 3 2/7 skind gods i Hovedbøllet Langset, effter Skifftebrevet skulle have, oc hidindtil vered v-betalt. Disligeste skal Ole Christensen forsørge Moderen saalenge hun lever, uden nogen bekostning af Peder, eller tyngge paa dend Part i gaarden hand bruger, Gierdesgaardene, som afdeeler en hvers eyedeeler, skal igien opsettes paa de gamle steeder oc tompter, som dend i forrige tider haver staaed, hvoraf en hver det halve opsetter oc bekoster. Huusene paa gaarden, som enhvers, nu staa om hver andre skal fløttes paa beleilige stæder, som en hver bæst kand vere tient med, derudi hielper dend enne dend anden at bære lige byrde, Stuen som Ole nu beboer, tilhører Peder, dend hand beholder indtil hand kand beraae sig om en Nye, Ole Christensen beholder og til sin Part en Svec kaldes Holtlj Sveen, ved Holtlj Haffelden, stedse oc alltid. Inden gierdes gieter nu hver paa sine Eyendeeler med Creatureerne, Mens uden gierdes, som er samEye, gaar de under et, Hvilket forliig alle vedkommende, Moder oc børn, med haander baand stadfæstede, Det de og, som en for Retten afgiort Sag, tilpligtes at holde, oc i alt at effterkomme.

oo 00 oo

Tollersrud i Fåberg 12.6.1772, fol. 81b:

Anno 1722, dend 12 Junii blev Retten Betient paa Tollersrud i Faabergs Præstegield til almindelig Sommer Sage Ting, med eftermelte laurette Neml: Biørn Fløgstad, Peder Smedzrud, Amund Hoelen, Niels Bleege, Siver Præsterud, Thore Bleege, Ole Torgiersrud oc Ole Ellingsberg, Oververende Kongl: May: Foged Svend Steenersen, med Bøigde lensmanden Peder Tollersrud oc dend tingsøgende Almue.

1. Allerunderdanigst Læst, RenteCammerets Placat angaaende endeel Kongl: Indkomsters Forpagtninger for 1723, 24 oc 1725.

Søskenskjøte på Ovren:

2. Hening Vingnes oc Peder Tollersrud deris skiøde til derris Broder Ole Larsen Offren paa deris andeel arvegods i Offren, Hening 9 3/5 skind for 200 rdr, oc Peder 4 4/5 skind for 65 rdr, samme brev er dat: d: 30 Martj 1722.

Skjøte på gods i Kval:

3. Arne Lexhuus, skiøder Halvor Paulsen Qval 3 3/4 fetl: Jordegods i dend ødegaard Qval, skiøde 24 Febr. 1722.

Søskenskjøte på Rindal i Saksumsdal:

4. Vincentz, Goen, Ole, Jon oc Niels Svendsønner, oc Ole Olsen Lj, skiøder deris Broder Lars Svendsen, Deris andeel gods i Rindal i Saxumsdalen som med hans egen anpart skylder 1/2 huud 9 mrk. Fisk, Dat: 14 April 1722.

Odelskjøte på Nyhus (Lillebreiset):

5. Peder Pedersen Bræset, skiøder hans Broder Asbiørn Pedersen Randgaard, odelet til Lille Breset, samme lille Breset har Asbiørn indløst fra Pandtemanden med 60 rdr, samme Brev er dat: Bragenes dend 24 Februar 1722.

Pantebrev på Bårdseng:

6. Thomes Hansen Skieggestads Pandtebrev til Lars Ellingsen Baardseng, paa Baardseng skylder 6 skind, som hand beholder til brugelig Pandt, imod 170 rdr. dat: 18 May 1722.

Bygselbrev på Røislien:

7. Mad: Hausmans Bøxell Seddel til Anders Johansen paa Pladtzen Røsljen 1 1/2 skind, Christ: 28 Janv. 1722.

Krenkelse av møydom:

Fremkom for Retten Erland Steenersen paa Gulbrand Skaars vegne, og indgav et skrifttelig Stevnemaal af 27 octobr: 1721, med paateignede laugdag, hvoreffter Ole Jacobsen Snaghol paa nest forrige ting er forrelagt til dette ting at møde, oc svare til Sagen, fordj hand har krencket Ingebor Gulbrandsdaatter, etc:

Indstefnte Ole Jacobs: Snaghol møder icke, Mens Hans Moder Ingebor Snaghol kom for Retten, siger: at Ole Jacobsen er paa Kongsberg, paa arbejde, ligesaa at Sønnen har sagt hiende at vere forligt med Gulbrand Skaar om denne Sag. Gulbrand Skaar som selv er tilstede, siger icke at viide af noget forlig, Setter derfor i Rette, at Ole Jacobsen Snaghol i følge af loven maa vorde tilfunden at betale hans daatter for hendis krænckelse 50 rdr; oc aarlig i foster løn for Barnet, til det vorder 7 aar, 8 rdr. Ole Jacobsens Fader Jacob Snaghol, kom og for Retten, oc sagde, at ville vell komme til rette med vedkommende herom, naar hans Søn kommer hiem igien fra Kongsberg, oc at forhen herom med dennem har vered handlet, Citanten Eskede herudi Rettens kiendelse.

Afsagt.

Det er Lovens bydende pag: 867 art. 5, at hvilchen Mands Person som beligger en v-berøgtet Møe, bør hende ægte, om hendis foreldre ville det sambtøcke, eller i des mangel at give hende en hæderlig hiemgiffte, Saa eragtes for Rett, at Ole Jacobsen Snaghol, som har kræncket Ingebor Gulbrandsdaatter, som en v-berøgtet Møe, bør give hende efter sin formue for hendis krenckelse 30 rdr. Item udi Foster løn til Barnet opnaar sit 7de aar, i anledning af lovens pag: 565 art. 16 oc 17, aarlig 3 1/2 rdr som alt udredes Maandes dag effter forkyndelse, under adfærd effter loven.

Restanser på bøter:

Fremkom for Retten Capit: des Armis Mølheim, oc i Rette fordrede endeel indstevnt, for Restandtzer til Fogden afg: Christopher Brun, som offte skal vere paafordrede, Mens icke nødt betaling, derfor nu at ljde Dom til betaling.

1. Lars Pedersen Huusmand under Langset, for begangne lejermaal med Mari Larsdaatter in Anno 1716, 12 rdr. Lars Peders: møder oc siger: intet at eye til betal:

2. Ellev Gundersen oc Goro Ericksdaatter, Egteskabs sigt, effter Dom af 6 Martij 1709, 3 rdr. 1 ort 12 s. hun møder oc siger hendis Mand er død for 7 aar siden, oc veed icke andet, end pengene er betalt, Beklager sig, nu intet at vere eyende.

3. Marit Jonsdaatter Dallerud oc hendis Mand Johannes Dallerud ægteskabs sigt, 3 rdr 1 ort 12 s. hun møder oc siger handis Mand er død for 6 aar siden, siger sig arm, oc har intet at betale med,

4. Ole Pedersen Norødegaarden for slagsmaal effter passerede Dom d: 6 Martij 1710, 10 rdr 2 ort, Ole Pedersen Møder icke, Mens citanten paastaar fornyelses Dom, effterdj denne Dom icke er vorden Exequeret.

5. Ole Olsen Huusmand under Ulleland, ægteskabs sigt effter Dom af 7 Decembr: 1711, 3 rdr 1 ort 12 s. Ole Olsen møder icke endskiønt hand lovelig er indstevnt.

6/7. Peder Poulsen for begangne leyermaal Anno 1714 med Beret Poulsaatter Rester begge sigten 18 rdr. Ingen af dennem møder, endskiønt de lovel: er Stefnt, Mens almuen tilstaar at leyermaaled er begaaed in Anno 1714, Hand var da Soldat, Mens dette leyermaal var icke det første.

8. Anne Knudsdaatter for leyermaal med Anders Johanesen, in Anno 1715, 6 rdr. Hendis itsige Mand Ole Christophersen møder, som ingen lovel: undskyldning har, uden hand intet eyer til betal:, oc det dom hos hannem er udpantet ligger endnu hos lensmanden.

9. Jens Gulbrandsen for ægteskabs sigt med hans qvinde 3 rdr. 1 ort 12 s. hand møder oc siger hand var land Dragon, som Kongens Foged siger, icke befrjes for sigt, effter en ordre ved fogderiet,

10. Ole Hansen land Dragon, for ægteskabs sigt med Beret Poulsd: 3 rdr 1 ort 12 s. effter almuens tilstand er samme Ole Hansen Død, oc hun tilholder under Hammerseng, naar hun icke gaar paa Bøigden, Møder icke, NB: er dend samme Beret Poulsaatter som har begaaed leyermaal med Peder Poulsen under No. 6.

Citanten paastaar Dom over de skyldige til betal: oc i Mangel deraf, at ljde effter forordningen,

Afsagt.

Examinationen over de indstevnte, viiser Restandtzen eller fordringens rigtighed, Thi bør de samptlige, en hver for sig, sin skyld at betale, Neml: Lars Pedersen 12 rdr, Goro Ericksdaatter 3 rdr 1 ort 12 s., Marit Jonsdaatter 3 rdr 1 ort 12 s., Ole Pedersen Norødegaarden 10 rdr 2 ort, Ole Olsen 3 rdr 1 ort 12 s., Peder Poulsen 12 rdr., Beret Poulsaatter 6 rdr, Anne Knudsdaatter 6 rdr, Jens Gulbrandsen 3 rdr 1 ort 12 s, oc Beret Poulsaatter 3 rdr 1 ort 12 s. Hvilcket de vedkommende udreeder Maanedes dag effter denne Doms lovel: forkyndelse, under adfærd effter loven, eller i Mangel af betaling, bør de skyldige for lejermaal, at ljde effter hans Kongl: Mayts: allernaadigste forordning af 15 Janv: 1714. Derved er og de ergangene Dommer over Ole Pedersen Norødegaarden, oc Ole Olsen Ulveland, effter forordningen fornyede.

Manglende betaling for kramvarer på Lillehammer:

Fremkom for Retten Peder Tollersrud, som paa Mons: Bernhoft paa Ringsager, hans Veigne, har i Rette Stefnt Boel Lillehammer for bekomne kramvahrer tilsammen for som endnu Rester 20 rdr. 1 prt 2 s. derfor at ljde Dom til betaling med omkostnings erstatning. Indstevnte Boel Lillehammer Mødte icke efter paaraab, Stefnevidnerne Peder Langset og Arne Breset afhiemlede veed Eed, at Boel Lillehammer lovel: er Stefnt i hendis egen oc hendes Mands paahør, Thi er Eragtet, I følge af loven forrelegges Boel Lillehammer laudag til neste ting, at møde med tilsvar i Sagen, under videre lovelig paafølge.

Arvestrid på Øvstedal:

Fremkom for Retten Christen Pedersen, huusmand under Tollersrud, som har i Rette Stevnt Erland Siversen Øfstedal, paa hans hustruis vegne Anne Siversdaatter, formedelst Erland Øfstedal icke vil fornøye ham for bemte: hans hustrues arve gods i Øfstedall, endskiønt hand har gjort sig hiemnels brev, uden hans forseigling, saa oc at møde j Rette med samme hiemnels brev, og Skifftebrev effter deris forEldre, da at ljde Dom etc:

Indstevnte Erland Øfstedall mødte icke, Mens Arne Dahlen kom for Retten paa hans vegne, oc indleverede Erland Øfstedals Skiøde oc hiemnelsbrev, som oplæst blev, oc er dat: d: 24.

junii 1705. Hvormed hand beviiser sin adkomst til godtzet, oc siger at have tilfulde afbetalt Christen Pedersen oc hans Hustrue for godtzet, som hand erbyder veed Eed at bekræfte. Christen Pedersen paastaar, at Retten forrelegger Erland Øfstedal, til neste ting at møde med det passerede skifftebrev, hvoraf nermere kand erfahres, hvad en hver af Sødskende kand vere tilfalden,

Eragtet,

Effter Citantens paastand forrelegges Erland Øffstedall, med det eskende skifftebrev, her i Rette til neste ting at møde, til Rettens videre oplysning, oc Sagens endelige afhandling, oc det uden videre stevnemaal.

Strid om bruk av føderådsjord på Midt-Jørstad:

Fremstillede sig for Retten Peder Mit Jørstad, som har i Rette stevnt Iver Jungerud, at beviise paa hvad maade hand tager sig til at Pløye oc Saae oc bruge i gaarden Mit Jørstad, derfor at ljde Dom, med omkostnings erstatning. Indstevnte Iver Jungerud Møder selv for Retten, oc indleverede en Contract af 8 Nov. 1713 som blev Oplæst, Dermed hand beviiser hvad Rett hand har hafft at bruge dend føderaad i Mit Jørstad som samme Contract omformelder, som er det, paastevnt er, siger derhos, at som Haagen Amundsen som samme Contract indgaaed haver in Martis sidstleden ved døden afgick, oc hans effterlatte qvinde Sidzel Christensdaatter, endnu er i live, Saa paastaar hand, at hun i følge af contracten beholder samme føderaad, oc effter som hun er rasende oc vanvittig, maa hand som hendis Broder nu antage sig, at vinde samme føderaad op oc ned for hende,

Arne Dahlen paa Peder Mit Jørstadts vegne formeener at denne Contract icke er saa gyldig som den bør at vere, effterdj dend icke af alle vedkommende er underskreven og forseigled, Iver Jungerud svarede at Contracten er tinglyst uden imodsigelse, oc i sig selv til i aar er vorden holden v-ryggelig, saa formeener hand dend oc nu effter Haagen Amundsens død bør holdes v-ryggelig, Arne Dahlen svarede, at dersom Haagen Amundsens Encke vil vere fornøyet med dend halve føderaad hvorom contracten formelder, vil Peder Mitjørstad hende samme forunde i henseende til hendis slette tilstand,

Arne Dahlen indleverede,

1. Haagen Amundsens skiøde udgiven til Ole Traaset paa gaarden Mit Jørstad skylder 2 Huuder 3 skind, dat: 20 May 1704, som oplæst blev.
2. Svend Haagensens odelsbrev paa samme gaard til bemte: Ole Traaset, dat: 4 Janv: 1715,
3. En contract eller Mageskifftebrev, paa Mit Jørstad og Bleegen, dat: 2 April 1718.

Efter at Sagen saavit ved ageret kom Parterne udi en venl: foreening saaledes, Encken Sidzel Christensdaatter nyder fra denne tid tree maal ager til føderaad, som paa nye skal udmaales, Den tredie Part af Engen eller foerlandet, gaar af paa dend nordre side saavit indhegnet er, som igien falder til gaarden, Mens hvad som for Encken i aar er Saad over de 3 maal, betaler Peder Mit Jørstad baade kornet oc nedvendingen, Denne føderaad op oc nedvinder Encken eller Vennerne paa hendis vegne og Peder Mit Jørstad uden nogen bekostning i saafald, icke heller i andre maader, med varetegt eller deslige, Mens sligt besørger af Vennerne.

Skulle Encken opleve de 16 aar effter forrige Contract, da nyder hun dend halve føderaad som samme Contract formelder. Brendevad og hafn til Creatureerne, nyder hun af gaarden som forhen, herpaa gave alle vedkommende hinanden deris hænder.

Formedelst det nu lacker mod aftenen, oc i Morgen er ting i Gudsdal, Saa optages de endnu over blevne Sager til dend 3 Julii førstkommende paa Jørstad at forretages, hvor vedkommende Parter, endog laugretted, betimmelig om Morgen sig haver at indfinde.

oo 00 oo

Vålen i Gausdal 13.6.1722, fol. 84b (utdrag):

8. Ole Olsen Grimstad, Niels Olsen Brandsljen oc Gudmund Fløgstads skiøde til deris Broder Hans Olsen Skieggstad paa 5 skind med Bøxel over 5 andre skind hand selv eyer, samme skiøde er dat: 8 Janv: 1722.

14. Ole Gundersen Rusten, Contract med Hans Broder Lars Gundersen Rusten og hans Hustrue Marit Iversdaatter om liffs ophold for ham som en Blind Mand, imod at de nyder hvis Hand sig efterlader, endog Odels og AasædesRetten til bemte: Rusten, Herimod protesterede Arne Dahlen af Faaberg, paa afg: Peder Gundersens Børns veigne, oc formeente, at som de ere af dend ældste Broder, oc godtzet fra hann: er udkommen oc solt, Saa holder de sig at vere nermest Odels berettigede till Rusten, endog deris Fader Broder Ole Gundersen Rusten at forsørge, imod at de nyder det hand eyer, som til lovel: søgning remitteres.

oo 00 oo

Jørstad i Fåberg 3.7.1722, fol. 87b:

Anno 1722 dend 3 Julii blev Retten, effter Opsettelse fra sidste ting, betient paa Jørstad i Faabergs Præstegield, med efftermeldte laurette Neml: Ole Torgiersrud, Thore Bleegen, Siver Præsterud, Amund Hoelen, Ole Ellingsberg, Christopher Korsrud, Niels Bleegen og Peder Smedsrud, Hosverende Bøigde Lensmanden Peder Tollersrud med flere tilsøgte almue.

Arveproblemer omkring ei ku:

Hvorda for Retten fremkom Peder Smedsrud, som har i Rette stefnt Ole Berdorsen oc hans hustrue Ingri Halvorsdaatter, formedelst en Koe som hand haver kiøbt af bemte: qvinde, hvilken Koe er udlagt i arv paa hendis Daatter Sigrì Siversdaatter, oc nu kreves af hendis formyndere Siver Holme og Halvor Houger, oc som Citanten forlengst har betalt Moderen Ingri Halvorsdaatter samme Koe med penge, saa paastaar hand nu at Moderen bør svare Daatter eller formynderne dertil, Hvorudi hand begierer Rettens kiendelse. Indstefnte Ingeri Halvorsdaatter med Datter Sigrì Siversdaatter, møder selv for Retten, Moderen tilstaar at have oppebaared penge af Peder Smedzrud for dend paastevnte Koe, oc samme anvendt til føde for Børnene, medens de var smaae, Daatteren Sigrì Siversdaatter, sagde, hermed at vere fornøyed, siden hendis Moder har oppebaared penge for Koen, og vil saa intet videre fordre enten af Peder Smedtsrud eller hendis formyndere Siver Holme og Halvor Houger, som selve endog herfor Retten er nerverende, Videre hafde ingen at paastaae, mens Eskede Rettens kiendelse.

Afsagt,

Saasom Moderen Ingri Halvorsdaatter selv for Retten tilstaar, at have oppebaared betaling af Peder Smedsrud, for dend hendis daatter Sigrì Siversdaatter paalodnede Koe, hvormed Daatteren selv er fornøyed oc vil ey videre fordre, Saa kiendis for Rett, at Peder Smedtsrud, herfor bør vere kravesløs, Saa bør oc formynderne Siver Holme og Halvor Houger vere fri for at svare Myndlingen Siri Siversdaatter sertil, effterdj samme er kommen Moderen oc Datteren til egen nøtte, oc nu effter egen tilstand for Retten, intet videre enten hos dend eene eller anden, derfor vil have at prætere eller fordre.

Uenighet mellom Suttestad og Breset om flytting av fattigfolk:

Fremkom for Retten Peder Suttestad, som har i Rette stevnt sin Nabo Arne Bresetter formedelst hand icke tillige med ham vil fløtte fattige folck, nordefter, mens fører dem lige paa ham, hver gang, oc effter som Suttestad oc Breset ligger tæt ved hver andre, Jorde i Jorde, Saa vil Citanten paastaae Dom at Arne Breset bliver tilfunden at fløtte fattige hver sin uge,

eller hver sin gang, tillige med ham Nordeffter til Holme oc Skiellerud, ligesom det kand falde, som Breset førhen skal have gjort, oc at svare omkostning.

Indstevnte Arne Breset blev paaraabt, Mens fandtes icke, Stevne Vidnerne Peder Langset og Christen Langset afhiemlede veed Eed effter loven at Arne Breset udi denne Sag lovelig blev Stevnt til Samme tinged, oc da var Clemmed Olsen med paa husmandens veigne.

Citanten begierede hans indstevnte Prov motte afhøres, for hvilcke Eedens forklaring blev betydet, oc formanet til sandheds udsigende, derpaa fremstod:

1ste Prov Ole Amundsen Huusmand under Hage, siger sig ved 60 aar gl: aflagde Corporlig Eed oc denne forklaring: at have tient først paa Breset i 2 aars tid til hælfften, som nu er ved 26 aar siden, siden tiente vidnet paa Suttestad et aars tid til fulde, hos Erick Suttestad, som var strax effter at vidnet tiente paa Breset, I denne tid siger vidnet at Tommes Breset fløttede fattige folck nordeffter baade til Holme og Skiellerud mens om det skeede anden hver gang eller hvorledes, siger vidnet, nu icke ret at kand erindre, Vidnet siger oc at herom undertiden imellem dem var nogen tvistighed, Mens Breset motte dog gjøre denne fløtning som vidnet og veed, de har gjort siden hand kom derfra.

2det Prov Lisbet Olsdaatter, en gl: Pige tiener nu paa Lyssgaard, aflagde Eed, oc dette vidnisbyrd, at have tient paa Suttestad hos Lars i 4 aars tid, som nu er imod 20 aars tid siden, I dend tid siger Vidnet, at Breset tillige med Suttestad altid fløttede fattige folck nordefter til Holme oc Skiellerud, Mens veed icke at erindre, enten det var andet hver gang eller anden hver uge.

Citanten forlangede Laugdag over Arne Breset,

Eragtet,

Med Stevnevidnernes Eed, er det gotgiort, at Arne Breset lovel: er stevnt, thi forrelegges hannem laudag til neste ting, da at møde med tilsvar i Sagen, under videre lovelig paafølge.

oo 00 oo

Blæstersætra mellom Gausdal og Torpa 23.7.1722, fol. 89b (utdrag):

Anno 1722 dend 23 Julii, med eftermeldte lougrette af Faabergs Præstegield neml: Ole Torgiersrud, Thore Bleegen, Christopher Korsrud, Amund Holen, Ole Ellingsberg, Peder Smedsrud, Siver Præsterud oc Niels Bleegen, blev Retten satt oc betient i Blæster Sætteren i almindingen imellem Gudsdals Præstegield i Gulbrandsdalen, oc Torpens Annex i Lands Præstegield, udj en aavirke Sag, som Kongl: M: Foged i Gulbrandsdal: Sr. Svend Steenersen fører imod bemte: Torpens Bønder, formedelst nogen tømmerhugst de skal have begaaed i almindingen.

6te Prov Ole Lassesen Ellingsberg fra Faaberg, 55 aar, fød paa Tofft i Gudsdall, oc tient paa Kalstad ibidem 5 a 6 aar som nu er ved 29 aar siden. Prover i alt ligesom det andet Prov Gulbrand Østereng, om Nefverfleckning i Dockfløyljen.

oo 00 oo

Holme i Fåberg 15.8.1722, fol. 92a:

Manglende betaling for kramvarer på Lillehammer:

Anno 1722 dend 15 Augusti blev Retten til et Extraordinaire Tings holdelse, effter Høy øffrigheds bevilling, satt paa gaarden Holme i Faabergs Præstegield udi en gields Sag som Madame Maren Sl: Willum Cornisch i Christiania fører imod Boel Lillehammer, oc da Retten tillige betient af laurettet, Ole Torgiersrud, Peder Smedtzrud, Thore Bleegen, Siver Præsterud,

Amund Holen, Christopher Korsrud, Ole Ellingsberg oc Niels Bleegen, hosverende Bøigde Lensmanden Peder Tollersrud.

Fremstillede sig for Retten lensmanden Peder Tollersrud, paa Mad: Cornisches Veigne, oc indleverede hendis Memorial med paategnede Høyædle Hr: Stiftsbefalingsmandens Resolution oc bevilling, til dette Extra ordinaire tings holdelse, Dat: 21 Julii 1722, som blev oplæst,

Dernest hand indleverede Madam Cornisches Skriftlige Stevnemaal over Boel Lillehammer datteret 25 Julii 1722, som blev oplæst, derved hun hiende indkalder til Doms lidelse for 146 rdr 2 ort 5 s. for oppebaarne Krambod og andre vare, med omkostnings erstatning etc:

Indstevnte Boel Lillehammer møder selv for Retten oc tilstaar fordringens rigtighed, ligesom Stefningen formelder neml: 146 rdr 2 ort 5 s., Mens hun hafde icke ventet, at Madame Cornisch saa hastig med Retten, hende skulle have overjled, helst hun ey veigrer betalingen, naar pengene kand vorde indsamlede, hos dem varenne er udborget til, og som hun icke har gived nogen haand eller skrift fra sig, til nogen viss tid pengene at betale, Saa formoder Boel Lillehammer, for omkostning at vorde frikiendt, og vil hun denne fordring, ærlig betale Madame Cornisch, saa snart hendis leilighed bliver, Saa hun icke meere nu, end ald dend tid hun med hinde har handlet, skal komme til kort, saasom gielden er Retferdig, oc beder alleene om Dilation,

Peder Tollersrud paa Madam: Cornisches veigne, Referer sig til Stevnemaalet, og paastaa Dom til skadesløs betaling, med omkostning, saasom pengene nu flux et aar frugtesløs har henstaaed, Videre har ingen af Parterne at paastaa.

Afsagt!

Indstevnte Boel Lillehammer, har selv for Retten tilstaaet, rigtig at vere skyldig til Citantjnden Mad: Maren Sl: Willum Cornische i Christiania 146 rdr 2 ort 5 s. for hos hiende i afvigte aar oppebaarne vahrer, hvorimod hun intet haver at indvende, uden det hun formeener, at burde have nødt lengere Dilation till betalings tiden, hvorom Boel Lillehammer dog intet bevis fører, med Mad: Cornisch i saamaader at vere forEendet, Thi kiendis for Rett, at Boel Lillehammer oc hendis idtzige Mand Christian Møller, i følge af Loven, bør betale Mad: Cornisch foreskrevne fordrings Summa 146 rdr 2 ort 5 s. med 5 rdr for denne foraarsagede Processes omkostning, og det Maanedes dag fra denne Dato, under lovens videre tvang, om samme icke effterkommes.

oo 00 oo

Tollersrud i Fåberg 10.9.1722, fol. 94b:

Anno 1722 dend 10 September holdtes almindelig Sage of Skatteting paa Tollersrud i Faabergs Præstegield, oc da Retten tillige betient af laurettet Ole Torgiersrud, Thore Bleegen, Siver Præsterud, Ole Ellingsberg, Christopher Korsrud, Amund Hoelen, Peder Smedsrud oc Gudmund Fløgstad. Oververende Kongl: May: Foged Sr. Svend Steenersen, Er oc tilstede Lensmanden Peder Clemmedsen med øvrige tingsøgende almue. Hvorda er Publiceret:

Søskenskjøte på Onsum:

Peder Christophersen BoelEng og Christopher Andersen Dahlen paa deris Hustruers vegne, oc v-gifte Søster Anne Amundsdaatters vegne, skiøder til derris Svoger Ole Jonsen Baarud en hver 10 1/2 skind Jordegods i gaarden Unsum, som gjør tilsammen med Ole Baaruds egen lod 3 1/2 huud, en hver er for sine 10 1/2 skind betalt 100 rdr, breved dat: d: 2 7br. 1722.

Pantebrev på Nordre Audenhus:

Ole Amundsen Nordre Oudenhus, Pandte brev til Ole Jonsen Baarud paa bemte: hans paaboende gaard skylder 1 1/2 huud, imod Pandte penge 250 rdr, dat: 1 Septembr: 1722.

Bevilling på grasløkke på Kvanndalen og Ljøsætra:

Fogdens bevilling til Johannes Holme paa en græsløkke ved Qvandalens Sætter, som forhen lagt under Hindklev, oc derfra omtusket, svarer deraf 2 s. aarl: ligeledes en græsløkke paa Ljøsætter, hvoraf svares aarl: 4 s.; dat: 10 7br. 1722.

Oplysninger til fogderegnskapene:

Paa Kongl: May: Foged Sr. Svend Steenersens tilspørsel, svarer tingsøgte almue, at herudi Sognet dette aar, Matriculen og Jorde Bogen, ey med nogen tilgang er forbedret, ey heller er nogen Siette og tiende penge falden, Huusmend og Rødnings Pladtzer, findes ingen som effter forordningen tilkommer at skatte, undtagen Ormerud 2 ort, Herom Er Fogden Tingsvidne begierende under Rettens bekræftning, til Hans allerunderd: Regenskabes belæg.

Avstraffelser:

Paa Kongl: Mayt: Foged Svend Steenersens tilspørgende, svarer dend tingsøgte almue, at herudi Sognet dette aar 1722, ey nogen Boes lodder, Vurderings Sigter, Slagsmaals eller andre Sagefalds bøeder /:Leyermaal undtagen:/ er falden, Disligeste at Soldat Tord Christensen af Capit: Leffelmans Compagnie, icke det allerringeste til sine Leyermaals Bøder er eyende, Item at Sønnef Ingebretsdaatter, Rønnoug Pedersdaatter, Anne Poulsdaatter og Berthe Madzdaatter i Mangel af Bøeders betaling i Gabe Stocken er afstraffet her ved Kircken i Meenighedens forsamling, oc af Profossen med Vand overslagen, herom er Fogden af Retten et bekræftet Tingsvidne, begierende.

Gardssager:

Paa Fogden Sr. Svend Steenersøns tilspørsel tilstaar Meenige almue, at herudi Sognet ey fleere Sauger befindes, end Een under Lysgaard, Een under Lillehammer, Een under Skaarset og Ersgaard, og Een under Fliflet, hvilcken sidste dog med flommen bortgick for toe aar siden, Paa disse Sauger Skiæres alleene til Bøndernis Huus behov, som Bønderne skiærer selv, uden at holde nogen Saugmester, Tømmered som skiæres, tages i Bøndernis egne Skove, og icke i Kongens eller Benificeredes Skove, Ingen af fornte: Sauger, har enten heel eller halv Damstock paa Kongens eller Benificered grund, Om denne almuens tilstand forlangede Fogden Tingsvidne under Rettens bekræftning.

Utmasjerte soldater:

Kongl: Mayt: Foged Sr. Steenerson angav, at Lægs Cassens Deputerede, har forlanget Tingsvidne, om efftermelte Soldater, at de af lægderne har faaen derris udredning oc med derris Compagnier vered ud Marcheret i hans Mayt: tieniste, saasom:

1. No. 77, Thore Pedersen Dall, Denne er nu Sergiant ved Capit: Leffelman, møder nu her for Retten oc forklarer, at hand Ao. 1716 virckelig var ude med Compagniet oc fick selv sin udredning, og da Compagniet blev munstrit ved Jellebeck, laae hand Siug paa Aggershuus, oc fick sin forpflægning af Maior Brinck.

2. No. 34, Joen Amundsen Ljer, Almuen tilstaar, at dette læg, icke findes her i Sognet, ey heller veed de hvem denne karl haver vered, saasom ingen har kiendt ham, Meener ellers hand henfører til Reedalen under Totens Fogderier.

3. No. 7, Halvor Hansen Korsrud af Capit: Halses Compagnie, herom svarer lægsmendene selv, at karlen var toe dage igien i legged effter at de andre opbrød, Siden kom Sergeant

Flifleth med en Soldat tilbage og hentede ham effter med sin fulde udreedning af legged, som lægsmændene med Eed siger at kand bekræffte.

4. Ingebret Amundsen Biørstad af bemte: Halses Compag., Lægsmændene Ole Biørstad Møder for Retten oc siger: at Soldaten fick sin fulde udreedning, oc var ude med Compagniet, som hand med Eed siger at kand gestendige.

5te, Peder Thomessen af bemte: Compagnie. Møder nu selv for Retten og foregiver, ingen dag eller time at have vered tilbage naar Compagniet har vered udmarcheret, hvorforre hand og altid har oppebaared sin udreedning tilligemed de andre, som hand siger med Eed at kand bevidne.

6. No. 162 Ole Thommesen Biercke, Karlen møder nu selv for Retten, oc siger hand var Syg hiemme da Compagniet opbrød, Mens 8te Dage dereffter da hand blev frisk igien, tog hand sin Mundering oc udreedning oc Marcherte effter, oc kom til Compagniet paa Winger, som lægsmændene endog her for Retten bevidner.

Herom er Fogden Tingsvidne begierende, under Rettens Bekræffning.

Leiermål:

Kongl: Mayt: Foged Sr. Svend Steenersøn haver indstevnte effterskrevne til Doms Ljdelse oc Bøders betaling, for begangne Leyermaaler etc:

1. Marit Bastiansdaatter, en ægteqvinde hvis ægtemand Axle Ericksen er Dragon ved obriste Poulsens Regiment, hun møder for Retten, oc tilstaar at vere med barn, udlegger til Barne fader en løs karl nafnl: Ole Olsen som sig her i bøgden sidst afvigte vinter opholdt, og i vaar igien undvigte, hvilchen Ole Ols: sagde sig at vere hiemmehørende i Sollør, Marit Bastiansdaatter er i Huuse i en Pladtz under Sørhoven.

2. Marit Olsdaatter for leyermaal med Soldat Christen Olsen, hans første leyermaal, hun møder for Retten oc tilstaar forseelsen, beklager sig intet at vere eyende til Bødernis betaling. Fogden paastaar Dom effter Loven.

Afsagt.

Som Marit Bastiansdaatter effter egen tilstaaelse inden Retten, i sit ægteskab har ladet sig beligge af en fremmed omløbende Person nafnl: Ole Olsen, og saaledes begaaed aabenbare Hoer, Saa bør hun i følge af lovens 6 B: 13 Capit: 25 Art: Straffes paa hendis gods og penge effter yderste formue, Saa bør og Marit Olsdaatter effter samme lovens Bog oc Capitels 1 art. betale hendis Leyermaals Bøder med 6 rdr. I mangel af betaling bør hun ljde effter hans Kongl: M: allernaad: Forordning.

Ulovlig brennevinssalg i Søre Ål:

Fremkom for Retten Sergiant Friderich Jørgensen paa Sr: Christian Møller paa gastgiver gaarden Lillehammer, hans vegne, som har i Rette stefnt Ole Amundsen Hagestuen, Christopher Flinckslot oc Joen Becken, formedelst de holder øl oc brendevin til fals, ham til skade oc fortræd, imod ordonnancen, Indstevnte Ole Hagestuen Møder selv for Retten og svarer at hand nogle faae gange har hafft lit øll oc nogle faae Potter Brendevin, Mens effter denne tid vil hand iche befatte sig dermed, uden Møllers forlov.

Christopher Flinckslott og Joen Becken Møder icke, Stefne vidnerne Lars Fluxrud oc Amund Galterud, samt Arne Breset oc Peder Suttestad afhiemlede ved Eed at de for Boepælen lovelig er stefnt udi denne Sag.

Eragtet.

Det er med stevnevidnernes afhiembling, beviist, at Christopher Flinckslott oc Joen Becken, lovel: er stefnt, thi forrelegges dennem lovdag til neste ting at møde med tilsvar i Sagen til Rettens nermere afhandling, Imidlertid beroer det oc med Dom over Ole Hagestuen, som sig til samme tid indfinder for Dom at afhøre.

Uenighet mellom Suttestad og Breset om flytting av fattigfolk:

Fremkom for Retten Peder Suttestad og indleverede en laugdags beskrivelse af 3 Julii sidstleden over Arne Breset angaaende fattige folck at fløtte, som lovel: findes forkyndt oc blev oplæst. Indstevnte Arne Bresett, møder nu selv for Retten oc vedtager Sagen, Peder Suttestad begierede at Retten motte afhøre Ragnild Mathisdaatter, som hand som Prov paa sin side har indkaldet, Hvorpaa hun fremstod og under Eed forklarede at have tient paa Suttestad 4 aar oc paa Breset 2 1/2 aar, som er imod 20 aar siden. I dend tiid hun saaledes tient, førte Suttestad oc Breset hver sin uge fattige folck nordeffter til Skiellerud og Holme, Proved svarer paa Arne Bresets tilspørgende at dend uge som Breset førde fattige folck nordeffter, samme uge førde Suttestad fattige søreffter til Hage, forbj Breset.

Indstevnte Arne Breset begierede at føre endeel Prov, som blev formanet til sandheds udsigende, og aflagde Eed,

1ste Prov Beret Knudsdaatter huusvinde under Biørstad forklarer at have tient for 34 aar siden paa Breset i 4 aar, i dend tid førte Breset de fattige til Suttestad, hvorom undertiden imellem Erick Suttestad oc Thommes Breset var nogen strid.

2 Prov Gutorm Knudsen Huusmand under Mellum, ved 60 aar, vidner at have tient paa Bræset i 6 aar, i Gyldenlewes Krig, i dend tid førde Bræset fattige til Suttestad, og undertiden Nordeffter baade til Holme og Skiellerud, som dem syntes, helst naar der var formange fattige, Siden neml: for 29 aar siden brugte vidnet Suttestad i 2 aar, i hvilchen tid Vidnet icke andet mindes end hand motte modtage de fattige, oc føre nordeffter.

3 Prov Jens Ericksen huusmand under Sætter, Vidner at hans Fader Erick Poulsen har boed paa Suttestad i 15 aar, og kom derfra for 18 aars tid siden, i dend tid faderen, som endnu lever, der boede var der undertiden tvistighed med Thomes Breset om denne førsell, var oc selv forligt derom, hvorpaa Breset og nogle gange førde fattige Nordeffter, Mens icke ret offte.

Effter at Sagen saavit var procederet, kom parterne med hverandre udi en venlig forEning saaledes, At Suttestad effterdags skal føre fattige folck Nordeffter til Holme eller Skiellerud toe uger, og Breset dend tredie uge, og dend uge som Breset saaledes fører Nordeffter skal Suttestad føre Søreffter, forbi Breset til Hage eller Langset, ligesom det kand falde, Hvilchen forEning Parterne med haanderbaand for Retten stadfæstede, som saaledes v-brødelig bør holdes.

Uenighet om føderåd på Åsen i Nordre Ål:

Fremkom for Retten Amund Tronsen Aasen som har i Rette stefnt Asbiørn Aasen til Domslidelse, for hand imod Contract vil bemegtige sig hans føderaad i bemte: Aassen, Indstevnte Asbiørn Aasen mødte icke, Mens Stevnevidnerne Hans Peders: Fachstad og Johannes Peders: Lillebacke afhiemlede ved Eed at hand lovel: er stefnt,

Eragtet,

Efftersom stevnevidnerne lovel: har afhiemlet Stefnemaalet over Asbiørn Aasen, Saa forelægges hann: lovdag til neste ting, da at møde oc svare til Sagen, til videre lovelig paafølge.

Arve- og føderådsproblemer på Fliflet:

Fremkom for Retten Sergeant Simen Poulsen Fliflet, som har indstefnt Tosten Fliflet, Peder Rønne, og Ole Lundgaard, til at anhøre Prov, hvorledes hans Hustrue Ellen Steenersdaatter med Tosten Fliflet blev Contraheret angaaendes afstaaelse paa gaarden Fliflet, da arve skiffterne paa Fliflet holttes, og hvad føderaad hand for sig og hustrue deris lives tid skulle beholde. Indstevnte Tosten Fliflet, Peder Rønne og Ole Lundgaard, Mødte selv for Retten.

Sergeanten Simen Poulsen begierede da vidnerne afhørte, oc blev da fremkaldet Ole Kitljen og Johannes Arljen som Eedens forklaring blev betydet, hvorpaa de aflagde Eed og begge vidnisbyrd, At de om vaaren aar 1718, vare oververende tillige med lensmanden Peder

Tollersrud paa Fliflet, da Tosten Fliflet gav fra sig gaarden Fliflets brug til sin Søn Lieut: Christen Tostensen Fliflet, og skiffede hans løsøre blant sine børn, Da hørte vidnerne, at Faderen Tosten Fliflet godvillig opgav heele gaardens brug for sønnen bemte: Lieut: Christen Fliflet, hvoraf Lieut: dog selv eyede dend halve part, som hand forhen havde indkiøbt, Mens dend andre halve Part Neml: 1 1/2 huud var faderen Tosten Fliflets odelsgoods, som hand sagde at vilde beholde u-skiffet saalenge hand levede, endskiønt hans søn skulle bruge det, videre har de icke at sige.

Tosten Fliflet tilstaar ellers selv for Retten, at hand i vaar i Plov tiden blev forligt med Sergiant Simen Poulss: som nu har afdøde Liet: Christen Fliflets Encke til ægte, angaaende Føderaaden af gaarden Fliflet, saaledes: At Tosten Fliflet oc Hustrue deris livs tid enten skulle nyde føderaaden effter skifftebrevet af dato 14 Septem: 1719, in Natura, eller og derfor betales aarlig tiuge Rdr. hvoreffter Tosten Fliflet dette aar har brugt og nøtt føderaaden in Natura. Endnu forlangede Sergeant Simen Poulsen endeel Prov førde ang: dend Morgen gave som Lieut: Christen Fliflet ved ægeskabets indtrædelse med Ellen Steenersdaatter, lovede hinanden, Hvilche for Retten blev fremkaldet, oc Eedens forklaring betydet, fremstod da.

Iste Prov Rønoug Jørstad, som aflagde Corporlig Eed, oc denne forklaring, at hun vel var Brudeqvind til Lieut: Fliflets Brøllaup, Mens veed icke at erindre sig hvad samme tid passerede om Brudegaven, Simen Poulsen til spurte vidnet, om hun siden icke har hørt noget herom, svarede hun har vell hørt snakke herom, Mens veed icke med hvad sammenheng.

Gullick Høckljen, Sergiant Tord Bleegen, Siver Præsterud og Arne Brunloug, aflagde Corporlig Eed, oc derpaa deris tilstand, at dennem intet om denne Brudegaven er vitterligt. Citanten forklarer, for denne gang ingen fleere vidner at have, Mens Reserverer sig andre at afhøre til neste ting. Imidlertid begierer hand beskreven hvis nu passeret er.

Arve- og odelsproblemer på Søre Jørstad:

Fremkom for Retten Ole Larsen Jørstad, som har indstevnt Erick Øfre Jørstad og Hans Roeland, at vidne deris Sandhed paa hvad ord oc tale der var sluttet imellem ham oc afgl: Peder Huuse imedens hand levede, til hvilchet at paahøre afg: Peder Huuses værfader Tollef Huuse er indvarslet og nu her for Retten nerverende. Citanten fremstillede samme tvende Mænd som vidste Eedens forklaring, oc nu ydermeere formanede til Sandheds udsigende, hvorpaa de aflagde Corporlig Eed og denne forklaring, begge under et, at de begge effter begier, sidstleden Høst som nu bliver et aar siden, var oververende i Nedre Dahlen, ved et forliig som da blev sluttet imellem Ole Larsen Jørstad oc hans halv Broder Peder Larsen Huuse, Da hørte de at Ole Larsen Jørstad oc Peder Larsen Huuse saaledes bleve forligte oc Contraheret, at Ole Larsen effter Faderen Lars Jørstads død skulle nyde oc beholde, alt hvis Peder Larsen Huuse kunde tilfalde, vere sig enten arf, Odelsretter eller andet, ved hvad nafn det motte vere, Hvorimod Ole Larsen skulle betale Peder Larsen Huuse 150 rdr, samme tid betalte Ole Larsen hannem 13 rdr. og tilstod da Peder Huuse, dend tid i alt at have oppebaared af Ole Larsen paa samme Contract 70 rd. Og hørte vidnerne det blev aftalt, at denne Contract skriffelig skulle forfattes saasart Stemplet Papir kunde bekommes, Mens før end Contracten kom til forfærdigelse, hendøde Peder Larsen Huuse vindteren dereffter i Martij maaned. Ellers siger Ole Larsen i alt at have betalt Peder Huuse paa denne Contract 100 rdr som hand med Eed vil gestendige, Hvis nu passeret er begierede Ole Larsen beskreven under Rettens bekræftning.

Neste års lagrettesmenn:

Laurettet for tilkommende aar er udnefnt, Lars Land, Christen Kirckerud, Iver Jungerud, Christen Jørstad, Peder Mit Jørstad, Erick Øfre Jørstad, Christopher Dahl, oc Erland Øfstedall, som er ansagt at gjøre sin laurettes Eed.

oo 00 oo

Fåberg 24.11.1722, fol. 108b:**Rettighetsproblemer rundt fiskevarpene Mikkelsvarpet og Fynesøya:**

Anno 1722 dend 24 Novemb: Med efftermeldte 6 Laurettes Mend, Neml: Thore Bleegen, Siver Præsterud, Peder Smedsrud, Niels Bleegen, Amund Hoelen oc Christopher Korsrud, Blev Retten satt oc betient ved Elven Loven, paa Stranden imellem Mickelsvarpet oc Fynesøen eller Øred, Faabergs Præstegield udi en Aasted Sag, som Ole Baarud oc med interesserede fører imod Arne Knudsen Mit Jørstad angaaende nogen fornermelse hand dem gjør i deris Fiskerie, hosverende Bøigde Lensmanden Peder Tollersrud, med mange flere tilsøgte almue,

Hvorda, fremkom for Retten bemte Ole Baarud, Ole Biercke, Peder Rønne, Ole Offren, Peder Boeleng oc Siver Skiellerud, oc indleverede sit underskrevne Skrifftel: stevnemaal over Arne Mit Jørstad, dat: 9 Nov. 1722, som blev oplæst.

Indstevnte Arne Mit Jørstad, mødte selv for Retten, oc vedtager Sagen, siger at have antaged Erick Øfre Jørstad at tale hans tarv i denne Sag.

Citanterne indleverede Sl: Obriste Reichweins skiøde paa endeel Fiskerier i Elven Lougen, dat. 7 Martii 1716, oc tinglyst d: 13 Juni samme aar, som blev oplæst.

Dernest begierede Citanterne deris indkaldede Prov afhørte, som fremkom, og anhørte Eedens forklaring af lovbogen oplæst, med paafuldte formaning til Sandheds udsigende:

Fremstod saa lte. Prov Mogens Øre, Erick Øfre Jørstad, som fuldmægtig for Arne Mit Jørstad, forklarer: at Peder BoelEng, en af Citanterne, hans broder Amund Øre, har Mogens Øres Daatter til ægte, formeener derfor hand icke bør Prove i denne Sag, Citanterne tilstaar dette, begierer dog hand maa føres, saasom hand derfor icke skal vidne uden sin Sandhed. Eraget; Imod lovens par. 127 art: 17 kand Mogens Øre icke til Provning antages.

2. Prov: Jacob Larsen, en gammel karl, tiener paa Offren oc vered der 2 aar til vaaren, siger sig imod 60 aa, Vidner at hand kom til Vingnes til obriste Reichwein /:da hand fick sin andre Hustrue fra Vang, som nu er veed 44 aar siden:/ at tienne, oc tient der i mange aar, Da eyedede Obriste Reichwein Mickelsvarped med de flere Varper som hand leyede bort, og tog aarlig lands lott deraf, og naar Siltdiden var, var vidnet med paa Obriste Reichweins Vegne, og tog imod Landslotten, Da laae Mickelsvarpet oc Fynesøen, paa samme sted oc Pladtz som de nu ligger, Mens Volden som tilhører Arne Mit Jørstad, er siden dend tid udbrødt store støcker af; Naar vandet var stort, skeede landingen med fisk nattet i Mickelsvarpet, tæt ved Hytte-Støet som nu er, og Retten nu holdes, Mens naar vandet var ljet, skeede landingen lidet høyere op. Videre siger Proved, at i dend tid var intet varp eller Drette imellem Michels varpet og Fynesøen, Mens Fiskerne Bredde deris garn i Noett paa stranden Sønden for Mickelsvarpet, som er Mit imellem begge varpene, brugte og stranden med Brendeved føring til Hytten, og lagde der deris aafloyer, Som alt skeede uden modsigelse; Erick Jørstad tilspurdte Proved, om hand veed Reichwein hafde nogen Eyendom paa el: till Stranden hvor Fiskerne bredde deris garn, Proved svarede: hand veed intet derom, andet end hand Saae fiskerne bredde garned paa Stranden, og tog der deris Brendeved i land, hafde oc der deris aafloyer, som hand forhen haver sagt, alt uden modsigelse af nogen.

3de Prov Erick Jensen Skoug, en gaarde Mand paa Skoug paa Braattum till Ringsager Sogn, siger sig 57 aar, vidner at have haft Tyry- eller Thiærevarpet, Mickelsvarpet oc Fynes øyen /:som alle tree ligger effter hinanden langs Een Strand:/ af Sl: Obriste Reichwein, i 6 aars tid effter hinanden, for lands Lott, oc meener Vidnet det skal vere en 17 aar fra det første hand det saaledes hafde, Da laae Mickelsvarpet paa samme sted det nu ligger, og skeede lændingen med Fiske noettet strax hos Hytte Støet, som forrige Prov har sagt, Men naar Strømmen forløb dem, skeede lændingen lit lenger ud, Noettet bredde hand paa Stranden Sønden for, hafde oc der deris aafloyer, og tog Brendeved i Land, ligesom nest forrige Prov har sagt, uden hand hørte, nogen anckede derpaa, Af Arne Jørstads Vold, siger Proved, at en stor deel er udbrødt af Elfven siden hand der fiskede, endog mit for Mickelsvarpet, Erick Jørstad tilspurdte Proved

om Reichwein befalte ham at breede sine Noett paa det støcke imellem Mickelsvarpet oc Fynes Øyen, for Arne Jørstads vold, Proved svarede: Reicwein Nefnte icke i sær om noged støcke, Mens alleene at benøtte sig af grunden oc Stranden, Som de og gjorde uden modsigelse af Nogen.

4de Prov Hans Hoff-Stuen, huusmand under Hoff, siger sig 44 aar, vidner at hand var paa Vingnes hos Reichwein i hans opvext tillige med sin Moder for 32 aar siden, Da blev hand af Reichwein befalet, at vere her i Varpene samme aar, og tage vare paa landslotten, Da saae Proved, at Fiskerne brugte Dretterne oc Stranden lige som de forrige Prov har sagt, Prover oc det selv samme om Voldens udbrudt,

5te Prov Marit Dagsdaatter Moen; Erick Jørstad siger at hun er Sødskende Barn til Ole Ofrens Moder, en af Citanterne, Protesterer altsaa derimod, Eragtet, Marit Dagsdaatter, kand icke til Provning antages.

Citanterne tilspurdte de 3de førde Prov, hvor høit Fiskerne satte med Noettet fra Fynes-Øen, Provene svarede, De begyndte at sette med tovene fra en Steen som ligger paa Stranden, lidet uden for dend nye Steenggaard som Arne Jørstad nu har satt, og roede saa op med Landet, lidet forbj bemte: Steenggaard, og satte saa over lige imod en stor Steen paa dend anden side Elven, lige over for Hytte Støen, hvor Retten nu holdes, indtil Strømmen vendte, og førde dem ned igien.

Erick Jørstad tilspurte Provene, om de vidste Reichwins Eyendom gick saa høit op fra Fynes Øyen, som de udgiorde deris garn, Provene svarede: De veed det icke, Men de brugte til fornødenhed baade varpene oc stranden, saavit de behøvede, uden modsigelse eller paa ancke af nogen;

Paa indstevnte Arne Mit Jørstads vegne, som selv er tilstede, Svarede Erick Øfre Jørstad saaledes: At Arne Mit Jørstad er eyende til sin gaard Mit Jørstad denne Vold, paa hvis Strand Fiskerierne ligger, og som Elven aarlig bryder af hans vold, Saa formeener hand at maa fiske paa det støcke imellem Mickelsvarpet og Fynes Øyen, siden ingen af Provene kand sige det hørde Reichwein till, og at de som drager garn paa dend Strand, som er udbrødt af Arne Jørstads vold, og maa svare ham leye deraf effter billighed. Begierede dernest at føre endeel Prov, som hand fremstillede, og alt forhen anhørte Eedens forklaring, oc nu ydermeere formanet derom at vogte sig for MeenEed.

Fremstod saa 1te Prov Christen Thomesen Huusmand under Breset, 42 aar gl: vidner at have ligged her i Fiskerierne for landslott til Reichwein for 30 aar siden det første, Da brugte hand varpene oc Stranden lige som Citanternis Prov har sagt, Fra Fynes øyen Stackede, oc satte med Notten op med landet, af dend Steenggaard som Arne Jørstad nu har anlagt, oc paa stevnt er, dog ligesom vandet var stort till, Siger og at volden siden dend tid meged er udbrudt af elven.

2det Prov Gunder Poulsen Hage, siger sig ved 40 aar gl:, vidner at have hafft varpene imod Landslott tillige med Erick Skoug, Een af Citanternis Prov, oc ellers andre tider, Prover drfor Eenstemmig med bemte: Erick Skoug.

3de Prov Jens Knudsen, huusmann under Alfsberg, 60 aar gl:, vidner at have tient hos Arne Mit Jørstad i 3 aar, for 20 siden, da slog og høstede Arne Jørstad volden paa hvis strand Fiskerierne ligger, oc hørte vidnet, at Arne Jørstad dend tid anckede oaa dem som der fiskede, dog blev der ey videre af, Volden siger vidnet, er meged udbrødt siden dend tiid.

4de Prov Erick Thoresen Huusmand under Studtzhoved ved 60 aar, tient hos Arne Jørstad i 4 aar, for 12 aar siden, Prover det samme som Jens Knudsen,

5te Prov Knud Poulsen Ulleland, 40 aar gl: vidner at hand hørte i høst at Siver Skiellerud sagde /:da der var strid om kracken som Arne Jørstad:/ at om det skulle øres mit ind paa Volden, Saa skulle de fløtte varped effter,

6te Prov Peder Halvorsen Mit Jørstad, 35 aar gl: Prover Eenstemmig med Knud Ulleland.

Citanterne tilspurte Arne Jørstadts Prov, om Arne Jørstad nogen tid har taged landslott af Haaf karlerne, eller gived forlov til noged fiskerie ind imellem deris varp, Proverne svarede, De har ingen tid hørt eller vist, at Arne Jørstad sligt har taged eller gived, Mens vel Obriste Reichwein. Dernest gjorde Provene deris udviisning, og besaae Retten tillige varpene og Stranden, som oc kunde besees fra steden hvor Retten holdes, og befandt Retten ved opmaaling, at det kuns er ved 90 Skritt fra Mickelsvarpet hvor Noetet indtages og i Søer til dend af Arne Jørstad nu opsatte nye Steengaard hvor Noettet settes opeffter langs Stranden fra Fynes varped, som Provene har omtalt, oc nu udviist. Hvoreffter Samptlige Provene paa deris gjorde tilstand, aflagde Corporlig Eed med opragte fingere effter loven, samme at vere visse og Sand i alle maader.

Citanterne paastaar oc setter i Rette, at effter som de nu har beviist derris Eyendom oc brug til Fiskerierne er paa Stranden, oc Arne Jørstad ey forhen har hafft noged Drette imellem deris varp, at Arne Jørstad da nu maa blive tilfunden at borttage dend nye Steengaard som hand har satt imellem Mickelsvarped og Fynes Øen, som er dem til hinder og fortrensell, Helst begge varpene ligger saa tæt paa hinanden, oc taaler icke noged nyt varp der imellem, som der forhen aldrig haver vered, Paastaar oc omkostning for denne forvoldte Process, effter billighed, samt effterdags at bruge deris Fiskerier oc benøttigelse af Stranden ligesom hidindtil, uden hinder af Arne Mit Jørstad. Erick øfre Jørstad paa Arne Mit Jørstadts Vegne paastaar derimod oc i Rette setter, at Steengaarden der maa blive bestaaende, efftersom dend ligger paa hans egen Jord, Citanterne uden hinder oc fortrængsell, Ligeledes at Mickelsvarpets brugere ey maa betraade Arne Mit Jørstadts vold eller voldbacke til nogen skade, langt mindre at drage garn paa dend Strand der er brudt af Arne Mit Jørstadts Jord, med mindre de svarer hannem Rettighed derfor, Ey heller udbryde dend Strand som ligger for hans Jord, uden hans forlov.

Videre har Parterne effter tilspørgende icke at paastaae eller indgive, Mens æskede Dom, Thi er af os Samtl: herudinden saaledes Dømt og Afsagt. Lovens 5te Bogs 11 Capit: 2 Art: siger vel, at hver Mand skal nyde vand oc fiskerie for sin Jord, som af gammelt haver vered, uden det er med Lov og Dom derfra kommen, Derimod siger Lovens samme Bog oc Capitels 11 Art: at ingen maa gjøre anden forhindring paa det Fiskerie hand haver hafft af alders tid, Nu har Citanterne med lovelig tinglyst Skiøde beviist at vere rette Eyere af Fiskerierne Mickelsvarped oc Fynes øen med de fleere, Endog med Eedfæstede Prov gotgiort, at deris hiemmel Mand Obristl: Reichweins Fader, Obrist Reichwein, alt for 44 aar siden, haver eyed Fiskerierne, hvilchen har lejed den bort imod aarlig lands lott, og brugt Stranden til fornødenhed, oc Fiskerne der, breed deris garn, taged Brendeveed i land med videre, alt uden modsigelse oc hinder af Arne Mit Jørstad, Saa Erfahres deraf, at Fiskerierne fra v-mindelig tid haver vered fra Mit Jørstad, alligevel vil Arne Mit Jørstad nu formeene, at vere berettiget at oprette fiskerie imellem Mickelsvarped of Fynes varped, som efter actens forklaring, icke engang er 100 Skritt imellem, og dertil i denne Høst giort en begyndelse med en Steengaard, som hand paa Stranden har anlagt, hvilchen er aarsage til denne Sags begyndelse; Som da Retten ved begrandskning øyensynlig befunder, saadant at vere Citanterne til fortrængsell i deris lovel: berettigede Fiskerie, siden Fiskevarpene saa nær hin anden er beliggende, Arne Mit Jørstad har forhen, ey heller her hafft noged slig brug, oc derfor nu saameged mindre dertil kand have adgang,

Saa Kiendis for Rett, At Indstevnte Arne Mit Jørstad igien bør borttage dend bygde Steengaard, imellem Mickelsvarped oc Fynes Øen, og effterdags lade Citanterne v-behindret forblive i sit brug, baade i Fiskevarpene oc paa Stranden, ligesom de hidindtil haft haver, Mens Arne Mit Jørstadts vold og Eng, bliver af Citanterne v-beskadiget, under tiltale, om nogen skade derved foraarsages, Processens omkostning betaler Arne Mit Jørstad til Citanterne med fem Rdr. Som alt effterkommes inden tid, oc under adfærd effter Loven.

oo 00 oo

Vålen i Gausdal 13.2.1723, fol. 112b(?) (utdrag):

16. Peder Rasmussen Stubberuds Pandtebrev til Gudmund Olsen Torgiersrud i Faaberg, paa Stubberud 1 Huud 3 Skd. imod Pandtepenge 152 Rdr, dat: 1 Sept: 1722.

oo 00 oo

Tollersrud i Fåberg 15.2.1723, fol. 114b:

Anno 1723 d: 15 Februarij holdtes almindelig Sage oc Skatteting med almuen af Faabergs Præstegield paa Tollersrud sammesteds, oc Retten tillige betient af Laurettet, Lars Land, Erland Øfstedall, Biørn Fløgstad i steden for Christen Kirckerud, Amund Hoelen isteden for Iver Jungerud, Mads Jørstad i steden for Christen Jørstad, Arne Dahlen for Peder Mit Jørstad, Siver Præsterud i steden for Erick øfre Jørstad, oc Henning Skoug i steden for Christopher Dahl. Hosverende Fogdens fuldmegtig Sr. Erland Steenersen, Lensmanden Peder Tollersrud, med øvrige tingsøgte almue.

Blev da tilførst allerunderdanigst Læst Hans Kongl: Mayt: allernaadigste forordninger oc anden Høy øvrigheds Ordres oc breve, lige som Paa Gudsdals Ting, og paa Pag. 112 fra No. 1 til 12 inclus: Specialiter Registeret er.

Derneft Publiceret følgende:

Skjøte på gods i Kjetlien:

1. Asbiørn Pedersen Randgaards Skiøde til hans Svoger Lars Clemmedsen Kitljen paa 3 skind gods i Kitljen for 20 rdr, samme er dateret paa Randgaard d: 7 Decembr: 1722.

Arveavkall fra Ole N. Brun:

2. Mons: Ole Nicolay Bruns afkald til Peder Suttestad for 65 rdr. 2 ort 16 s. som hand har indehafft, oc ham nu betalt med rente, dat: Suttestad d: 31 Decembr: 1722.

Leiermål:

Fogdens Fuldmegtig Sr. Erland Steenersen fordrede i Rette Encken Sidtzel Olsdaatter Giætestad, huusqvinde under Biørstad, som er indstevnt til Doms ljdelse oc bøders udreedelse fordi hun har ladet sig besove af Ole Olsen, en omløbende Person som strax undvigte, Bemte: Sidtzel Olsdaatter møder icke selv, mens lensmanden svarer pa hendis vegne, at hun nu ligger i Barsel Seng, oc tilstaar sin forseelse, Derhos beklager hun intet er eyende til Bødernis betaling, Erland Steenersen paastaar Dom effter loven,

Afsagt.

Indstevnte Sidtzel Olsdaatter lader svare for sig, oc tilstaar Leyermaaled med Ole Olsen, som er undvigst, Thi bør hun i følge af loven betale hendis sigt med 12 lod Sø, eller i mangel af betaling, at ljde effter Hans Kongl: Mayt: allernaad: forordning.

Beskyldninger om tyveri av tannstikkerhus i sølv:

Fremkom for Retten Mons: Christopher Olsen paa Mons: Hans Berentzens vegne, som har indstevnt Mons: Ole Brun at lide Dom for hand uden lov og minde fra Mons: Berentzen har bort taget et Sølv tandstickerhuus, som har kostet 14 rdr. Derhos hand tilkiende gav, at Mons: Berentzen nu er i lovel: forfald, saa hand icke kand møde til dette ting, Sagen imod Mons: Ole Brun at føre i Rette, desarsage hand begierede Sagen opsatt til neste ting, oc Mons: Brun forrelagt til dend til at møde.

Mons: Ole Brun møder selv for Retten, og forrestiller at hand nu vil svare til Sagen, saasom hand nu strax vil fløtte herfra til Kongsberg, hvor hand ved Sølvvercket i Hans Kongl: Mayt: tienniste skal employeres, Protesterer derfor imod Mons: Berentzens Fuldmegtiges paastand,

oc begierer nu Sagen imod ham at føres, Helst Mons: Berentzen som ingen Kongl: betient er, Hans forfald icke lovelig beviiser. Mons: Christopher Olsen Refererer sig til sit forrige. Mons: Ole Brun indleverede i Retten det paastevnte tandstickerhuus, som hand siger ham af Mons: Hans Berentzen blev foræret, derpaa hand erbyder sig at aflegge Eed, Er og tilfreds med at Sagen forfløttes til Sommertinged, til dend tid hand vil svare til Sagen,

Eragted,

Efftersom Mons: Ole Brun selv vedtager, at vil svare til Sagen til neste ting, Saa forrelegges begge parter til dend tid at møde, med de beviiser, som en hver kand finde fornøden at føre, uden videre Stevnamaal, Imidlertid forbliver tandstickehuuset i Retten under Lensmandens gjemme, til Sagens endelige afhandling.

Hærverk på et gjerde på Ersgård:

Fremkom for Retten Peder Ersgaard, som har indstevnt sin Naboe Iver Ersgaard formedelst hand har nedhugget et støcke gierdesgaard for ham i forleden høst, derfor at lide Dom med omkostnings erstatning. Indstevnte Iver Ersgaard, møder for Retten og forregiver at Peder Ersgaard er ham til fortræd og legger vey og Rægste til for ham, og som det er en Sag som til Aastæden henhører, Saa paastaar hand Sagen der maa føres.

Eragtet,

Denne Sag er om gierder og Veye, som effter lovens 1ste. Bog 16 Cap: henhører til aastæden, efftersom dend icke kand kiendes paa, førend syn eller besigtelse skeer, Saa henviises Sagen till aastæden, hvor Citanten Peder Ersgaard dend lovelig haver at indstevne oc der sine beviiser føre.

Ulovlig salg av en okse:

Fremkom for Retten Svend Olsen Ljen som har indstevnt Jacob Ullelands Hustrue Ingebor Bertelsdaatter, at erstate ham de omkostninger som hand er ibragt, for en oxen hun befalede ham at levere til Valdars Kiøbmændene, hvilchen tilhørte Mad: Ring, hvis verdi hand siden til hinde effter Dom har motted betale, imod Regres til Ingebor Bertelsdaatter, hvilchen Dom hand indleverede, dat. 14 Febr. 1722.

Indstevnte Ingebor Bertelsdaatter Møder selv for Retten og benegter icke det hun io befalede Svend Olsen Ljen at levere oxen til valdersen, og det effter Siver Myrens budskab til hiende, som igjen henskyder sig paa Giertrud Ulssrud som er i Gudsdall. Citanten Svend Olsen Ljen siger at have oppebaared af valdersen for oxen fem Rdr., oc rester saa endnu for tildømte omkostning 2 rdr. oc Kongens sigt 1 rdr 3 ort 12 s. foruden andre omkostninger som hand siger opløber til 4 rdr, ibereigned denne Doms bekostning, som hand paastaar Jacob Ulleland oc Hustrue Ingebor Bertelsdaatter, ham bør svare oc erstate.

Ingebor Bertelsdaatter Beraaber sig paa Siver Myren, som selv har tilstaaed at have bragt hinde dette Budskab, at hand denne fordring bør betale, saasom hun siger sig v-skyldig, oc alleene at have fremført Siver Myrens ord,

Afskeediget, Efftersom Siver Myren nu icke er tilstede, Saa forrelegges han om denne Sag til neste ting at møde med nermere oplysning til denne Sags endelige afhandling.

Forsøk på oppsigelse i Hauklia:

Fremkom for Retten Sergeant Simen Poulsen Tolstad, som har i Rette Steft Gullick Høckeljen til Doms lidelse, at qvitere og Rødig gjøre dend halve deel af Høckeljen, neml: 3 skind, som Citantens Hustrue er eyende, oc Gullick Høckeljen hidindtil v-Bøyled, paa afgifft har brugt, oc at svare omkostning,

Indstevnte Gullick Høckeljen møder selv for Retten, og tilstaaer at vere opsagt disse brugende 3 skind for Juel, lige saa at hand samme paa afgift i 16 a 17 aars tid haver brugt, oc hans Fader for ham, Citanten Sergiant Simen Poulsen kom med Gullick Høckeljen udi mindelig forEning

saaledes: At Gullick Høckeljen hereffter skal svare ham i afgift af de 3 skind ham tilhører, aarlig halvanden Rdr. Den halve deel af Huusvered som Tollef Larsen Besidder, bliver Sergianten Raadig til eged behag, en fembte deel af Sætterløcken som hidindtil har vered brugt tilsammen under Fliflet oc Høckeljen, bliver Gullick effterdags forundt, med hvis videre Sergeanten hannem med god villie vil forunde, dertil at indlegge, som alleene skal dependere af Landherrens villie og godhed, I det øfrige tilforpligter Gullick sig, icke at hugge till v-pligt i skoven, Mens til nødvendig Huusfornødenhed bliver ham tilladt, saa oc en liden Svee under tiden naar hand først derom søger landherrernis forlov. Herom Parterne for Retten, med hænder sammenleggelse blev forligte, oc vell forEenede.

oo 00 oo

Jevne i Øyer 17.2.1723, fol. 116b (utdrag):

5. Dito hendis (Anne Sal: Docter Hans Mundis) Bøxel seddel til Ole Pedersen Korsrud paa gaarden Nestingsrud, der skylder 2 Huuder, Altaris Vulnerum Præbende gods, dat: Christiania d: 3 Febr: 1723.

oo 00 oo

Simenrudødegården i Fåberg 25.5.1723, fol. 122a:

Unighet om en åkerbakke mellom Presterud og Simenrud-ødegården:

Anno 1723 dend 25 May blev Retten sat oc betient paa Simenruds Ødegaard, udi en aasted Sag, som Encken Ingjel Pedersdaatter Simenrud og hendis Søn Sergeant Tord Bleegen fører imod Siver Præsterud, oc Retten samme tid betient med efftermeldte Laugrette, Christopher Dahl, Peder Smedtzrud, Christen Kirckerud, Christen Jørstad, Ole Ellingsberg, oc Iver Jungerud, Hosverende Bøigde Lensmanden Peder Tollersrud, med fleere gotfolck, Fremstillede sig for Retten bemte: Encke Ingjel Simenrud, oc Thord Bleegen, som til i dag har Stefnt Siver Præsterud til Doms lidelse fordi hand velter sin ager ind paa deris Eng, ihvorvel der ligger et gierde eller havfelde imellem, Mens formedelst ager Backen er høy digt ind paa Gierdet, oc Engen lavere, saa velter baade Jord og Steen ind paa Engen, som for aarsager temmelig skade, hvorforre de paastaar opretning, med omkostnings erstatning, Indstevnte Siver Præsterud, møder selv for Retten, oc vedtager Sagen, Citanterne forlangede endeel Prov førde, som for Retten blev fremkaldet, og Eeden af Lov Bogen forrelæst, oc videre formanet til Sandheds udsigende, saaledes som de siden med Eed kand bekreffte. Fremstod saa første Prov Thore Amundsen Bleegen, siger sig ved 80 aar gammel, vidner at hand for ungefehr 40 aar siden foer her med Kløv offte, da gick veyen oven for toe flade Steene, og gierdet saa got som over Steenene, og var veyen da saa breed, at mand magelig kunde fare der med Kløv, og Læs, Hvad Proved har sagt om Steenene, vil det have sagt om den yderste Steen, saavidt Proved sig nu veed at erindre, videre veed Proved iche af sige, uden at veyen som forbemelt er bleven borte, oc det for en 30 aars tid siden, 2det Prov Hans Pedersen Bleegen siger sig ved 70 ar gl: vidner: at da hand engang fuldte med hans Far Broder til Kircke, fra Land, hvor hand boede, oc Proved boede paa Bleegen, da sagde hans farBroder til ham da de kom paa Simenrud Ødegaard, til de Steene som forrige Prov har omtalt, at som der var et slags folck paa Simenrud og Præsterud, oc det nogen tid skulle fornødiges, Saa motte Proved sig erindre, at veyen gick forhen oven for Steenene, oc hafde hand fared der med Kløv oc Læss, ligesom Nest forrige Prov haver sagt.

3die Prov Lars Olsen Boende paa Land, siger sig ved 50 aar, Prover ligesom de Forrige Prov, at veyen forhen har gaaed inden oc oven for alle Steenene, og har selv offte fared der med Kløv, til oc fra Qvernen, som dog er mange aar siden.

4de Prov Amund Povelsen Boende paa Hoelen siger sig 56 aar gl: Prover det selv samme at Veyen gick gick oven for Steenene, for en 16 aars tid siden, oc har reist der selv til oc fra qvernen, Proved siger og, at dend Hæg som nu staar i ager breddet lige ned for holmen, forhen stod neden for haffelden, Mens nu oven for, som dog ingen stor forskiæl gjør.

5te Prov Marit Christophersdaatter tiener nu paa Tollersrud siger sig 36 aar, tient paa Simenrud oc Præsterud for 17 aar siden, Prover, at dend Havfelde som nu gaar neden Reusen som ligger ved Skougteigen ved Nørdre landet, laae, dend tid hun der tiente, at støcke op paa Reusen, videre har proved icke at sige.

Indstevnte Siver Præsterud svarer, det hand icke veed nogen v-ret at have giort, formeener og, at ingen kand formeene ham at bruge hans egen Jord, ligesom hans formend har giort, Prov haver hand ingen at føre, uden nærbeslegtede, som Retten icke kand antage,

Citanten forlangede da hans førde Prov Eedfæstede, som under Provningen udviste stederne som de provede om, saasom det er strax hos hvor Retten nu holdes, Derpaa de samptlige fremstod og paa deris udsigende aflagde Corporlig Eed efter Loven, efter at deris udsagn for dennem af Protocollen blev oplæst. Parterne har icke videre at indgive eller paastaae, Mens forlangede Dom,

Afsagt.

Med de i Rette førde Eedfæstede Prov, har Citanten beviist, at Siver Præsterud eller hans formend, har indtaged et støcke af Simenrud ødegaards Eng, I det de siger Eenstemmig at Veyen forhen har gaaed oven for de 2de flade Steene, som ligger Jefnt med Jorden paa Backen strax Sønden for gropen ligened for Præsterud, Ligesaa Erfares af de 2de Sidste Prov, at Havfelden eller gierdet der Sønden for ved Heggen som staar lige ned for Holmen, Saa og ved Reussen som ligger ved Skougteigen ved nordre Landet, lidet at vere udflødt, Derforuden har Retten øyensynlig erfahred, at gierdet paa de øvrige steder langs Ager Backen, drager sig nedeffter paa Engen, og det formedelst dend Jord oc Steen som aar effter aar, af Ager Backen ned veltes, hvilchet temmelig skade paa Simenruds ødegaards Eng forvolder, oc end meere vil foraarsage, om saaledis fremdeelis skulle forfares. Og som Parterne, ihvorvel de ere Sødskende, iche til forliig har vered at formaa, Mens paastaaed Dom, Saa kiendis for Rett, at gierdet, som er Skielne oc Deele imellem Simenrud oc Præsterud, bør settes i samme steed oc Linie som det har staaed af gammel tid, og Siver Præsterud igien at udlegge hvis indtaget er, særdeelis paa Backen Sønden for Gropen, Saa at veyen oven Steenene vorder aaben som forhen, lige som Provene haver sagt. Paa de øfrige steder hvor ager Backen liger ind paa gierdet, oc velter Jord og Steen paa Engen, bør det gamle gierde optages, Ager Backen udkiøres, og gierdet dereffter paa samme sted igien opsettes, Saa som det ellers icke forsvarlig kand ved liige holdes, og bør Siver Præsterud siden lade vere en small Reen imellem ageren og gierdet, paa det lige v-leilighed i fremtiden icke skall foraarsages; Gierdet angaaende: Deraf holder Simenrud en Part nordest, oc Præsterud de toe tredendeel Parter Synderst.

Processens omkostning betaler Siver Præsterud med fem Rdr., Som alt effterkommes og udreedes inden tiid, oc under adfærd effter Loven.

oo 00 oo

Vålen i Gausdal 12.6.1723, fol. 123a (utdrag):**Voldtekt i Gausdal:**

Maren Iversdaatter fremkom for Retten og klagelig androg, at Siver Ericksen Ryen fra Valdars, fredagen for Pintzedag sidstleden kom til hende i Engene under Seigelstad, hvor hun giæter sin Hosbondes Qvæg, og da vilde voldtage hende, Og som hun dette med ald sin magt vilde afverge, tog hand hende med magt, kastede hende til Jorden, og førde hendis Klæder over hendis Hoved, og holdt begge hendis hænder med sin eene Haand, oc med dend anden Haand tog hende paa Hemmeligheden, og sagde: hand vilde giøre hende med Barn, eller et Barn paa hende, hvorpaa hun raabte, hand vilde slippe hinde i Jesu Nafn, Men hand des v-agnet blev ved sit forset, og bejamrer hun det hand fuldførde sin villje, oc elles beklager hun, at hun som et ungt Menniske i det 16de aar, icke hafde Efne eller størcke til at hindre ham udj dette hans onde verck, oc siger hun, valdersen bød hende1 rdr. fordj hun skulle tie stille. Dette blev for Siver Ryen oplæst, Mens hand negtede beskyldningen gandske.

Kongl: Mayts: Foged Sr. Svend Steenersen fremEskede effterskrevne Prov, for hvilke Eedens forklaring af lovbogen blev oplæst, og dereffter formanet at vogte sig for MeenEed.

Fremstod saa 1ste Prov Marthe Johansdaatter 33 aar gl: tiener hos Ole Kierne, aflagde Eed og dette vidnisbyrd, at hun fredagen for Pintzedag sidstleden skulle gaae fra Seigelstadts Huusvær til Fierdrum, Og som hun kom i Seigelstad Engen, hørde hun et Raab, oc da hun kom nermere frem, hørde hun Pigen Maren Iversdaatter Raabte høit med disse ord, Slip mig op i Jesu Nafn, I det samme blev vidnet var Siver Ryen som da laae ovenpaa Pigen, og hafde hænderne udstragt paa Jorden, og hans Kaarde oc Pigens Hue laae oven for dennem paa Marcken, Dereffter sprang vidnet af forskræckelse til Fierdrum oc Raabte under veis paa Soldaten Johannes Olsen som var i tjeneste paa gaarden Fierdrum, i meening hand skulle komme Pigen till hielp, oc Redde hende fra valdersen, Men Folckene sad i Stuen oc fick Mad, og hørde icke denne raab førend hun kom ind i Stuen, oc effter at hun hafde Pustet lit af dette Sprang, fortalde hun folckene som spiste neml: Anne Torckelsdaatter, Eldri Hansdaatter oc Mari Olsdaatter hvad hun hafde seet men Johannes Olsen var da icke hiemme, derpaa gick vidnet alleene Sør i Engen igien, og talte da med Maren Iversdaatter, som stod oc græd, oc sagde til vidnet, at der var en valders som voldtog hende, derpaa gick vidnet til Fierdrum igien, og tog Anne Torckelsdaatter med sig oc gick saa begge til Seigelstad, oc fortaalde det passerede for Ingeborg Seigelstad, med det samme kom dend voldtagne Pige hiem til Seigelstad, Vidnet siger og, at steden hvor gierningen skeede er endnu til syne, ved det at Jorden er sparcked oc spendt. Imedens vidnet dette udsagde, truede valdersen hende, først at hun skulle blive Pidsked og siden saltet.

2det Prov Anne Torckelsdaatter tienner paa Fierdrum 36 aar gl. aflagde Eed og denne forklaring, at Fredagen for Pintzedag sidstleden kom nestforrige vidne Marthe Johansdaatter springendes til Fierdrum, oc da Proved saa hun var forskrecked, spurde hun hvad hende frylde, da hun svarede hun saae en ligge paa Seigelstad gienten hen i Engen, oc saa Kaarden oc Pigens Lue ligge hos dem paa Marcken, ligesaa at hun hørde Pigens Skrig og Raab, ligesom hun selv haver sagt, og at hun frøgtede for at hand tager lived af hinde, derpaa gick Marthe Johansdaatter hen i Engen til dend voldtagne Pige oc talte med hende, hvorpaa hun kom til Fierdrum igien, oc sagde at Pigen stod og græd, oc klagede sig hun var voldtagen af valdersen, siden fuldte dette vidne med nestforige til Seigelstad, oc fortalde Konen Ingeborg Seigelstad hvis passeret var, saa oc Pladtzen underveis hvor de hafde ligged, oc var samme opsparcked oc spendt, som Marthe viste hende. Imidlertid dette Prov vidnede, sagde valdersen at forige vidne Marthe Johansdaatter var en Hore, oc vilde have det dend anden Neml: Maren Iversdaatter fick, valdersen tilspurde vidnet om hun selv saae ham ligge paa dend pladtz, svarede hun saa det icke, mens Marthe viste hende Pladtzen hvor de laae da hun saae dem.

Valdersen begierde indført at det første vidne Marthe Johansdaatter har auflod et v-ægte Barn, oc er berøgtet, og farer med v-sandferdighed i Bøigden. Efter Fogdens tilspørgende, svarer

dend heele almue, at samme qvindfolck er et skickelig oc ærligt Menniske, som icke har fared med nogen løgn. Under denne examen questionerte valdersen om vidnet Marthe Johansdaatter hvorfor, da hun saa denne gierning, icke gick til Seigelstad heller, end til Fierdrum saasom det var nermere fra Pladtzen, eller Seigelstad grinden.

3die Prov Elldri Hansdaatter, et gammel qvindfolck siger sig over 60 aar, tiener paa Fierdrum, aflagde Eed oc selv samme vidnisbyrd som nestforige vidne, undtagen hun var icke med paa Seigelstad da de 2de andre vidner gick derhen. Valderson siger: at dette vidne ogsaa er bleven besoven.

4de Prov Lars Christensen Lj, Klocker her i Sogned, valdersen forregiver, at som Klocker Lars Christensen kom til ham paa Kaldstad Pintzedags afften med Ole Mogensen Kalstad, oc Ole Olsen Kalstad, samt lensmanden Steener Vaalen, og tillagde ham lifs Sag, paa Sogne Præst Hr. Ole Stockfleths vegne, formedelst dend begangne voldtegt, med qvindfolcked Maren Iversdaatter, som hun hafde klaged over, Saa formeener valdersen, Klockeren icke bør Prove i denne Sag. Saasom hand effter et Barne snack oc effter Marthe Johansdaatters snack, hafde lagt ham denne Sag till, Fogden formeener at Lars Christensen Bør aflegge sit vidne i denne Sag, helst hand icke er interresseret i Sagen, og hans Provning ichun er effter valdersen egen bekiendelse. Eraget, For at komme til dend rette oplysning i denne Sag, bør Lars Christens: vidne hvis hannem vitterligt er. Lars Christensen aflagde saa Eed og denne forklaring, at hand Pintzedags afften var i Gudsals Præstegaard, oc da var valdersen Siver Ryen med lensmanden oc 3de Mænd der samme tid, og da hand kom ind i Præstens Kammer, oc saae Pigen Maren Iversdaatter som var der oc klagede over hvad hende var vedderfaret, som oc da begyndte at sige til ham, at hand hafde taged hendis Skiørt op, Derpaa græb valdersen hende i hendis tale oc sagde hun var et Barn oc stod icke til troende, og har ieg gjort Barn paa dig skal ieg forsørge baade dig oc Barned. Ja, Jeg kand tage dig til ægte siger hand, Derpaa tilspurdte Præsten ham om hand icke var gift, da hand svarede Joe, Men her er udgaaen en Forordning sagde hd: i Landsens Moder Droning Anne Sophies tid, at en Mand maa have tvende Koner, naar hand dem kand forsørge, Hvorpaa Sogne Præsten skiød de omstaaende til Vidne, oc formeente at valdersen formedelst slig løs snack om Kongelig Forordninger, havde begaaed Crimen Læse Majestatis.

5te Prov Ole Svendsen Roeqvam, 6te Prov Ole Mogensen Kalstad oc 7de Ole Olsen Kalstad, som alle 3 var med hos Præsten, vidner under Eed det selv samme, som Klockeren Lars Christens: vundet haver.

8de Prov Mari Olsdaatter en gammel Pige imod 60 aar, tienner paa Fierdrum, aflagde Eed og selvsamme forklaring som det 2det vidne Anne Torckelsdaatter, men var icke med paa Seigelstad da de 2de første Prov var der, Proved forklarer og, at da hun gick ud af Fæhuused paa gaarden Fierdrum, hørte hun høy talle oc Skvalder Sonden for Seigelstad grinden oven veyen, som var lenge før Marthe Johansdaatter, det 1ste Prov kom springendis hiem til Fierdrum, hvilched Schvalder Proved siger varede lenge, videre siger Proved at dend voldtagne Pige Maren Iversdaatter, dagen forhen, Neml: torsdagen kom til Fierdrum med et fattigt Menniske, da var hun saa hæss, at hun icke kunde raabe høit.

Frivillig fremkom for Retten 3de Mænd Neml: Erland Olstad, Ole Christensen Olstad oc Knud Olstad, som forregiver at Kiersten Christensdaatter tiennendis hos Knud Olstad, effter Pintzedagene en gang fortalte dem paa Olstad, hvorledis denne valders Siver Ryen, noget for Pintzedagene da hand var paa Olstad, talte til hiende imedens hun sad oc væfvede, disse ord, at om der var ledigt for folck, vilde der gaa hen og legge sig et sted alleene, hvortil hun svarede at det var synd, helst for ham som var en gift mand, med meere som kunde forrefalde, hvortil valdersen svarede: det var ingen Synd, og Da hand gick ud ad Døren sagde valdersen til hende: Dievlen Smet i dend der Nefner det. Dette tilstaar Siver Ryen selv for Retten, saaledes at vare passeret, Mens med dette tillæg, at hand skiemtede med Pigen.

Hans Christensen Forset, oc Ole Poulsen Ljen tvende gaarde Mænd, fremkommer ligeledes for Retten og angiver at qvinden Marit Arnesdaatter Mitljen have sagt til dem, at denne valders Siver Ryen for 3 aars tid siden var i fær med hinde i Pladtzen Mitljen oc vilde ligge hos hende, hafde oc penge i Næfven som hand bød hende, mens hun viiste ham fra sig, oc vilde icke have med slig gierning at bestille. Qvinden Ingebor Seigelstad dend voldtagnes Mad-Moder kom for Retten og tilstod at de 2de Piger Marthe Johansdaatter oc Anne Torckelsdaatter, som først har Proved, kom til hende om fredagen for Pintzedag, oc fortalde hende denne handel, lige som de selv i dag for Retten haver udsagt, Dend voldtagne Pige kom icke hiem førend imod afftenden med fæed, da var hun saa tumsed oc skremt at hun icke i det første torde gaae ind i stuen.

Fogden derpaa tilspørger Siver Ryen 1. om hand icke er gift i Valdars, Resp: Hand er gift med Anne Arnesdaatter oc har med hende 5 Børn.

2. Hvor hand Boer, Resp: Paa Ryen i Ourdalsgiæld oc bruger med sin Moder 2 1/2 Huuder som er deris eged odel. Eyer desforuden i Søndre Ryen med hans Brødere 10 schind.

3. Om hand icke endnu vil veedgaae denne sin onde gierning, som hand er sigted for, oc mange af Provene hannem har overtudet, Resp: Det er altsammen v-sandferdigt, som et Barn er forlocked til paa hannem at bekiende, efftersom de fleeste Prov, snacker effter hendis ord.

Siver Ryen forregiver at have Stefnt Contra, Sogne Præsten Hr. Ole Stockfleth som hann: haver ladet paagribe, saa oc Klocker Lars Christens: Mens som dend af hannem anviste Skrifftlige Stefning icke er skriven paa Stemplet Papir, ey heller lovel: for vedkommende forkyndt, Saa kand samme af Retten icke antages, tilmed Protesterer Kongens Foged, at dette er en Sag, som Hoved Sagen icke vedkommer, og Hand, om hand formeener sig af dennem nogen v-Rett at vere skeed, hand da deraf en Separat tiltale formerer.

Retten tilspurdte Siver Ryen om hand enten vidner eller noged andet have at føre, til sin frelse i denne Sag. Svarede Nej, Mens indstiller alting til en Retferdig kiendelse. Fogden erindrede endelig i Retten at effterdj dend for v-rettede Maren Iversdaatters Klagemaal, med Provene Marthe Johansdaatter, som gierningen seet haver, oc Mari Olsdaatter som har hørt Schvalder eller Raab etc: nock som er beviislig gjort, oc om Siver Ryen det her nu vil benegte, Saa kand dog Retten af Provene Lars Lj, Ole Roeqvam, Ole Olsen oc Ole Mogens: Kaldstadts Eenstemmige Vidnisbyrd erfare, at hand i Præstegaarden Pintzedags afften Sagde: at dersom hun Neml: Maren Iversdaatter blev med barn, Hand da vilde ægte hende, med andre v-sømmelige oc høist forgribelige ord, etc: Saavelsom ved det, at Her i dag for Retten fra ham udkom disse ord da det første Prov vidnet, at hun gick forbj oc saa ham ligge paa gienten, sagde han, at hun er en Hoere, oc vilde have det dend anden Neml: Maren Iversdaatter fick, Item da det questioneredes om steden hvor denne v-skickelige gierning skeede, sagde hand, dend var nermere Seigelstad end Fierdrum, hvorved kand erfares, at hand icke kand vere v-skyldig, tilmed er hand for slige oc andre v-skickelige gierninger over alt hvor hand farer berøtet, Saa er Fogdens formeening, at bemte: Siver Ericksen Ryen bør lide Dom effter Lovens 6 B: 13 Cap: 16 oc 18 Art: til Strafs lidelse paa sin Person, samt som en gift Mand, Bøde effter samme Capitels 25 Art: Item derforuden af hans Midler udreede dend omkostning som paa denne Process, hans arrest oc Fængsel, maa giøre, hvorom hand i alt forventer en Retmessig oc lov forsvarlig Dom.

Iver Olsen Findzrud som Fader til dend voldtagne Pige, forrestiller Retten at hans Datter motte nyde noged af Siver Ryen for hendis Krænking.

Eragted,

Denne Sag optages til Doms afsigelse her paa Vaalen d: 25 Junii førstkommende, til hvilchen tid Parterne sig til desen afhør, samme tid sig indfinder.

oo 00 oo

Tollersrud i Fåberg 14.6.1723, fol. 127b:

Anno 1723 dend 14 Junii blev Retten sat oc betient, til almindelig Sage oc Skatte Tings holdelse paa Tollersrud i Faabergs Præstegield, med efftermeldte Laurettesmend Neml: Lars Land, Christen Kirckerud, Iver Jungerud, Christen Jørstad, Peder Mit Jørstad, Erick øfre Jørstad, Christopher Dahl oc Erland Øfstedal, oververende Kongl: M: Foged Sr. Svend Steenersen, Bøigde Lensmanden, oc Meenige tingsøgende almue.

Hvorda til første allerunderdanigst blev læst: Det kongl: Rentekammers 2de forpagtnings Contracter om Tienden og Leyermaals Bøderne, lige som paa Gudsdals ting, oc der udførligere er Extraheret:

Skjøte på Kokslien:

Dernest Lieut: Peter Mathias Riises skiøde til Peder Olsen Kitljen paa gaarden Koxljen skylder 5 kalvskind, for 224 Rdr. dat. 24 Martij 1723.

Pantebrev på Holen i Rudsbygd:

1. Amund Paulsen Hoelens obligation til Gudmund Knudsen Fløgstad paa 63 Rdr. Pandtsetter 6 skind i hans paaboende gaard Hoelen, Imidlertid svarer rente,

Odels- og åsetesavståelse på Hov:

2. Christen Pedersen Hoff's Odels oc Aasædes afstaaelses Brev til hans Neste Broder Erick Pedersen Hoff, paa gaarden Hoff skylder 2 huuder 6 1/2 skind, som hand maa tiltræde naar forældrene dend vil opgive, imod at Christen Pedersen som er Vanfør, nyder sit ophold hos Broderen, saalenge hand lever etc. dat: 5 Junii 1723.

Pantebrev på Kolberg:

3. Siver Torckelsen Kollbergs Pantebrev til Erick Nielsen Biercke paa Kollberg, skylder 1 huud, imod Pandtepenge 100 rdr. hvoraf svares rente, indtill betalingen skeer, dat: 24 Martij 1723.

Bevilling på ei grasløkke på Åretta sæter:

4. Fogdens bevillings Seddel til Lars Madtzen Roverud oc Hans Povelsen Backe, paa en græsløkke i Aurretta Sætter paa 4 Læs høe for 8 s, aarl: dat: 10 7br 1722.

Forhøying av godtgjørelsen for sunding i Sundgarden:

Maren Sophia, Sølfest Mortensens Hustrue, kom for Retten, og beklagede, at hun hidintill er slet belønnet for dend v-mage hun oc hendis Mand haver med Sundet her i Faaberg Sogn, hvorpaa hun da med samptl: almue blev foreenet, at Sundmanden hereffter baade i Krigs oc Freds tider, skal have af hver fuldgaard i heele Faabergs Præstegield, toe Rixorth, af en halvgaard En Rixort, og af en ødegaard tolf skil: aarlig, hvorimod Sundmanden selv forskaffer sig de fornødne Færger oc Baader oc samme vedligeholder, og er da almuen her i Faaberg Sogn for videre udgift i Sundet i alle maader fri oc forskaanet, Derfor forpligter Sundmanden, forsvarlig oc v-paaklagelige at beoagte Sundet, Saa at folck derover v-opholdelig vorder forskaffet, hvilken Contract hun oc Almuen vedgick, v-ryggelig effterdags at holde.

Familievold på Sørhove:

Kongl: Mayts: Foged Svend Steenersen, haver effter Lars Narfvesen Sør-Hovens andragelse ladet indstefne hans Søn Peder Larsen, formedelst hand haver slaged oc handteret ilde med sin Moder Inger Larsdaatter, Derfor at ljde Døm til undgiældelse effter Loven.

Indtefnte Peder Larsen Møder icke, ihvorvel Lensmanden var beordret at have ham under arrest, icke heller har lensmanden indstevnt de vidner som angives at have seet dette, Hvorforre Sagen beroer til videre paatale.

Beskyldninger om tyveri av tannstikkerhus i sølv:

Fremkom for Retten Lensmanden Peder Tollersrud oc paa Mons: Hans Berentzens vegne i Rette fordrede dend paa Nestforige ting til nu forflødte Sag, imod Ole Brun angaaende et Tanstickerhuus, Derom Lensmanden indleverede Hans Berentzens indlæg dat: Rongstad d: 8 Junii 1723, som blev oplæst. Mons: Ole Brun blev paaraabt, Mens Møder icke, Lensmanden æskede da Rettens Kiendelse i Sagen, oc formoder at ingen videre udsettelse skeer, saasom Ole Brun er paa Kongsberg, oc selv vedtog forrige ting, nu at svare til Sagen.

Afsagt,

Efftersom Mons: Ole Brun sidste ting vedtog, nu at vilde Møde oc svare til Sagen uden videre varsel, oc hand alligevel icke møder, Saa kiendis for Rett, at det paastevnte oc hos Lensmanden beliggende Tandstickerhuus, bør tilstilles Hans Berendtzen igien, uden videre væsen og vidløftighed, som Sagen i sig selv icke er verd.

Ulovlig salg av en okse:

Fremkom for Retten Svend Olsen Ljen nu paa Siverud, oc i Rette fordrede dend paa Vaartinged opsatte Sag Contra Jacob Ulleland oc Hustrue Ingebor Bertelsdaatter angaaende erstatning for en Oxe som hand er tildømt at betale Madame Ring, Den indkaldede Siver Myren møder selv for Retten, og tilstaar at have bragt Ingebor Bertelsdaatter Ulleland det Budskab, at hendis Mand skulle sende Oxen effter valdersen, til Dahl i Uggedalen, hvilchet Budskab Giertrud Ulsrud tilbragte ham, som hand siger at vill beviise, Mens Giertrud Ulsrud er i Gudsdal, oc Møder icke her, Svend Olsen Siverud paastaar Dom til skadesløs betaling hos Siver Myren, oc hand igien at søge sin Mand, De 5 rdr. har hand faaed igien af valdersen, Mens siger at Sagen Disuden har kostet i alt ved 8 rdr. Siver Myren siger at hans ord til Imbiør Ulleland var at hun skulle levere dend oxen som valdersen hafde kjøbt hos Jacob Ulleland opistuen, ligesom Giertrud Ulsrud hannem bad.

Afsagt.

Svend Olsen Ljen, er ved Dom d: 14 Febr: 1722 given Regress til Jacob Ulleland oc Hustrue Ingebor Bertelsdaatter for 5 rdr. oc 2 rdr omkostning, hand da er tildømt at betale Mad: Ring for en oxen hand for hende har ladet bortkomme, Derfor hand hende søger, Nu har bemte: Ingebiør Bertelsdaatter paa vaartinged selv tilstaaed at have bragt Svend Ols: det Bud, at levere dend omtvistede oxen til Valdersen, oc det effter Svend Myrens begier til hende, som selv sligt nu for Retten har tilstaaed, Mens denne henskyder sig igien paa Giertrud Ulsrud, Da som Retten af omstendighederne befinder at Svend Ols: Ljen paa Jacob Ullelands Hustruis bud, denne oxen har udlevered, Saa Kiendis for Rett, at samtl: som dette Budskab er gaaed imellem, bør erstatte Svend Olsen Ljen til nogenledes erstatning, Neml: Jacob Ulleland oc Hustrue 2 rdr, oc Siver Myren 4 rdr, oc som Siver Myren igien beraaber sig paa Giertrud Ulsrud som opholder sig i Gudsdal, Saa gives ham Regress til hende for dend halve deel, om hand hende til vernettinget vil søge, De skyldige udreeder en hver sit, under adfærd effter Loven.

Problemer med føderåd på Søre Berg i Saksumsdalen:

Lensmanden Peder Tollersrud paa dend gl: qvinde Marit Olsdaatters vegne fordrede i Retten Peder Tommesen Søndre Berg i Saxumsdalen og Dag Dagsen, formedelst de vill forholde samme gamle qvinde hendis Føderaad hun i mange aar har haft paa bemte: Søndre Berg, Peder Tommesen som beboer Søndre Berg, vedtog for Retten, at svare Marit Olsdaatter en

halv tønne Korn aarl: for hendis føderaad, oc dermed for videre udgift at vere fri, som Lensmanden paa hendis vegne var fornøyd med.

Ekteskapsikt:

Mons: Erland Steenersen fordrede i Rette Ole Olsen Hofland for ægteskabs sigt, derfor at ljde Dom til betaling for 3 rdr. 1 ort 12 s. effter loven. Indstevnte Ole Ols: Møder selv for Rette, oc tilstaar at hans Hustrue Anne Clemedsdaatter fødte for tilig, Thi kiendes for Rett at Ole Olsen Hofland bør betale sin oc Hustrues ægteskabs bøder effter Loven med 3 rdr 1 ort 12 s. som udreedes 15 dage effter forkyndelse, under lovens videre tvang.

oo 00 oo

Vålen 25.6.1723, fol. 132b (utdrag):

Dom i voldtektssak i Gausdal:

Anno 1723 dend 25 Junii blev Retten, effter opsettelse fra d: 12 hujus, igien sat oc betient paa Vaalen i Gudsdal med Lauretted Hans Mandstad, Amund Heggen, Ole Tofft, Gudmund Tofft, Peder Olstad, Lars Rusten, Ole Halvorslj oc Paul Fogne i steden for Lars Bøe.

Hvorda udi dend af Kongl: Mayt: Foged imod Valderson Siver Ericksen Ryen fører Sag, af os Samptl: saaledes er Dømt oc Afsagt:

Kongl: Mayt: Foged Sr. Svend Steenersen fører Sag imod en anholden Valderson /:som i vaar har omløbed i Gudsdal at indkiøbe Slagte Fæ:/ Nafnl: Siver Ericksen Ryen, fordi hand skal have voldtaged Maren Iversdaatter tienende paa Seigelstad. Til beviis herom fører Fogden adskillige Prov, af hvilke Retten fornemmelig bemercker tvende, Neml: 1ste Prov Marthe Johansdaatter som under Eed har forklared, at hun fredagen for Pindzedag sidstleden i Seigelstad Engen hørte Maren Iversdaatters Raab, endog med disse ord: Slip mig op i Jesu Nafn, I det samme bliver hun var Siver Ryen liggende oven paa Pigen med udstragte arme, oc Hans kaarde oc hendis Hue, oven for dem paa Marcken, dereffter hun af forskreckelse springer til Fierdrum, oc da Proved derfra kom tilbage i Engen igien, stod Maren Iversdaatter der, græd, oc sagde: Valderson voldtog hende.

Dernest det 8de Prov Mari Olsdaatter, tilstaar ligeledes under Eed, at have hørt høy tale oc Schvalder Sonden for Seigelstad grinden, og det lenge, før Marthe Johansdaatter kom springende til Fierdrum.

De andre førde Vidner Prover alleene Marthe Johansdaatters ord, saasom de selv, icke har seet eller hørt noget til denne gierning, Disse ovennefnte tvende vidners Eedelige forklaring, kommer over Eens med Maren Iversdaatters egen Deposition i Retten, Som oc Pintzedags aftenfor Sogne Præsten Hr: Ole Stockfleth har klaged hvad hende var vedderfaret. Alt dette, saavel som de fleere omstendigheder i Sagen, samt valdersen Siver Ericksen Ryens egne ord og tildeeles høist forgribelig tale, som hand effter actens forklaring, baade i Præstegaarden og her for Retten /:ihvorvel v-forvarendis:/ har ladet fare, gjør det gandske troeligt at hand denne voldtægt begaaed haver, som saa meged meere ved dette bestørckes, at hand er en berøgtet letferdig Mand, som endeels tilstand i acten inddragen, gjør beretning om, Alligevel, Som Vii holder det betenckeligt. effter i Rettesettelse, at dømme en Mand paa sit liv, for saadan Sag, hvor ichun et vidne er ført, som denne handel saavit seet haver, Saa eragtes Skiælligere, Som og hermed for Rett afsiges, At Siver Ericksen Ryen, som icke kand holdes v-skyldig, til Straflidelse, bør at arbejde i Jern paa Bremmerholm hans lives tid, og hand som en ægte Mand der har sin Hustrue levende, effter Lovens 6 Bog, 13 Cap: 25 Art, at bøde til Deris Kongl: Mayt: hans gods oc penge effter yderste formue, hvoraf oc betales arrestens bekostning oc fangens underholdning effter loven.

oo 00 oo

Alfsberg i Fåberg 7.7.1723, fol. 137b:**Uenighed om bruk av marka ovenfor Alfsberg:**

Anno 1723 dend 7 Julii blev Retten med efftermelte laurette Christen Kirckerud, Lars Land, Christopher Dahl, Erick Jørstad, Erland Øfstedal oc Iver Jungerud, sat oc betient paa gaarden Alfsberg i Ruudsbøigden till Faabergs Præstegield udi en aasted Sag som Ole Alfsberg fører imod Niels oc Rasmus Sifverud, samt Ole Haand, Hosverende Bøigde Lensmanden Peder Tollersrud, med fleere tilsøgte Folck.

Fremkom for Retten bemte: Ole Hansen Alfsberg, oc angav at have indstevnt Niels oc Rasmus Siverud oc Ole Haand, formedelst de haver nedkasted et støcke Hougfelde for hans Houg, som begynder ved dend gamle tver Havfelde, oc gaar op over Kiølveyen oc over Beckedalen, og Ender i Korsrud Haven, herfor at lide Dom med omkostnings erstatning, De indstevnte Niels oc Rasmus Siverud oc Ole Haands Søn Haagen Olsen, Mødte for Retten, og sagde, det de formeener at Ole Alfsberg, effter en Dom af 14 Julii 1721 igien burde udlegge det støcke hand har indhægned for nogle aar siden, til sin Hauge, oven for dend gl: tver Haffelde, saasom hand der icke burde indhægne noged uden vedkommendis lov og Minde, oc som Ole Alfsberg icke, dette støcke har villed udlegge, effter Lensmandens oc Mendis tilsjørgende, Ref de et støcke af Haffelden Ned, som disuden var skrøbelig,

Ole Alfsberg formeener, at som dette indhægnede støcke ligger for hans formercke, Saa maa hand og samme beholde,

Parterne kom om denne ringe Sag udi Mindelig for Eening, paa effterfølgende Maade, At Citanten Ole Hansen Alfsberg, effterdags skal beholde dette omtvistede støcke Marck som hand har indhægned til sin Hauge oven for dend gamle tver haffelde Saa at haffelden bliver liggende paa sammested, streckende sig over Kiølveyen oc Beckedalen ind i Korsrud Haugs haffelden, Derimod skal Sifverud og Haands besiddere til nøtte oc brug for sig alleene, beholde det støcke Marck som begynder nedenfra deris gaarder, oc strecker sig opeffter til en flad Steen som ligger nedenfor dend store Steen ved gierdet i toppen, hvilcked hidintil haver vered til fælleds med Alfsberg, til dend ende skal Siverud oc Haands besiddere selv legge en Haffelde fra bemte: flade Steen, og lige i Hiørned paa Snaghols Have Haffelde hvor dend skiær Søer effter, oc holder derpaa et leed eller grin, I det øvrige bliver det Siverud oc Haands besiddere v-præjudiceret deris fællids Haun oc brug herovenfor, effter Dom af 14 Julii 1721. Dette for Retten frivillig indgangne forlig, skal paa begge sider v-ryggelig forblive, som Parterne med Haandreckning bekrefftede, oc beskreven begierte, til fornøden effteretning ved deris gaarder.

oo 00 oo

Vålen i Gausdal 7.9.1723, fol. 138:

Flere avhør i voldtekssaken mot Syver Eriksen Ryen fra Valdres.

oo 00 oo

Tollersrud i Fåberg 9.9.1723, fol. 142a:

Anno 1723 dend 9 Septembr: holdtes almindelig Høst- Sage og Skatteting i Faabergs Præstegield paa Tollersrud anordnede Tingstue, oc Retten tillige betient af laurettet Lars Land, Christen Kirckerud, Iver Jungerud, Peder Mit Jørstad, Erick øfre Jørstad, Christopher Dahl, Erland Øfstedal oc Alf Killerøg i steden for Christen Jørstad. Oververende Kongl: Mayt: Foged Sr. Svend Steenersen, Bøigde Lensmanden Peder Clemmedtsen, med øvrige tingsøgende almue.

Hvorda til først allerunderdanigst blev læst de Kongelige Allernaadigste ordres og Placat samt Rente Cammerets ordre, ligesom paa Gudsdals ting, oc der under No. 1, 2 oc 3 Registeret er. Ligesaa læst Rentekammerets forpagtnings contract med Rasmus Hauevig paa Consumptionen samt Famillie og folcke Skatte, dat. 14 Novembr: 1722.

Bevilling til Bakke på ei grasløkke på Kvandalen og ei eng i Skållia:

Dernest Fogden Steenersens Bevillings Seddel til Lars Backe paa en Sætter Løcke paa Qvandalen Sætter, saavel som Skaaleljen Engeslet, og en liden Svec dersammesteds, hvoraf aarl: svares for 2 læs Høe 4 s:, dat. 9 7br. 1723.

Bevilling til Trangerud (Lillebolstad) på ei grasløkke på Kvandalen:

Fogden Steenersens Bevillings seddel till Peder Madzen Lille Boelstad paa en liden græsløkke paa Qvandalen Sætter, deraf hand aarlig svarer for et læs Høe 2 s:, samme Bevilling Dat: 9 Septembr: 1723.

Fornærmelser mellom Skjeggestad og Kolberg:

Fremkom for Retten Siver Kalleberg, som ved mundtlig varsell har indstevnt Niels Skieggestad, fordi hand har gived hans Søn Torckel Siverson nogen ærrørige Skiildsord, derfor at lide Dom, med omkostnings erstatning,

Indstevnte Niels Skieggestad, Møder selv for Retten, oc siger, hand har intet at beskyldte hans Søn, uden ald ære og gott, uden at bemte: hans Søn gick v-løves af hans tienniste, eller vilde icke komme i tieneste effter at hand hafde taged tieniste hos ham, oc annammed fæste Penge. Citanten Siver Kalleberg begierer opsettelse i Sagen til neste ting, at hand kand faae indstevnte sine Prov herom,

Niels Skieggestad formeener, at i denne Sag ingen opsettelse er fornøden, saasom hand som forbemelt intet har at sige paa hans Søn, uden det som ærligt er, Eragtet, effter Siver Kallebergs forlangende bliver denne Sag til neste ting opsatt, til hvilchen tid hand fører sin Sag, loveligen som hand bæst veed og kand.

Som denne Eragtning var indført, blev Parterne i Venlighed forligte, og dermed ophører Sagen, Ved dend Erklæring, at Niels Skieggestad intet har at beskyldte Torckel Siverson, uden det som ærligt og gott er.

Unighet om Fliflets lågåsildfiskeri:

Fremkom for Retten Sergeant Simen Fliflet, som har indstevnt Tosten Fliflet, formedelst hand icke godvillig vil overlade laugesild Fiskeriet paa Øret i Lougens Elf, som hører under gaarden Fliflet, herom at lide Dom, med omkostnings erstatning. Indstevnte Tosten Fliflet, møder selv for Retten, Blev med Sergeant Simen Fliflet for Retten saaledes i Venlighed forligt, at Fiskeriet paa Øret, effterdags skall følge gaarden Fliflet og dens brugere, Og Sergeant Simen Fliflet sig deraf at benøtte som hand bæst veed og kand, Derimod belover hand, at levere Tosten Fliflet og Hustrue hvert aar, En halv tønde Lov Sild, og naar Gud velsigner Fiskeriet, at noged tilstreckelig, ligesom afvigte aar, motte falde, da nyder Tosten Fliflet Een heel tønde, Hvilcket forliig Parterne med Haandreckning Stadfæstede, oc saaledes som ovenmeldt har begiered indført.

Neste års lagrettesmenn:

Til Laurette for tilkommende aar 1724 er nu af Retten udnefnt effterskrevne, Arne Dahlen, Ole Rustaden, Tollef Huuse, Hening Skoug, Arne Brunloug, Villum Skindstackrud, Rasmus Besserud, oc Siver Balberg.

oo 00 oo

Ersgård i Fåberg 22.10.1723, fol. 149b:**Uenighet om et indhegnet område ovenfor Ersgård:**

Anno 1723 dend 22 Octobr: Med efftermeldte 6 Eedsorne Laquettesmend Neml: Erick øfre Jørstad, Peder Mit Jørstad, Christopher Dahl, Christen Kirckerud, Christen Nord Jørstad oc Iver Jungerud, blev Retten satt og Betient paa Erssgaard udi Faaberg Sogn til en aastedts Sags afhandling, som Asbiørn Randgaard, Johannes Holme oc Encken Marit Jensdaatter Holme som Citanter fører imod Peder Erssgaard og Iver Erssgaard, angaaende en indhægning som Erssgaard har gjort oven for sin gaard, til en hiem Houge, som Citanterne formeener er dennem til fornemelse, Hvorom de indleverede et skriffelig Stevnemaal af 5 octobr: 1723, som med sin paaskrift blev oplæst.

Indstevnte Peder Ersgaard oc Iver Ersgaard, møder personlig for Retten, oc vedtager Sagen.

Citanterne indleverede da en laugmands Dom af 27 Junii 1687 hvis indgang oc slutning de begierede for Retten oplæst oc i acten indtagen, som oc derpaa blev oplæst. Med denne Dom vil Citanterne beviise, at Randgaard og Holme gaarder, altid har hafft samb Eye sammen uden gierdes, som de formeener de og bør have i det støcke, som Ertzgaard nu alleene har indhægnet. Dernest forlangende Citanterne deris indstefnte Prov afhørde, som for Retten blev fremkaldet, Eeden af Lov Bogen forrelæst, oc derpaa formanet til Sandheds udsigende saaledes som de siden med Eed trøster sig at Bekreffte.

Fremstod saa 1ste Prov Lars Siverson Gietestad, siger sig ved 51 aar gl:, tient paa Ersgaard hos sl: Torgier i 9aar tid, som nu Er ved 24 aar siden, I dend tid tog Randgaard oc Holme veed og Beet oven for Ertzgaard naar de kom oven Backen, oc hørte aldrig noged forbud herom af Ersgaard. Peder oc Iver Ersgaard tilspurdte Proved, om Randgaard oc Holme hafde nogen Svee Hugst oven Backen i hiem Rasten, oc om de giete der med Creaturerne Høst eller vaar. Proved svarede, at Randgaard og Holme ingen Sveehugst paa dette sted hafde, Ey heller saae Proved, de nogen tid giædte der med Creaturerne, Men deris Hæste gick der, Proved siger videre, at Ertzgaard, i dend tid hand der tiente, allerførst begyndte denne innhægning, og lagde en havfelde fra Lysgaards Havfeld hiørne oven Andgriffa, som gick i Nordoust til Rudstad Jordets haffelde, Men Hestene, baade Randgaards oc Holmes saavelsom Ersgaards gick alligevel derover baade ud oc ind, saasom Havfelden icke blev vedligeholdt.

2det Prov Haagen Olsen Huusmand under Rafnum, siger sig ved 80(?) aar gammel Opaufled her paa Ertzgaard, hos sin Moder Broder Sl: Torgier Ersgaard, oc var ved en 20 aar da hand kom herfra, vidner: At Randgaard oc Holme i dend tid tog baade Brendeved Beet oc Barck, oven Backene ved Ersgaard, oc hørde ingen tid noged forbud eller ancke herpaa, Deris Hæste gick der og, naar de hafde det fornøden, Men om Sommeren i aande tider, naar de hafde Heste nødvendig hiemme, gick de i Haven Synden Randgaard oc Holme, tilligemed Ertzgaards Hæstene, saasom de hafde dend Hauge tilsammen de tider.

3de Prov Jon Olsen Moen siger sig ved 45 aar gl: opfød paa Ertzgaard, oc kom herfra da hand var ved 23 aar, tiente siden paa Randgaard 1 aar, Imidlertid tog Randgaard oc Holme baade vedd Beet og Bar oven Backen, inden dend nu gjorde indhægning, hvor det var at finde, uden hand hørde nogen paa ancke herpaa, Deris Hæste gick og der, Mens Creaturerne icke, Sveehugst hafde de heller icke her, Den Havfelde som Ertzgaard først lagde, oc Proved Lars Siverson har omtalt, var dette Prov oc med, oc arbejdede paa en dag, Mens Hæstene i granlauged, gick siden som før, om hver andre baade inden oc uden Haufelden, oc blev sluppet oven guttua /:gaden:/ inden dend paalagde haffelde, som omsider blev ødelagt.

4de Prov Torgier Tronsen Askildrud, siger sig ved 50 aar gl: tient hos Asbiørn Randgaard i 6 aar, som nu er 9 aar siden, I dend tid, neml: dend første dag hans kom til Randgaard, bad hans hosbond ham kiøre op over Backene oc hugge nogen gierdes Stør, som Proved gjorde, og hug da ved 200 Stør oven Backen, som hand kiørde hiem, siden har baade Randgaard oc Holme, hentet veed oc Raagsen der, naar noged var at finde, Randgaard giete her oc med smaa

Creatureerne Høst oc Vaar, Hæstene gick der oc om hver andre, ligesom de forrige Prov haver sagt.

5te Prov Kari Iversdaatter, tilholder i Knutterud sig sig ved 80 aar gl: tient paa Randgaard i 9 aar, kom derfra for over 2 snes aar siden, I dend tid giete hun med Creatureerne store oc smaa op i Marcken, til Nørste Findsveen, saa ned igien om Aabor Kiernet, oc fleere steder, kom oc paa det nu omtvistede sted, som nu er indhægned, naar hun drev med Creatureerne op oc ned, oc hørte aldrig nogen ancke herpaa af Ertzgaard. Holme kom oc her med sine Creatureer undertiden, imellem Sætter Maanene, Proved siger oc, at Randgaard leyede samme aar en lycke paa Kurud, til deris Kalve, indtil de fick af slagen hiemme.

6te Prov Guri Amundsdaatter i Huuse paa Galterud, siger sig 70 aar gl: tient paa Ertzgaard i 4 1/2 aar hos Torgier, oc i 6 aar hos Christen, som nu er ved 27 aar siden, vidner at have giet med Ertzgaards Creatureerne imellem Sætter Maanene oppe i Marcken, om hver andre tilligemed Randgaard oc Holme Creatureerne, som paa op oc ned regsted, oc kom igiennem den nu indhegnede hiemrast, baade norder oc Sønder Veyen, Hestene gick om hver andre, ligesom de andre Prov haver sagt.

7de Prov Lispet Olsdaatter nu i Huuse paa Holme 60 aar gl: tient paa Ertzgaard i 6 aar, som nu er 37 aar siden, vidner, at siden obrist Brun kom til Liusgaard, laae Randgaard oc Holme stedze i Høst oc Vaar-Sætter med sine Creatureer, oc kom icke i hiem Rasten uden om vaaren med smaa Creatureerne, som da gick her oven Ertzgaard, hvor de vilde, uden paa ancke, Hestene gick alle om hver andre oven Backen, saasom ingen Havfelde da var.

Ctanterne forrestillede, at Retten af de examinerede Prov kand fornemme, at de har hafft felleds Hafn oc Brug i dend af Ertzgaard indhegnede Hauge, fra alders tid, paastaar derfor samme fremdeelis.

Indstefnte Peder oc Iver Ertzgaard begierer ind førdt, oc siger: at som deris formænd for over 30 aar siden begyndte at indhægne dend nu paastevnte Hiem Hauge, saa holder de sig til det som deris formænd har giort, oc hafft i brug, saasom de ingen Have har at slippe en Skydtz Hæst paa, Kiender oc, at vere Ertzgaards Eene Hiemraster Hvor de har indhægned, oc videre opeffter til Port Furua, siden er det til fællids, Prov eller andre Beviisligheder, har de icke herom at føre, Mens holder sig til deris formænds brug.

Citanterne svarer: at alt dette som er indført af Peder oc Iver Ertzgaard, er v-beviislig, Derimod holder de sig til sit hæfdelig brug, som Provene haver sagt, saasom dend haffelde som først blev paalagt, strax blev Ruineret, oc icke vered dennem til hinder, førend nu dend igien er paalagt, derfor søger de nu ved Retten, at faa dette forandret, som de finder sig høyelig beføyet till,

Dereffter forføyede Retten sig til aastæden, dend indhægnede Have, bereiste oc besaa samme runden om, oc befandts temmelig vitløftig at vere indhægned, endskiønt inden indhægningen ichun er field oc tørr Marck, som lidet eller intet græs voxer paa, Skov, er der nu intet som kand vere til nøtte, uden smaat, saasom det forhen er udhuggen,

Provene udviiste de om Provede steder paa omreisen, Retten blev da igien satt paa Ertzgaard, oc begierde Citanterne derris førde Prov Eedfæstede, som samptlige for Retten fremstod, oc paa deris udsigende oc gjorde udviisning, med opragte fingrer aflagde Corporlig Eed,effter Loven, hvorefter de bleve forløvede.

Parterne hafde effter tilspørgende, intet videre at paastaae eller indføre, Mens alleene Referede sig till det forhen indførde, oc gave sig saa under Dom.

Afsagt.

Det er med de førde oc Eedfæstede Prov beviist, at Citanterne Randgaard oc Holmes besiddere fra alders tiid, tilligemed Ertzgaard, har haft felleds brug oc hafn udi dend omtvistede oc paastevnte Hiem Hauge, som Peder oc Iver Ertzgaard i Vaar har indhægned oven for derris gaard, streckende sig til fields, og endskiønt der erfahres, at Ertzgaard for en 30 aars tid siden, fast paa samme steder som nu, har hafft samme Hiem Hauge indhægned,

Saa har det dog icke vered af nogen bestandighed, Mens for Citanterne, effter Provenis udsigende, alligevel aaben, til benøttigelse oc brug,

Derforuden bemercker Retten, at Randgaard oc Holme gaarder saaledes er beliggende, Neml: Neden for Ertsgaard, at de ingen anden udvey til fields haver, uden igiennem denne omtvistede Hauge, ey heller nogen anden hiem rast, Som falder dennem besverlig, om de derfra skulle udeluckes, Effter slig Sagens tilstand, kiendis for Rett, at Peder oc Iver Ertsgaard igien bør udlegge hvis indhægned er, oc dend lagde Havfeld borttage, Hvoreffter samme støcke Marck oven hiem Backen bør forblive effterdags till fællets nøtte oc brug for Ertsgaard, Randgaard oc Holme tilsammen, ligesom forhen, Mens nederst i Backen, under Nedre Høyden, bør Ertsgaard alleene for sig, have sit brug med hafn oc Hugst, v-behindret af Citanterne, saasom dette støcke, er nest til derris gaard beliggende, dog Randgaard oc Holmes drifft og Kiørsel vey alletider aaben, som af gammel tiid, Processens omkostning betaler Peder oc Iver Ertsgaard til Citanterne med fem Rdr., som alt effter kommes oc udreedes inden tid, oc under adfærd effter Loven.

oo 00 oo

Tollersrud i Fåberg 29.11.1723, fol. 154a:

Uenighet om arv på Fliflet:

Anno 1723 dend 29 Novembr: med efftermeldte Eedsorne Lougrettesmænd af Faabergs Præstegield Neml: Erick øfre Jørstad, Peder Mit Jørstad, Erland Øfstedal, Christopher Dahlen, Christen Kirckerud, Christen Jørstad, Lars Land, oc Iver Jungerud, blev Retten effter Høy øvrigheds bevilling til et Extra ting, betient paa Tollersrud i bemte: Faaberg Sogn, til endeel Vidners afhør, udi en Sag som Elli Steenersdaatter Fliflet fører mod Tosten Fliflet hvorum hendis itzige Mand Simen Poulsen indleverede et Skriffilig Stevnemaal af 30 octobr: 1723 som oplæst blev. Dernest blev oplæst Ellie Steenersdaatter Memorial till Høyvelbaarne Hr: Conferentz Raad oc Stiftsbefalingsmand de Tonsberg, om dette Extra tings bevilling med paateignede Resolution af 3 octobr: 1723.

Indstevnte Tosten Fliflet, møder selv for Retten, og siger hand veed af intet forliig at sige. Ligesaa møder for Retten Berte Lundgaard oc Anne Rønne oc deris Mænd Ole Lundgaard oc Peder Rønne. Citanten begierede da de indstevnte Prov afhørtdt, som blev fremkaldet oc Eedens forklaring af Lov Bogen forrelæst oc videre formanet til sandheds udsigende, Fremstod saa 1ste Prov Johannes Holmsen Aarljen en Mand over 60 aar, aflagde Eed med opragte fingrer, oc dereffter denne forklaring: at hand tilligemed Lensmanden Peder Tollersrud, oc Ole Kitljen som siden er død, var paa Fliflet for en 5 aars tid siden, effter begiering, for at vere oververende, oc vurdere Tosten Fliflets Løsøre som hand samme tid skiftede til sine Børn, da hørde vidnet at Tosten Fliflet sagde: at hand vilde beholde dend halve deel i Fliflet som er hans odelsgodts v-skift saalenge hand levede, videre erindrur hand sig icke,

2det Prov Peder Clemedtsen Tollersrud, Lensmanden, aflagde Eed oc følgende forklaring, at da Tosten Fliflet afstod gaardebruget for sin Søn Sl: Lieuten: Christen Torstensen, skiftede hand sine Midler oc løsøre imellem sine trende Børn, og da de kom til de reede penge som fandtes, Neml: 600 rdr. paastod Tosten Fliflet at hans Søn bemte: Liet: Christen Torstensen skulle giøre sine Søstere Jefngode med sig i bemte: penge, Saa hver skulle bekomme 200 rdr. paa sin lod, som oc skeede endskiønt Lieutenanten sligt i begyndelsen veigrede, oc begierde sin Broder lod derudi, Da svarede faderen Tosten Fliflet: vildu icke giøre dine Søstere Jefngode derudi, Saa bruger ieg selv min gaard, Derimod giørde Sl: Lieut: Christen Torstensen paastand, at hand motte udløse sine Søstere af godtzet med fem rdr. for Skindet, effter Sødskende Kiøb, da svarede faderen Tosten Fliflet, hand vil beholde godtzet sin lifs tid,

Mens effter min død, sagde hand, kand det vell see, da nyder du din Rett oc Broder lod i godtzet, oc kand da blive forligt med dine Søstere som Sødskende imellem, om kiøbet.

Formynderen Ole Lundgaard som selv dend tid var tilstede paa Fliflet, oc har til ægte dend ældste Daatter, tilstaar nu her for Retten, at det saaledes passerede, som Proved Peder Tollersrud nu har sagt. Den anden Daatter Anne Tostensdaatter som nu har Peder Rønne til ægte, Mens den gang Pige, benegter heller icke, at det io saaledes som forbemelt passerede, saavit hun nu erindrer.

Peder Clemetsen Tollersrud forklarer endnu under forhen aflagde Eed, at hand med 2de Mænd Ole Olsen Ljen og Siver Olsen Stræthoven, i Augusti Maaned sidstleeden, effter Ellie Fliflets begier, beskickelse viis var paa Fliflet, oc tilspurdte Tosten Fliflet, om hand icke var forligt med sin Søn Lieut: Christen Tostens: førend hand døde, at skulle udløse sine Søstere med 5 rdr for skindet, da svarede Tosten Fliflet disse ord, Ja ieg negter det icke, det kunde vel skeet, thi da levede dend rette odelsarving, og hafde hand leved, saa veed ingen hvad der kunde skeet.

3de Prov Ole Olsen Ljen en gaardemand, som var med Lensmanden Peder Tollersrud, beskickelses viis, aflagde Eed, oc selv samme Vidnisbyrd som Lensmanden her nestforan aflagt haver.

4. Prov Siver Olsen Stræthougen, Peder Rønne som en af Børnenes formyndere, protesterer imod dette vidne, sigende hand er huusmand under Fliflet, formeener derfor hand icke bør føres. Eragtet, Denne Siver Olsen kand ansees som tyende, oc kand imod Lovens pag: 127 art. 17 icke til Provning antages.

Hernest lod Ellie Steenersdaatter tilspørge sine Børns formyndere Ole Lundgaard og Peder Rønne, som en hver af dem efftersom forbemelt, har veret Jefngode i de 600 rdr. med hendis Sl. Mand, om de icke vil effterkomme det paa skiftet skeede løffte, at hendis børn som er deris Myndliger i fremtiden maa indløse de 1 1/2 Huuder gods i Fliflet for 5 rdr, Skindet, eller hun skal vere foraarsaget derover at søge Process, hvortil hun som er af ringe vilkaar, nødig vilde see skulle. Hertil svarede formynderne, at de herom endnu intet forliig kand gjøre,

Citanten begierede hvis nu passeret er, beskreven under Rettens bekrefftning.

oo 00 oo